The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly
by the DAUGAVAS VANAGS
EDITOR IN CHIEF: INGRIDA VIĶSNA
Editorial and Business Offices:
123 Huron St., Toronto, Ont, Canada
Telephone — EM 8-0792
Editor in U.S.A. — A. ZVĒRIŅŠ
102—15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A.
Tel.: Virgina 9-7778
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL
POST OFFICE DEPARTAMENT, OTTAWA

LATVIJA
AMERIKĀ

4./232. n-rs. SESTDIEN, 1954. G. 16. JANVĀRĪ 4. GADS.

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās
Izdevējs — Apgāds DAUGAVAS VANAGS
Galvenais redaktors — INGRIDA VIĶSNA
Redakcija un kantoris:
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telefons — EM 8-0792
ASV redakcija — A. ZVĒRIŅŠ,
102—15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A.
Tel.: Virgina 9-7778
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā:
par 1 mēn. $1.50: par 3 mēn. $4.50:
par 6 mēn. $8.50: par 1 gadu $16.00
SLUDINĀJUMU MAKSA:
sluš. daļā $1.40: tekstā $2.80 par 1 collas telpu 1 slejā

LATVIEŠI KERSTENA KOMITEJAS DARBĀ

SPERTS PIRMAIS SOLIS VISPASAULES LATVIEŠU KULTŪRAS FONDA RADĪŠANĀ

ALAs centrālās valdes sēde 9. un 10. janvārī

Pēc trīs menešu ilga starplaika Amerikas latviešu apvienības centrālā valde sanāca uz sēdi Vašingtonā. Pēdējos mēnešos ALAs prezidijs un valdes locekļi bija stipri nodarbināti materiālu sagatavošanā Kerstena komitejai, kādēļ valdes sēdes nevarēja sasaukt. Tā kā šai sēdei bija uzkrājusies liela darba kārtība, tad sēde turpinājās divas dienas.

Priekšsēdis prof. P. Lejiņš ziņoja, ka Latviešu nacionālā apvienība Kanadā viņu aicinājusi piedalīties padomes sesijā 23. un 24. janvārī Toronto. Uz Kanadu izbrauks viens no valdes locekļiem.

DOMSTARPĪBAS BALTIEŠU INSTITŪTA DIBINĀŠANAS JAUTĀJUMĀ

Priekšsēdis ziņo, ka prof. Starcam bijis uzdots piedalīties kā novērotājam apspriedē, kurā pārrunāts jautājums par baltiešu un ukraiņu institūta dibināšanu pie kādas amerikāņu universitātes.

E. Freivalds ir neapmierināts, ka iniciātīvu šinī lietā uzņēmies Latviešu informācijas centrs. Tā esot politiska lieta un tādēļ tā jāpārņem ALAs valdei. Neesot arī vēlams strādāt kopā ar ukraiņiem, jo mūsu kultūrai nav nekā kopēja ar slavu kultūru.

Priekšsēdis Lejiņš uzsver, ka šie institūti domāti latviešu, lietuviešu, igauņu un ukraiņu kultūras saglabāšanai. Nav iemesla norobežoties no ukraiņiem, jo nav zināms, kādās kombinācijās latviešiem Eiropā būs jādzīvo.

J. Vinters paskaidro, ka nav ko iebilst, ja kāda atsevišķa organizācija — ALAs biedrene — piekopj darbību, kas saskan ar ALAs mērķiem. Pēc projekta ir paredzēts dibināt divus atsevišķus institūtus — vienu baltiešiem, otru ukraiņiem.

PĀRRUNĀ NACIONĀLO MILITĀRO VIENĪBU JAUTĀJUMU

Tālāk priekšsēdis ziņo par Konferenci brīvībai un mieram ar atbrīvošanu 4. un 5. decembrī Vašingtonā. Saņemtā uzaicinājumā prof. Lejiņš aicināts piedalīties konferencē kā persona, bet nav saņemts uzaicinājums sūtīt ALAs pārstāvi. ALA nav pieaicināta arī latviešu delegācijas izraudzīšanā. Sakarā ar to prof. Lejiņš piedalījies konferencē kā novērotājs.

J. Vinters paskaidro, ka delegātus, uz konferenci uzaicinājusi komiteja ar Armstrongu priekšgalā. Latviešu pārstāvju uzaicināšanu Armstrongs uzticējis LIC prsēdim A. Kalmem. Aicinājumi izsūtīti dažādām latviešu organizācijām. Latviešu delegāti konferencē reprezentēja savas organizācijas, bet ne visu latviešu trimdas kopību.

E. Freivalds jautā, vai latviešu delegāti atturējušies no balsošanas par nacionālo militāro vienību radīšanu.

V. Ignats paskaidro, ka latviešu delegācija atturējusies no ierosinājuma latviešu vārdā prasīt nacionālo, militāro vienību radīšanu, bet informējusi konferences priekšsēdi Armstrongu, ka latviešu delegācija balsos par to, ja ierosinātāji būs amerikāņi. Latviešu delegācija neieskatīja sevi tiesīgu nākt klajā ar šādu ierosinājumu latviešu kopības vārdā. Turklāt delegācijā nebija arī speciālistu militāros jautājumos. Galīgā nobalsošanā par rezolūciju dibināt militārās vienības balsoja arī latviešu delegāti, un kongress to pieņēma vienbalsīgi. Nekāda pastāvīga komiteja konferencē netika izraudzīta, bet joprojām darbojas amerikāņu „sponsoru komiteja".

KERSTENA AKCIJĀ LATVIEŠI IZRĀDĪJUŠI LIELU AKTĪVITĀTI

Priekšsēdis Lejiņš ziņo, ka tautieši bijuši atsaucīgi ALA's aicinājumam ziedot, lai segtu izdevumus, kas radušies sakarā ar Kerstena akciju. Ziedojumos šim mērķim saņemts jau 1.250.00 dolaru, kas deva iespēju ALA'i veikt uzdevumus, ko prasīja Kerstena akcija. Ir izraudzīta saskaņošanas komisija no ALA's valdes un Komitejas Latvijas brīvībai locekļiem. No ALA's šinī komisijā ieiet prof. Lejiņš, J. Vinters un A. Bērziņš.

Kā latviešu sakarnieks Kerstena izmeklēšanas komitejas sēdēs piedalījās ALA's ģenerālsekretārs B. Albāts. Saskaņošanas komisija ir veikusi lielu darbu, un Kerstena komitejas locekļi bija ļoti apmierināti ar latviešu rūpīgi sagatavotiem materiāliem. „Life" ievietotā uzņēmumu serija uzskatāma par labu propagandas darbu latviešu lietās labā. Sevišķa nozīme ir bijusi sūtniecības vadītāja Dr. A. Dinberga un Alfreda Bērziņa liecībām. Prof. Lejiņš atzinīgi izsakās par visiem tautiešiem, kas palīdzējuši dokumentu un liecību sagatavošanā un sevišķi izcēla redakcijas kolēģijas darbu, kas grāmatai savāktos materiālus nodevusi Kerstena komitejas rīcībā.

A. Bērziņš interesējas, kur atrodas grāmata ar 200.000 parakstiem, kas savākti Latvijā 1941. g. iesniegšanai ASV prezidentam.

J. Vinters paskaidro, ka šo grāmatu Latviešu Nacionālais fonds Zviedrijā atsūtījis redakcijas kolēģijai un to iesniegs Kerstena komitejai.

(Nobeigums sekos).

AMERIKAS LIETUVIEŠU IEROSINĀJUMS

Amerikas Lietuviešu padomes viceprieksšsēdis Antanas Olis nācis klajā ar ierosinājumu dibināt īpašu komiteju, kuras locekļi būtu redzamas personas Amerikas sabiedriskajā dzīvē un kuras nolūks būtu atbalstīt Kerstena akciju un turpināt kampaņu Baltijas valstu atbrīvošanai arī pēc tam, kad Kerstena komiteja savu darbu būs beigusi.

Olis ir republikāņu partijas biedrs un ir atbildīgā amatā Čikāgas pilsētas valdē.

„Moslemiešu brālības" beigas Ēģiptē

No Kairo ziņo, ka Ēģiptes militārā valdība likvidējusi pēdējo Ēģiptē atlikušo politisko partiju. Policija apcietinājusi vismaz 100 „Moslemiešu brālības" biedru, viņus apvainojot valsts nodevībā un sazvērestībā pret pastāvošo valdību. Brālības vadītājs Hasans El Hodeibi, sadarbodamies ar Anglijas sūtniecību Kairo, esot gatavojies prezidenta Mohameda Nagiba režīma gāšanai.

„Moslemiešu brālības" pārstāvji esot noturējuši slepenas sanāksmes ar Anglijas sūtniecības darbiniekiem, lai izstrādātu plānus Nagiba un viņa iekārtas likvidēšanai.

12. janvārī Kairo ielās demonstrējuši tūkstošiem studentu sakarā ar divu studentu viena gada nāves dienas atceri. Minētie studenti nogalināti demonstrāciju laikā pret angliem.

Cerību pilnas sarunas ar Padomju Savienību

No Vašingtonas ziņo, ka Sav. Valstu prezidents Eizenhauers izteicies, ka atomkonferences priekšsarunas ar Padomju Savienību esot daudzsološas, kaut gan pašreiz vēl esot pāragri zīlēt, vai Pad. Savienība lieļai pieejot ar nepieciešamo nopietnību.

Eizenhauers runāja kādā preses konferencē, kurā starp citu pieminēja pēdējo ārlietu ministra Dallesa runu, uzsverot, ka Dalless teicis tikai patiesību, sacīdams, ka tagad Sav. Valstis esot noteikti un nešaubīgi nolēmušas katrai komūnistu agresijai nekavējoties atbildēt ar masveidīgu atmaksu.

Prezidents smaidot atteicies atbildēt uz jautājumu par viņa personiskajiem politiskajiem nodomiem nākotnē, kā arī par iespēju pēc trim gadiem no jauna kandidēt Sav. Valstu prezidenta amatam.

Runājot par Sav. Valstu aizsardzību, prezidents sacīja, ka amerikāņu aizsardzības spēki tiekot ar katru dienu labāk sabalansēti.

Eizenhauers uzsvēra, ka pēc sarunām ar zemkopības ministrijas pārstāvjiem, viņam nekas neesot zināms, ka Sav. Valstis gatavojoties pārdot ejļu un sviestu Pad. Savienībai. Ārējās tirdzniecības palielināšana pašreiz atrodoties tikai pārrunu stadijā un, tiklīdz būšot pieņemti kādi konkrēti plāni, viņš tos nekavējoties paziņošot presei.

Indija pieprasa ĀN pilnsapulces sasaukšanu

No Jaundelhi ziņo, ka Indija oficiāli pieprasījusi Apvienoto Nāciju pilnsapulces sasaukšanu š. g. 9. februārī, lai pārrunātu Korejas jautājumu. Indijas pieprasījums, jau esot nosūtīts uz Nujorku Apvienotām Nācijām.

Sniega šļūdoņi Alpos

Austrijā, Šveicē un Bavārijā no galinātas 86 un sniegā apraktas vismaz 135 personas. Sagaida šļūdoņu turpināšanos.

No Vīnes ziņo, ka Austrijas rietumos, Šveicē un Vācijā Bavārijā šļūdoņu briesmas pieaugušas nepieredzētos apmēros. Līdz šim jau saņemtas ziņas par 86 nogalinātiem un vismaz 135 sniegā apraktiem cilvēkiem.

Trīs dienu ilgos šļūdoņus uzskata par lielākajiem vēsturē. Vienīgā cerība „baltō briesmu" aptu rēšanai ir aukstā laika iestāšanās, kaut gan pēc metereologu ziņām vēl pagaidām jārēķinās ar temperatūru virs nulles pēc Celsija.

TRŪMENA PIESARDZĪBAS POLITIKAI PIENĀCIS GALS

DALLESS BRĪDINA KOMŪNISTUS

No Nujorkas ziņo, ka Sav. Valstu ārlietu ministrs Dalless savā runā 12. janvārī brīdinājis Padomju Savienību un komūnistu Ķīnu, ka gadījumā, ja viena vai otra komūnistu valsts sāktu kādu jaunu karu, amerikāņu atombumbvedēji uzbruktu tiešī Pekingai vai Maskavai.

Ar šo runu Dalless izbeidza līdzšinējo Trūmena valdības piesardzības politiku. Dalless uzsvēra, ka Sav. Valstu globālā stratēģija tagad „masīvu atmaksas spēku celšana", lai pret agresiju varētu cīnīties „tā un tur, kur to vēlas amerikāņi."

Sakarā ar Berlīnes konferences tuvošanos Dalless sacīja, ka Sav. Valstis nekad nepiekāpšoties nekādām komūnistu prasībām, kas aizzīmogotu zem komūnistu varas dzīvojošo cilvēku likteņus un sadalītu pasauli Rietumu un Austrumu ietekmju sfairās.

Vašingtonas politiķi domā, ka Dallesa runa ir visnoteiktākais republikāņu valdības jaunās ārpolitikas stratēģijas pierādījums. Ne vien republikāņi, bet arī demokrati Dallesa runu uzņēmuši ar lielu un nedalītu sajūsmu.

VAI PAPLAŠINĀS TIRDZNIECĪBU AR AUSTRUMIEM?

No Vašingtonas ziņo, ka Sav. Valstīs pacēlušās balsis, ka, 1954. gadā palielinot Rietumu tirdzniecību ar Austrumiem, demokratiskām idejām palīdzētu izlauzties cauri dzelzs priekškaram. Palielinot tirdzniecību ar Austrumiem, varētu uzlabot Rietumu politiskās attieksmes ar Padomju Savienību. Rietumeiropa no otra pasaules kara brūcēm jau esot tiktālu atveselojusies, ka palielināta tirdzniecība ar Austrumiem varētu kļūt ļoti izdevīga ne vien saimnieciskā, bet arī politiskā ziņā. Protams, ja tirdzniecību ar Austrumiem uzsāktu lielākos apmēros nekā līdz šim, tad arī sakarā ar jaunajiem plāniem runāt varētu vienīgi par tirgošanos ar tādiem priekšmetiem, kas nav atzīti par stratēģiski svarīgiem. Tirdzniecība ar komūnistu Ķīnu vēl nebūtu atsākama, vismaz tik ilgi ne, kamēr komūnistu Ķīna kavē pastāvīga miera nodibināšanu Korejā un atbalsta komūnistus Indoķīnas karā.

Tirdzniecība ar Padomju Savienību būtu ļoti vēlama. Padomju bloka piederīgajiem šāda tirdzniecības atsākšana varētu izrādīties kā nepatīkams Rietumu pierādījums, ka viņi patiesi nav ieinteresēti kara sākšanā, ka viņa vienīgā vēlēšanās ir miera turpināšanās uz visiem laikiem. Tādā veidā, varbūt, izdotos pat komūnistu vadību noskaņot labvēlīgāk Rietumiem.

Kamēr 1953. gads Rietumeiropā saimnieciskā ziņā ir bijis ļoti izdevīgs, Austrumeiropā tas ir bijis gluži otrādi. Tagad, uzsākot tirdzniecību ar Austrumiem, pierādītos tikai Rietumu labā griba sadarboties, ka tie grūtā brīdī neatsakās no palīdzības sniegšanas, uzsākot paplašinātu tirdzniecību.

ANGLIJU AICINĀS ATOMSARUNĀS

No Londonas ziņo, ka, atomkonferences priekšsarunām turpinoties Dallesa un Zarubina starpā Sav. Valstīs, angļi sākuši uztraukties, ka amerikāņi viņus varētu būt aizmirsuši.

Sav. Valstu ārlietu ministrija paziņojusi angļu prātu nomierināšanai, ka pieaicināšot arī Anglijas atomsarunās ar Padomju Savienību.

PREZIDENTA VĒSTĪJUMS KONGRESAM

Sav. Valstu prezidenta Eizenhauera uzrunā Kongresam katrs amerikānis varēja saklausīt kaut ko patīkamu un daudzsološu, kaut ko tādu, pēc kā viņš jau sen bija ilgojies. Diemžēl, vai rums šo solījumu netiks reālizēti kā politisku apstākļu dēļ Sav. Valstīs, tā naidīgu spēku dēļ ārpus Sav. Valstu robežām.

Katrs amerikānis grib zemākus nodokļus, uzlabotu sociālo apdrošināšanu, dārdzības pazemināšanu, uzlabotu veselības apdrošināšanas sistēmu, sīki izstrādātu un pārdomātu dabas bagātību izmantošanas sistēmu, vairāk un labākus ceļus, stingrāku valsts aizsardzību par zemākām cenām, lauksaimniekiem augstākas cenas par viņu ražojumiem un tai pašā laikā arī, protams, sabalansētu valsts budžetu.

Ikviens grib redzēt spēcīgāku Ameriku, kā arī militāri un saimnieciski organizētu Eiropu, kas militāri un saimnieciski spētu stāvēt pati uz savām kājām bez nepārtraukta amerikāņu atbalsta.

Bet, diemžēl, mēs dzīvojam praktiskā reālisma ikdienā, un mums ir jārēķinās ar faktiem. Nodošanās cerību pilnai domāšanai var vienīgi apdraudēt brīvās pasaules drošību.

Savā runā Kongresam prezidents sacīja:

„Pagājušā gada laikā pasaule ir piedzīvojusi lielas stratēģiskas pārmaiņas. Iniciātīva, kas ir tik bezgala svarīga, sāk pāriet mūsu rokās. Mūsu politika, nesamierināda mās tikai ar reaģēšanu pret ārēju spēku radītām komplikācijām, tagad ir brīva, lai uzsāktu tuvošanos savu nosprausto mērķu virzienā ne vien mājās, bet arī ārpus robežām."

Tālāk prezidents uzsvēra, ka mūsu bruņošanās atbaidīs katru agresoru un ka mūsu „starptautiskā un aizsardzības politika dos mums iespēju runāt no „stiprāko" viedokļa."

Tas gan izklausās mazliet pārspīlēti. Nu jau vairākus mēnešus „stiprākie" bez panākumiem censās panākt Korejas pamiera konferencē paredzētās politiskās konferences sākšanos. Nav arī nekādas skaidrības par konferenci Berlīnē, jo vēl nav izdevies vienoties par Berlīnes okupācijas joslu, kurā ārlietu ministru konference notiktu. Nav arī jāaizmirst, ka pēc Molotova domām viņš ir tas, kam Berlīnes konferencē pienāktos spēlēt „stiprākā" lomu. Tikai nākotne rādīs, kas notiek, kad viena loma jāsadala starp divām zvaigznēm.

Arī par iniciātīvu runājot, liekas, ka Eizenhauers pārspīlē.

Tā ir amerikāņu iniciātīva, ja Vašingtona paziņo, ka saziņā ar pārējiem sabiedrotajiem mīkstināts tirdzniecības aizliegums ar komūnistiem. Lieki sacīt, ka šāds lēmums pieņemts jau pirms pieciem mēnešiem. Tagad komūnisti bez kādiem sarežģījumiem vai atkal iepirkt dažus viņiem tik ļoti nepieciešamos stratēģiski svarīgos materiālus. Sabiedrotie piekāpās tirdzniecības mīkstināšanā. Kur piekāpās komūnisti?

Vai to sauc par iniciātīvu, ja simtiem amerikāņu karavīru joprojām atrodas komūnistu cietumos, kaut gan sakarā ar Korejas pamiera noteikumiem viņiem visiem jau sen vajadzēja atrasties mājās?

VAI TIE IR PANĀKUMI?

Vai 1 milj. lielas komūnistu Ķīnas armijas atrašanās Ziemeļkorejā, no jauna sakurinātais karš Indoķīnā, komūnistu mēģinājums sagrābt varu savās rokās Gviānā, sekmīga komūnistu iefiltrēšanās Gvatemalas valdībā, Indijas un Indonēzijas attālināšanās no Rietumiem — vai viss tas ir uzskatāms par amerikāņu iniciātīvas panākumu 1953. gadā?

Prezidents runā par „mūsu lielajām spējām" komūnistu agresijas gadījumā, kā arī par labākiem un spēcīgākiem atomieročiem. Tas neizklausās vis pēc bruņošanās samazināšanas vai atomieroču lietošanas aizliegšanas, bet gan pēc pastiprinātas bruņošanās turpināšanas nenoteiktā nākotnē.

Ļoti interesanta fraze prezidenta runā bija, ka „tirannija aiz dzelzs priekškara atrodas briesmās." Tā kā neko tuvāk prezidents par to vairs neizteicās, tad nevar zināt, vai Eizenhauers ar to domāja revolūcijas iespējas Padomju Savienībā, vai arī vienkārši līdzšinējās grūtības, kādās pēc Rietumu domām atrodas Padomju Savienības valdība.

Reizē ar saviem solījumiem, kas republikāņu valdību izvirzītu tālu priekšā līdzšinējo demokratu sniegumiem, prezidents apgalvoja, ka izdevumu samazināšana valsts budžetu pavirzīšot tuvu balansam, tai pašā laikā atzīdams par nepieciešamu atkārtot savu līdzšinējo prasību par pastāvošā valsts deficita līmeņa paaugstināšanu.

Runas beigās Eiznnhauers apgalvo, ka „kāda valdība pēc savas labākās sirdsapziņas var censties pēc miera un prasīt, lai tauta uzupurējas šī miera dēļ. Bet šāda valdība miera domu nespēj ielikt svešu valdnieku sirdīs."

Vai tad tādā gadījumā Sav. Valstu politiskajai mašīnai nebūtu laiks pārslēgties un komūnistu valdību vietā mēģināt miera domu iepotēt komūnistu varā dzvojošām ļaužu masām? Tie ir cilvēki, kas var atbrīvot pasauli! Tad, un tikai tad var sākties laikmets, kur valdība var katram apsolīt savu vēlēšanu piepildīšanos, un tie miljardi, kas tagad tiek iztērēti, ražojot ieročus iznīcībai, varētu tikt iztērēti, ražojot ieročus dzīves pacelšanai.

Malenkovs ierobežo čekas varu

Rietumeiropā saņemtas ziņas, ka Maļenkovs izdarījis vairākas pārgrozības pārvaldes aparātā, nolūkā mazināt čekas varu. Šis process sācies īsi pēc Berijas apcietināšanas pag. jūnijā. Berija apsūdzēja un nošāva par viņa „viltīgo mēģinājumu pakļaut Iekšlietu ministrijai (MVD) Padomju Savienības valdību un partiju."

Berija kļuva par iekšlietu komisāru 1938. g. NKVD vēlāk pārdēvēja par par MVD un vēlāk sadalīja divās daļās — Iekšlietu ministrijā (MVD) un Valsts drošības ministrijā (MGB). Pēc Staļina nāves abas šīs ministrijas atkal apvienoja vienā MVD. Kruglovs, kas bija iekšlietu ministrs Berijas pārraudzībā, pēc Berijas krišanas pārņēma apvienotās MVD un MGB vadību.

Maļenkovs acīmredzot sapratis, ka viņa varu varētu apdraudēt disciplinētais un labi apbruņotais čekas aparāts, un tāpēc Maļenkovs sācis to ierobežot.

MVD ekonomiskā nozare, liekas, ir galīgi nolikvidēta. Tā bija viena no svarīgākajām ministrijas nozarēm, un tā pārzināja vergu darba roku sadalījumu no koncentrācijas nometnēm dažādiem padomju saimniecības pasākumiem. Vēl nav iespējams noteikt, kāda ietekme bija šiem pārkārtojumiem vergu darba saimniecībā Padomju Savienībā. Iespējams, ka šai MVD varas ierobežošanai ir kāds sakars ar divu lielu būvprojektu darbu pārtraukšanu (Volgas - Urālas kanālis un Turkmenijas kanālis), kuŗus uzsāka Staļina laikā.

MVD spēkstaciju plānošanas nozare pievienota Elektriskā spēka ministrijai, bet MVD autoceļu būves nodotas Motortransporta ministrijai.

Ārzemju diplomāti Maskavā novērojuši, ka MVD aģenti, kas līdz šim uz pēdām sekoja katra diplomāta kustībai, tagad nozuduši.

NO PASAULES GALVASPILSĒTĀM

ROMĀ

Itālijā politiskais stāvoklis pašreiz ir vēl ļaunāks nekā Francijā, un valdība lēni, bet noteikti gatavojas pāriet komūnistu rokās. Sajukums Romā ir tik liels, ka nevienam nav drosmes par to runāt skaļā balsī. Un proti, pagājušā gada jūnija mēnesī Itālijā notika vēlēšanas. Balsu skaitīšanas laikā izrādījās, ka De Gasperi koalicijas valdībai pietrūkst 57.565 balsis, lai panāktu nepieciešamo 50.1 proc. pārākumu parlamentā. De Gasperi un viņa valdībai bija jāaiziet.

Tagad, pagājušā gada vēlēšanu balsis pārskaitot, aina pēkšņi kļuvusi pavisam citāda. Balsu pārskaitīšanā tagad pierādīts, ka pagājušā gada vēlēšanās De Gasperi valdība saņēmusi tuvu pie 52 proc. balsīm, kas ir daudz vairāk nekā nepieciešamais vairākums. Tā pēc taisnības Itālijā pie stūres vēl vienmēr būtu jābūt De Gasperi. T ā kā tas tā nav, tad droši var sacīt, ka pēdējos sešus mēnešus Itālijā valdījusi nelegāla valdība!

Grūtākais ir tas, ka Romā ne viens nezina, kā šo kļūdu tagad varētu izlabot. Komūnisti, protams, par šīs kļūdas izlabošanu negrib ne dzirdēt. De Gasperi sekotāji atrodas īstas dilemmas priekšā. Jāšaubās, vai tagad viņi varētu savākt pietiekami daudz balsu, lai no parlamenta izstumtu tur nelegāli sēdošos 69 kreisā spārna deputātus. Tāpat jāšaubās vai parlaments vispār akceptēs balsu pārskaitīšanas rezultātus. Ko tagad darīt?

Līdz ar valdības maiņu Itālijā amerikāņu Eiropas aizsardzības plānam no jauna apgrieztas pogas. Ne vien Francija, bet tagad arī Itālija ar nopūtām jāieraksta arvienu briestošākajā atkritēju ailē

Komūnistiem Itālijas pašreizē jie apstākļi ir īsti piemēroti. Savā labā viņi prot izmantot ne vien valdības paralizi, un tas būtu viegli saprotams, bet arī ASV palidzību. Gliemeža gaitā velkošās zemes un nodokļu reforma ir komūnistiem tikai par labu. Amerikāņu saimnieciskā palīdzība komūnismu apturēt nespēj.

Itālijas valdība, kaut arī līdz šim tā bija noteikti pretkomūnistiska, ar atklātu komūnistu kritizēšanu nekad nav daudz nodarbojusies. Viņa pat vienmēr atrada par iespējamu nākt komūnistiem talkā. Tā, piemēram, komūnistu laikrakstus iespieda valsts spiestuvēs.

PARĪZĒ

Pirms neilga laika deviņi Francijas parlamenta locekļi izbrauca uz Poliju, lai piedalītos kādā mistiskā sanāksmē. Tagad noskaidrojušies ne vien paši braucēji, bet arī brauciena iemesli. Izrādās, ka Varšavā franču parlamenta locekļi veduši sarunas par ciešāku Francijas sadarbību ar Padomju Savienību. Šādas sadarbības īstenošanās, bez šaubām, uz visiem laikiem izjauktu amerikāņu Eiropas aizsardzības plānu ar bruņotas Vācijas līdzdalību.

Francijas politiķu braucienu uz Varšavu financējuši Polijas komūnisti. Mājās braucot franču koferi piekrauti dārgām dāvanām. „Ja vien franču politiķi grib nodrošināt savai zemei labas dienas, ja franči grib atturēt Rietumvāciju no bruņošanās, tad labākā atbilde Francijai būtu savstarpēja Francijas un Pad. Savienības aizsardzības un palīdzības līguma parakstīšana," mājās atbraukuši stāstījuši Varšavas apciemotāji. Miljoniem franču jau stāv par šādas domas īstenošanu.

Sakarā ar Varšavas braucienu vēl interesanti piezīmēt, ka Francijas delegācijas piekršgalā atradās kādreizējais Francijas ministru prezidents Daladjē, tas pats Daladjē, kas 1938. gadā Minchenē parakstīja bēdīgi slaveno līgumu ar Hitleru. Jau pagāju šā gadā Daladjē iepazinās ar komūnistiem labāk kā jebkuŗš cits, dodamies braucienā uz Austrumberlīni.

VAŠINGTONĀ

Tuvojoties 25. janvārim un četru ārlietu ministru konferencei Berlīnē, arvien vairāk sāk likties, ka konferences monopoltiesības būtu pārgājušas Molotova rokās. Padomju Savienība noteica, kā konferencei jānotiek Berlīnē, komūnisti noteica konferences datumu un ir pat iespējams, ka viņi sabiedrotos piespiež piekāpties sarunu vietas izraudzīšanā Austrumu joslā.

Politisko notikumu dēļ konferences laiks Maskavai ir ļoti izdevīgs. Pagājušā gada jūnijā, tas ir, tieši pirms pusgada, komūnisti Austrumvācijā cieta līdz šim savu smagāko sakāvi. Bet pašreiz komūnisti jau ir labi atkopušies. Pirms sešiem mēnešiem amerikāņu stāvoklis Rietumvācijā bija izdevīgs un daudzsološs. Tagad, sastopoties ar Francijas pieaugošo opoziciju Eiropas armijas jautājumā, amerikāņi nezina ko darīt. Padomju Savienības mērķi Eiropā nav mainījušies. Komūnisti joprojām cer kādu dienu sagrābt savās rokās visu Vāciju. Līdz ar to Padomju Savienības pašreizējā stratēģija ir tieši pretēja amerikāņu stratēģijai.

Sav. Valstu politika Eiropā un Rietumeiropā līdz šim balstījās uz tiešu pēdējās sadarbību ar Franciju. Berlīnes konference tika sasaukta, lai pārrunātu Vācijas jautājumu. Tieši vai netieši krieviem ir izdevies amerikāņus noķert īstā laikā. Līdzšinējais amerikāņu plāns par Vācijas nākotni tagad Francijas opozicijas dēļ vairs neder. Tas bija arī vienīgais plāns, kam pievienojās Anglija. Un jauna plāna amerikāņiem nav.

Politiskās kartis ir tā sadalījušās, kā pašreiz gandrīz vai visi trumpji atrodas komūnistu rokās.

LATVIJA

Ienaidnieki grib mūs iznīcināt.
Draugi grib mūs asimilēt.
Bet mēs gribam palikt latvieši.

Archibīskaps T. GRĪNBERGS

VARA UN ĒRTĪBAS

P. DREIMANIS

Mēs zinām, ka latvju tautu apdraud asimilācijas briesmas. Sakarā ar to ikvienam latvietim jābūt skaidrībā par savu nacionālo stāju. Cilvēka apziņas saturs un gribas spēks noteic kā visas viņa dzīves gaitas, tā arī piederību kādai tautībai. Ārējiem apstākļiem nevajadzētu būt ar izšķirīgu nozīmi, lai gan atsevišķos gadījumos tie var viņu pamudināt klusēt, neatsakoties tomēr no savas pārliecības. Tomēr ar laiku šie apstākļi var ne tikai ievilināt mūsu tautieti citas tautas dzīves veidā, bet pamazām arī atsvešināt no savas tautas gara pasaules, īpaši tais gadījumos, kad viņam nav iespējams ar to uzturēt sakarus un stiprināties nacionālā stājā. Ievērojot šīs iespējas, mums jābūt modriem kā ikdienišķā dzīvē, tā sevišķi tad, kad atceramies iecilākus piedzīvojumus tautas dzīvē. Īpaša uzmanība mums jāvelti tautas nākotnes veidotājiem, jaunajai paaudzei, kuŗai asimilējoties, tautai jāiet bojā.

Minētie ārējie spēki, kas apdraud latvju tautas eksistenci, iedarbojas visvairāk varas un ērtību veidā.

Pirmais no šiem veidiem bija pazīstams mūsu tautai jau nesenā pagātnē, kad monarchistiskā Krievija centās uzspiest latviešiem krievu valodu, pareizticību un savu sabiedrisko iekārtu. Boļševistiskā Krievija šos varas līdzekļus ir izsmalcinājusi un pavairojusi, appreciņot latvietes ar iecelotājiem no citām padomju republikām, dibinot vakara skolas ar jauktu skolēnu sastāvu un krievu mācības valodu, pārplūdinot Latviju ar krievu tautības iedzīvotājiem, likvidējot viensētas un dibinot kolchozus ar tipiski krievisku iekārtu, kas pašos pamatos pārveido latvisko vidi. Arī latviešu garīgā kultūrā tiek pārveidota komūnistiski krieviskā garā un tādā veidā sniegta latviešu jaunajai paaudzei. Tāpēc tas iekšējais spēks, kas līdz šim ir pasargājis latviešus no pārtautošanās, nav vairs tik drošs līdzeklis tautības uzturēšanā, izņemot tās īsteni latviskās ģimenes, kuŗās vēl valda latviešu spīts un morāliskais spēks ciņā par savas tautas nākotni, kas gan draud šīm ģimenēm ar deportāciju un citām briesmām.

No asimilācijas ar varas līdzekļiem nav pasargāti immigranti arī svešajās zemēs. Tur viņi bieži vien sajūt darbā un sadzīvē, ka vietējiem iedzīvotājiem tiek pieškirtas nepamatotas priekšrocības. Varas līdzekļu lietošana šeit sevišķi vērojamā latvieu draudžu dzīvē, kad tām tiek likti šķēršļi dievkalpojumu noturēšanā latviešu valodā. Tiek arī aizrādīts, ka tās īpaši neesot vajadzīgs viņu bērniem, kas publiskās skolās iemācoties attiecīgās valsts valodu.

Tomēr immigrācijas zemēs galvenais pārtautošanas līdzeklis ir dažādās ērtības, kas vilināt vilina iecelotājus un pamudina viņus centīgi strādāt, lai tiktu pie tām. Tās, protams, vēl nemaz neapdraudētu iecelotāju tautību, ja viņi reizē ar ārējo dzīves veidu ne piesavinātos arī attiecīgo zemju garīgo stāju, ko mēs varam konstatēt pie daudziem citu tautību iecelotājiem. Diemžēl, pēc ASV novērotāju atzinumiem, mēs neesam sevišķi izturīgi savas tautības uzturēšanā. Tas izskaidrojams ar latvieša lielo centību un steigu ērti iekārtoties un panākt vietējos iedzīvotājus labklājības ziņā, kas prasa tādu piepūli un tik daudz laika, ka nav iespējams sekot savas tautas garīgās kultūras progresam un uzturēt ciešus sakarus ar tautiešiem kā ģimenēs, tā arī sabiedriskos pasākumos. Aizņemti materiālo vērtību pavairošanā, viņi atsvešinās no savas tautas garīgās dzīves. Ērtību kults pārāk aizrauj viņus, aizpildot visu brīvo laiku un reizē ar to pieradinot viņus sākumā pie attiecīgās zemes dzīves veida un pēc tam arī garīgās kultūras. Šī paša iemesla dēļ viņiem nav laika interesēties par saviem bērniem, mācīt viņiem latviešu valodu un iepazīstināt ar Latviju un latvju tautas kultūru. Ja nu vecāki vēl sarunājas ģimenē ar bērniem svešajā valodā, tad, protams, bērni neiemācās mātes valodu un reizē ar to pazūd savai tautai.

Minētie jautājumi bieži tiek pārrunāti presē un sabiedrībā. Bet šīm pārrunām būs nozīme tikai tad, ja mēs ievērotu konstatētās sekas un censtos, no tām izvairīties. Ar labu gribu iespējams pamazām tikt pie visām ērtībām, paliekot uzticīgiem arī savai tautai.

GADSIMTA CETURKSNI BAZNĪCAS DARBĀ

V. Šēfers par mācītāju ordinēts 1929. gada 27. janvārī Rīgā

Šī gada 27. janvārī piepildās gadsimta ceturksnis, kopš Rīgā, sirmajā Archibīskapa katedrālē, par mācītāju ordinēts Viesturs Šēfers — tagadējais Londonas, Niagāras un St. Katarīnas latviešu ev.-lut. draudžu kopējs un gans.

Savā laikā starp latviešu jaunās (tagad, protams, jau vecākās) paaudzes mācītājiem Viesturs Šēfers bija viens no visbiežāk daudzinātiem Dieva vārda sludinātājiem. Apbalvots ar neparastu enerģiju un samērā lielām organizātora spējām, V. Šēfers, tūdaļ pēc studiju beigšanas Latvijas universitātē, aizgāja par mācītāju uz Ogres, Ikšķiles un Salaspils draudzēm, kas daudz bija cietušas Pirmā pasaules karā, un bija vēl samērā neizkopts un neizveidots darba lauks. Ogrē, kur viena pēc otras pacēlās greznas vasarnīcas, nebija dievnama. Ikšķilē dievkalpojumi notika vecās, pirms gadu simteņiem celtās baznīcas drupās. Arī Salaspils dievnams bija jāatjauno. Un nedaudzos gados Šēfers šo uzdevumu bija veicis. Viņš mācēja iesaistīt draudzes darbā intelligenci, prata noorganizēt sarīkojumus, kas deva līdzekļus trīs dievnamu celšanai. Šēfers ir vienīgais no tagadējā laikmeta latviešu mācītājiem, kas var lepoties ar to, ka viņa laikā uzceltas trīs baznīcas, pie tam ne visai labos, saimnieciskos apstākļos, kādi trīsdesmitos gados valdīja Latvijā.

Mācītājs V. Šēfers.

1935. gadā V. Šēferu par savu mācītāju aicina lielā, bet mazliet panīkusī, Jēzus draudze Rīgā. Un atkal notiek tas pats, kas Ogrē, Ikšķilē un Salaspilī. Paiet pāris gadi, un vēsturiskais Rīgas dievnams gūst jaunu seju. Tas ir uzposts, izremontēts, izdaiļots. Altārī paceļas balts Kristus tēls marmorā. Un katru svētdienu agrāk patukšā baznīca pildās ar dievlūdzējiem. Tie ir priekšpilsētas strādnieki, tie nāk no aprindām, kuŗas vai nu izturējušās nevērīgi pret baznīcu, vai arī — ieņēmušas pavisam noraidīgu nostāju pret to. Šiem vienkāršajiem ļaudīm patīk māc. Šēfera svētrunas. Tie saka, ka viņš spredikojot „nopietni." Protams, katrs mācītājs cenšas to darīt. Bet — Šēfera raksturīgākā iezīme ir tā rūpība, ar kādu viņš sagatavo savas svētrunas. Tās tiek uzrakstītas, pārlasītas un korrigētas. Un tādēļ laudis jūt, ka viņu mācītājam nav jāmeklē vārdi, ka viņš zin, ko grib teikt — un sacīto prot illustrēt labi izmeklētiem, raksturīgiem piemēriem. Tā nedaudz gados, arī Jēzus draudze izaug par lielu kristiešu kopību, par dzīvu un raženu vienību, kas sava mācītāja vadībā būtu veikusi lielus darbus, ja vien visus labos nodomus nebūtu pārtraucis karš.

Jā — karš. Māc. Šēfers ilgi šaubās, vai atstāt Rīgu. Bet tad tomēr viņš izšķiras pievienoties bēgļu straumei, jo palikt nebūtu nekādas nozīmes. Nu sākas raibi ceļi. Tie noved Šēferu un viņa ģimeni Berlinē, kur viņš notur dažus dievkalpojumus latviešu bēgļiem. Un tad — kara beigu posmā — kādā tumšā, lietainā naktī pār Elbas upi pārceļas bēgļu grupiņa. Upmalā pamestā, paprāvā skārda vannā pār tumšiem ūdeņiem brauc mācītājs Šēfers, viņa kundze, pazīstamā pianiste Rita Šēfere, viņa svainis, populārais vijolnieks Jānis Kalējs, un citi ģimenes loceki... Braucamais līdzeklis nav visai stabils. Bet tas tomēr bēgļus aizved drošā krastā, Gēstachtā, Saules nometnē, kur Šēfers uzturas tik ilgi, kamēr viņam rodas izdevība ierasties Kanadā, lai te koptu trīs nelielas latviešu draudzes, kas uzrāda atzīstamu rosību un aktīvitāti.

Nobeidzot šo pārskatu par māc. Šēfera dzīvi un darbu, vēl jāpiezīmē, ka, laiku pa laikam, viņš veicis arī daudzus administrātīvus pienākumus mūsu kopbaznīcā darbojies komisijā, kas organizēja dievkalpojumus Latvijas radiofonā, bijis angļu zonas bazn. virsvaldes nodaļas loceklis, sekretārs utt.

Tā viņš ir ieguvis savu amatbrāļu un draudzes locekļu cieņu, un, kā klusu un nopietnu darbinieku Latvijas ev.-lut. baznīcā, mēs viņu sveicinām un novēlam Dieva palīgu un svētību arī nākotnē.

Arnolds Lūsis

PATEICĪBA

Izsaku sirsnīgu poteicību Daugavas Vanagiem par brīveksemplāru Latvija Amerikā, Toronto DV nodaļas Dāmu komitejai, sv Jāņa draudzes Dāmu komitejai Toronto skautiem, Andžāna, Gužas un Bumbura ģimenēm, kā arī citiem labvēļiem, draugiem un paziņām sirsnīgs paldies par atbalstu. Visiem no sirds novēlu raženu 1954. gadu un dievpalīgu.

Kaŗa neredzīgais K. Riekstiņš ar ģimeni

SŪTNIECĪBAS PAZIŅOJUMS

Latvijas sūtniecība 87, Eaton Place, London, S. W. 1., aicina pieteikt tuviniekus šādiem mirušiem Latvijas pilsoņiem: Arnolds Atlācis, dz. 28. 7. 1922., Ķieģeļu pag., m. ap 23. 7. 1953., Anglijā; Krišjānis Rubens, dz. 9. 12. 1894., Sēlpils pag., m. 1953. g. nov. Anglijā; Otto Arv. Ankups, dz. 3. 10. 1912., Lejasciema pag., m. 14. 12. 1953., Anglijā.

LATVIJAS EV.-LUT. BAZNĪCAS

PAGAIDU VALDE KANADĀ

9. janvāra sēdē vienojās steidzināt satversmes papildinājumu projektu, lai iespējami ātrāk varētu reālizēt 1952. gada konferences lēmumus šajā virzienā — izsūtīt projektu draudzēm, tad apspriest un pieņemt nākošajā delegātu un mācītāju sanāksmē un ievēlēt pastāvīgu pārvaldi. — Nolēma griezties ar aicinājumu pie visiem, kas vēl nav draudzē, iestāties kādā no tām, lai ar to stiprinātu šo latviešības un kristīga gara cietoksni. — Apsprieda spredikų grāmatas izdošanu un Kanadas latviešu draudžu reliģiska un baznīcas dzīves mēnešraksta izdošanas vēlamību. —

PRESES BALLES

BIĻETENS Nr. 2.

No Rīcības komitejas galvenās mītnes ziņo, ka, ievērojot pagājušā gadā bēdīgo pieredzi, kad boles trauki tika iztukšoti pirmajā stundā, šogad šī nektāra maisītāja M. Balduma jau piepildījusi pāris pusmučus ar noslēpumainām dzirām, kas balles naktī dzirkstīs lielajos kristalla kausos. Šī burvju dzēriena noskaņai piemērotas dziesmas dziedās jautrie Kanādas pieciši Juŗa Dzeguzes vadībā. Tā kā tie joprojām ir bez vārda, Preses balles naktī paredzēts rīkot konkursu augšminēto Kalvja ģimenes piecīšu kristībām. Vārda minēšanas sacensībā varēs piedalīties visi balles viesi, kad atklāsies arī laimīgā krustmāte ar krusttēvu.

Ļoti rosīgi pēdējās dienās kļuvusi arī Preses pīles redakcijas kollēģija, kuŗā jāizšķiro milzīgās manuskriptu un sludinājumu kaudzes, kas sola daudz pārsteigumu. Der piezīmēt, ka Preses pīle Nr. 1 iznāks iespiesta zeltītiem burtiem, un tō varēs iegūt kā bibliografisku retumu vairāksolīšanā. (Viesiem par mierināšanu — tortes un augļu groza nebūs). Kā redakcijas kollēģija nodibinājusies jauna preses jumta organizācija: KSIVMCVU (Pēc inkorporācijas papīru saņemšanas sola atklāties tautai).

No Telefona centrāles brīdinājumu saņēmis numurs RI 6453, kur pasūtināmi galdiņi, jo tas visu pēcpusdienu ir aizņemts un partijlaines kaimiņi netiek pie vārda.

Tādēļ tiem balles viesiem, kas galdiņus vēl nav pasūtinājuši, der pasteigties, jo brīvu vietu atlicis pavisam maz. Galdiņi, tāpat kā pagājušā gadā, būs jau klāti ar augļiem un dzērieniem. **P. P.**

(Turpinājums sekos)

LASĪTĀJU VĒSTULES

PUIKAS UN BĀRDAS

Apmēram kā Mozus Sinaja kalnā Klīdzējs ir juties piluvarots uzrakstīt latviešu tautai pamācības un nostrostojumus. Bez jau agrāki lasītāju vēstulēs minētā, nedrīkst noklusēt tādu apgalvojumu nepareizību, kā: 1) Īsajā Latvijas 20 gadu patstāvības laikā būtu izveidojusies mūžīgā ierēdņu kasta, kuŗa pret savējiem bijusi kā ēģiptes faraoni, bet pret krievu zaldātiem u. c. kā zābaku pazole. Ko gan dod tādi no gaisa grābti, pārspīlēti vispārinājumi? Vai tad latviešu ierēdnis ir izaudzināts 13. g. s. tatāru ordā, jeb vai viņš ir dzimis un audzis tai pašā latviešu vidē, kur autors? Vai Latvijas ierēdņu kadri nekomplektējās no atbrīvošanas ciņu dalībniekiem, un vai arī latviešu ierēdnis, nevis ar zoles mīkstumu, bet ar īsta varoņa sikstumu, necinījās pret krievu zaldātu Volchovas purvos un Kurzemes cietoksnī? 2) J. Klīdzējs nāk klajā ar apgalvojumu, ka mūsu vecākajai un vidējai paaudzei „nekad vēl pa īstam nav bijis sava Dieva". Šādam apgalvojumam var likt tikai līdzinājuma zīmi ar nihilismu. 3) Vecā paaudze bijusi piesātināta ar svina smagu, pelēku materiālistisko pasaules uzskatu vairāk nekā šī paaudze, kam šodien ir tikai 20 — 25 gadi. 20 — 25 gadu vecumā nekādi pasaules uzskati nenodibinās. Šī problēma nav apskatāma, ceļot barikādes starp vecajiem un jaunajiem. Civilizētā pasaule ar abiem antipodiem — sociālismu un kapitālismu — kopš pag. gadu simteņa ir strauji ierauta materiālisma orbitā, kas savu lielāko kāpinājumu ir sasniedzis minēto antipodu eksponātos — Amerikā un Krievijā. Svina smagais, pelēkais materiālisms kā lietuvēns šodien nospiež visu civilizēto pasauli. Nevar noliegt un autoram var izteikt tikai atzinību par viņa apcerējumā uzrādītām dažādām negatīvām parādībām mūsu trimdas dzīvē, arī veco „izlēcienus". Bet tad gan vajadzēja personas, lietas un vietas nosaukt īstajā vārdā, nedaudz grēkus nepiedēvējot visiem un nepārvēršot pasaules problēmas latviešu lokālās īpatnībās. Dažu jauno uzgavilējums J. Klīdzējam ir jaunekļīgā viegluma apliecinājums, kam pamatojumu nekādos rakstos neatradīsim.

Rēzeknietis, Montreālā.

APZINIES, KO TU ZINI

Esmu ieradies uz šīs planētas — Zemes — XIX gadsimteņa pēdējā ceturksnī, tādēļ arī ar interesi sekoju un lasīju J. Klīdzēja „Puikas un bārdas".

Lasot J. Klīdzēja raksta 4. daļu, man nāca atmiņā bērnībā lasītie krievu rakstnieka N. V. Gogoļa: „Vājprātīgā piezīmes". Nevaru izšķirt, kuŗā pusē puikas, kuŗā bārdas, un kas pie visa vainīgs, ja autors piepeši saka: „No tiem pašiem ikdienas cilvēkiem, kādi mēs esam un paliekam, jādabū ārā tā gaismas cerība, ka mēs neklūsim tikai par pāši sevis barotu gaļu... vārāmies paši savā sulā... ka mūsu vecākā un vidējā paaudze ir bijusi un ir piesātināta svina smago un pelēko materiālistisko pasaules uzskatu..." Kas tad ir tie „mēs"?... Mēs, nobriedušie, latviešiem neaizkaramā un svētā speka (?) ideologi, kas savu taukumiņu... ieziežam ar franču sinepēm..."

Ar autora atļauju arī es piederu pie tiem vientiesīšiem, kuŗi, runājot ar viņa paša vārdiem: „paver savas dīvainās (?!) mutes un pavisam pēkšņi ievaicājas: — Bet kā īsti ir ar jums pašiem? Vai jūs esat vai neesat? Līdz šim ļoti maz pazīmju, ka jūs būtu..."

Kaut Jūs būtu vērojuši Konfūcija pamācību: „Apzinies, ko tu zini, zini, ko tu nezini, — tikai tad es tevi saukšu par gudru!"

P. Dreimaņa kungam par L.A. š. g. Nr. 2 ievadrakstu „Jaunie un vecie" silts latvisks paldies!

A. Ezergailis, 77 g. v., Toronto, Kanadā.

KANADĀ

TORONTO

Jau pirms laba laika Zviedrijā nodibinājusies Teodora Reitera jubilejas komiteja, lai 22. martā Reitera 70. dzimšanas dienā pasniegtu viņam Toronto trimdas tautas balvu. Šī komiteja, kuŗas priekšsēdētāja pienākumus uzņēmies Jānis Grīns, bet pārējie locekļi ir Veronika Strēlerte un Aleksandrs Kancāns, ir aicinājusi atsevišķas personas, kas stāvējušas tuvu Reitera personai un korim, uzņemties līdzīgu komiteju organizēšanu arī citur. Kanadā šos pienākumus lūgts uzņemties V. Kalins, kas savā laikā bijis ļoti aktīvs palīgs pie atjaunotā Reitera koŗa organizēšanas Zviedrijā. V. Kaļiņš svētdien, 10. janvārī, bija aicinājis kopā mākslinieku un sabiedrisko darbinieku pārstāvjus, lai izveidotu Tautas balvas rīcības komiteju Kanadā.

V. Kaļiņš sēdes sākumā iepazīstināja klātesošos ar Teodora Reitera darbu Zviedrijā un ar grūtībām, kādas bijis jāpārvar, lai vispār koris varētu atjaunot savu darbu. V. Kaļiņš atzīmēja arī, ka tikai pēc sešu gadu rūpīga darba koris rikojis pirmo atklāto reprezentācijas koncertu, un tad arī ne Stokholmā, bet Norvēģijā un Dānijā, kur koris guvis izcilas atsauksmes. Tikai pēc tam noticis koŗa koncerts Stokholmā, un tāpēc nebrīnīsimies, ka stingrie un pašpārliecinātie Zviedrijas mūzikas kritiķi pēc koncerta rakstīja, ka pēc Reitera koŗa koncerta noklausīšanās, domājot par zviedru koŗiem, rodas mazvērtības sajūta!

Trimdas balvu T. Reiteram pasniegs naudā. Ziedojumu listēm pievienotā brivajā daļā ir atstāta vieta parakstiem un veltījumiem, kuŗus vēlāk atdalīs un iesies īpašā albumā. Sanāksmē bija ieradušies tāj. reiteriete Vija Joma, Biruta Senkēviča, Milda Bērziņa - Muižarāja, Erika Freimane, dzied. Jānis Niedra, H. Tichovskis, E. Krūka, A. Čops, T. Ķeniņš un Mariss Vētra. Jubilejas komitejā bez augšminētiem aicināti vēl piedalīties I. Viksna un māc. A. Lūsis, bet ārpus Toronto — komponisti Jānis Cīrulis, Jānis Norvilis, Jānis Kalniņš, Voldemārs Linde, Alma Skudra u. c. B. Senkēviča ierosināja, ka T. Reitera godināšanai būtu vēlams sarīkot priekšlasījuma vakaru ar Reitera koŗa iedziedāto skaņu plašu atskaņošanu. Priekšlikumu pieņēma, un vakara organizēšanu uzņēmās Dr. H. Tichovskis.

Toronto latviešu studentu kopa rīko referāta vakaru 1954. g. 16. janvārī plkst. 19-os Sv. Trisvienības baznīcas zālē. Temats: Studiju gaita Latvijas universitātē. Referēs prof. V. Burkevics.

Toronto latviešu biedrības dāmu komiteja rīko svētdien, 7. februārī, pl. 5 p.p. svētdienas pēcpusdienas tēju ar nosaukumu Ingridas Vīksnas pēcpusdiena.

Par rakstnieci referēs V. Upeslācis. I. Vīksnas darbus lasīs L. Vasariņa, Dz. Indzere un V. Pukats.

Svētdien, 10. janvārī notika sv. Andreja baznīcas kārtējā dāmu komitejas gada sapulce. Dāmu komitejas priekšsēde A. Sproģe ziņoja par dāmu komitejas darbību par laiku no 1952. gada oktobra līdz pārskata dienai. Dāmu komiteja sanākusi pavisam uz 9 sēdēm un noorganizējusi 7 sarīkojumus: pianistes V. Leinveberes koncertu, divus eglītes vakarus, vienu bazāru, Annas Brigaderes Čaukstenes un sarīkojusi divus draudzes vakarus. Darbības laikā ieņemti pavisam 1316 dol., bet izdoti 1208 dol. Aprūpei izdoti pavisam 500 dol, bet baznīcas izdaiļošanai ap 600 dol. Pārskatu pieņēma, un mācītājs A. Čops izteica pateicību dāmu komitejai par veikto darbu.

Jauno dāmu komiteju ievēlēja gandrīz līdzšinējā sastāvā. Par priekšnieci A. Sproģi, bet valdē: A. Kaļiņu, I. Kajaku, E. Sedliņu, A. Innusu, A. Vītolu, M. Čopu, L. Kuzi, M. Jankovski un I. Alksni. Pirmais jaunās dāmu komitejas sarīkojums notiks svētdien, 21. februārī, kad dāmu komiteja rīko savu tradicionālo bazāru.

Sestdien, 9. janvārī mācītājs A. Čops uz pēdējo dusu izvadīja mirušo draudzes locekli 54 gadu veco Arvīdu Blaubergu no Valmieras. Nelaikis atstāj sievu, māti un meitu Kanadā un meitu Austrālijā.

„New Canadian Service Association", 415 Jarvis St., 19. janvārī rīko priekšlasījumu: Dr. G. Lūcky referēs par tematu „Slavu pasaule", bet 26. janvārī Dr. E. Corbett referēs par Kanadas pagātni, tagadni un nākotni. Sākums plkst. 8.00 vakarā, ieeja brīva.

LONDONA, ONT.

DV Londonas nodaļa un LL kopa 9. janvārī rīkoja „Dzimtenes atmiņu vakaru". Tanī vispirms DV Londonas nodaļas priekšnieks A. Liepiņš referēja par latviešu strēlnieku vienību dibināšanu Pirmā pasaules kaŗa laikā, viņu ciņām, īpaši Ziemassvētku kaujām, un to nozīmi latvju tautas likteņos. Referātam sekoja diapozitīvu lentas „Vidzemes kalnājos" rādīšana. Šo un citas lentas par Latviju ir iegādājusies latviešu sestdienas skola, bet interese tās noskatīties ir arī pieaugušajiem, kas lielā skaitā bija sapulcējušies Publiskās bibliotēkas zālē. Viņiem bija izdevība vērot 70 Vidzemes ainavu, kas lika atcerēties daudzus piedzīvojumus un pazīstamas personas dzimtenē. **Ps.**

VANKUVERA

Vankuveras latviešu koris atsācis měģinājumus St. Paul Church 1130 Jarvis St. Koris saņēmis aicinājumu dziedāt Kanadas baptistu konferences laikā, kā arī vēl divām citām prominentām kanadiešu organizācijām. Sakarā ar to korim nepieciešami jauni dziedātāji, jo paredzētie koncerti domāti lielai auditorijai, 700 līdz 1000 klausītājiem, kur bez mūsu koŗa piedalīsies vēl citi mūziķi.

VLB ir ievadījusi sarunas par doc. Hugo Štrausa un viņa kundzes, dziedātājas Mirdzas Grīnmas - Štrauses koncertu februāŗa mēnesī un pianistu mūsu Gūtbergu koncertu marta beigās.

Toronto latviešu organizāciju sanāksmes lēmums

Piektdien, 8. janvārī Toronto latviešu organizāciju sanāksmē nolemts, ka visi sarīkojumi ir avlaicīgi jāpieteic laikraksta Latvija Amerikā redakcijā pie A. Nuliša, kuŗš kārtos sarīkojumu kalendāru un sniegs informāciju par Toronto organizāciju iecerētiem sarīkojumiem un to izkārtojumu. Par sarīkojumiem, kuŗos paredzētas ieejas biļetes, reizē ar pieteikumu ir jāiemaksā 2 dol sarīkojumu kalendāra kārtotājam kā atlīdzība par veikto darbu.

Organizācijas lūgtas ievērot, ka, sarīkojumu labākai saskaņošanai, ir pieņemts sekojošs dienu sadalījums: pirmās mēneša piektdienas piešķirtas TLB, otrās DV, trešās TLSK, LSAK un YMCA'i, bet ceturtās un piektās piektdienas ir brīvas. Pirmā mēneša sestdiena ir brīva, otrā piešķirta LKKCK, bet atlikušās mēneša sestdienas brīvas.

PATEICĪBA

Izsaku pateicību DV Toronto nodaļai par man piesūtīto laikrakstu Latvija Amerikā, kā arī sirsnīgs paldies sv. Jāņa baznīcas dāmu komitejai par atcerēšanos Ziemassvētkos. **K. Greķers.**

TLB

Sirsnīgi pateicas grāmatu izdevējam V. Ziedipam par vērtīgo ziedojumu TLB bibliotēkai: V. Ziedipš ziedojis tai pa eksemplāram no visām pagājušā gadā iznākušajām grāmatām. **TLB valde.**

DAUGAVAS VANAGI

DV ST. KATERĪNAS NOD. DĀMU KOPA NOSŪTĪJUSI UZ VĀCIJU ZIEMASSVĒTKOS:

1. Z. Gutfriča ģim. Hannoverā $23.50 un saini $17.48 vērtībā. 2. J. Priedīša ģim. Kornvestheimā $10.00. 3. V. Miklaševiča ģim. Kornvestheimā $10.00, 4. E. Abarata ģim. Augustdorfā $10.00. 5. M. Bošam Veco laužu nometnē Insulā $10.00. 6. St. Katerinas sestdienas skolai ziedots $6.00. 7. TBC slimajai Bākules kdzei nopirkts guļamais dīvans $45.00 vērtībā un Ziemassvētku sainis $4.00 vērtībā. 8. Zaigai Bākulei Ziemassvētku sainis $5.00 vērtībā. Bez tam Vānadzes apņēmušās samaksāt Zaigai skolas naudu $1.50 mēnesī. 9. TBC slimajam DV biedrim T. Jauntēvam kopā ar nodaļas Vanagiem sainis $10.00 vērtībā.

Visiem ziedotājiem sirsnīgi pateicas DV St. Katerinas nodaļas Dāmu kopas vārdā L. Dumpe.

IEVĒRĪBAI

Pieņem ziedojumus trūkumcietējiem un kaŗa invalidiem, kā arī DV Toronto nod. biedru maksas darbdienās no pl. 5 — 8 un sestdienās no pl. 10 — 1 dienā, DV mājā, 123 Huron ielā.

DV Toronto nod. valde.

ZIEDOJUMI

E ST. ALGAS ZIEDOJUMI GRŪTDIEŅU APRŪPEI VĀCIJĀ

$10.00 J. Grodnis; $50.00 H. Ozols.

ZIEDOJUMI APRŪPEI VĀCIJĀ

$5.00 R. Milskaudze; $1.00 J. Grodnis — ziedojums par Ziemassvētku kartītēm; $10.00 R. un R. Tūteri — $5.00 invalidiem un $5.00 pārējiem; $1.00 J. Sebris; $4.00 J. Budže; $1.00 N. Jeserskis; $5.00 M. Simtnieks — kādam 100 proc. invalidam Ziemassvētkos Vācijā; $50.00 Toronto nodaļā iemaksātie ziedojumi; $3.00 E. Lapainis — kādai kaŗa invalida ģimenei Ziemassvētkos; $10.00 A. Rāviņš, $3.00 J. Sops; $5.00 J. Stachovskis; $11.46 E. Šēnbergs; $1.50 A. Boks; $1.50 V. Valciņš; $2.00 H. Tompsons; $3.00 J. Celmiņš; $3.00 U. Bruniņš; $2.00 K. Vasilāns; $2.00 F. Leinvēbers; $5.00 Džons Džoness, no kuŗiem $1.00 par Ziemassvētku kartītēm un $4.00 grūtdieņiem; $50.00 Lotars un Rita Kaki — 5 neredzīgo invalidu ģimenēm Vācijā; $10.00 A. Pelūde; $50.00 DV St. Katarines nodaļas ziedojums — $10.00 inval. Grīnvalda ceļa naudai un $40.00 aprūpei Vācijā; $17.00 DV Kičeneras - Waterlo nod., kuŗus ziedojuši: $15.00 P. Lauks, $2.00 A. Skujiņa; $25.00 Vindzoras latviešu biedrība — Ziemassvētku dāvānai veciem ļaudīm Vācijā; $85.03 DV Londonas nodaļa — $83.03 aprūpei, $2.00 inval. namam; $2.00 V. R.; $10.00 V. Vērzemnieks; $3.00 E. Baltgalvis; $3.00 M. Bergholcs $5.00 J. Vītols; $3.00 Nesalasāms; $2.00 F. Rieger; $5.00 O. Svetulevičs; $2.50 aprūpei Austrijā; $2.50 aprūpei Austrijā, $2.50 Vācijā; $1.50 A. Rozītis; $1.00 E. Treilons — par Ziemassvētku kartītēm.

Izsakām visiem ziedotājiem un ziedojumu vācējiem sirsnīgu Daugavas Vanagu paldies.

DV Kanadas valde.

ZIEMASSVĒTKU KARTĪŠU ZIEDOJUMU VĀKŠANAS AKCIJĀ 1953. G.

Ziemassvētkos grūtdieņiem Vācijā ziedojuši:

$1.00 V. Pētersons, A. Inch, Ž. Elgutis, K. Miķelsons, Ž. Siljakovs, P. Druviņš, J. Berkmanis, J. Atvars, A. Mauriņš, A. Ozols, A. Strauss, E. Leimanis, O. Zamberka, J. Saliņš, I. Korma, N. Strauss, J. Lācis, E. Parfinovičs, H. Johansons, P. Plaviņš, A. Sprūde, K. Bērziņš, L. Zemgalis, I.Grebzde, A. Vērmanis, T. Brilts, J. Znotiņš, P. Fedosējevs, E. Zemītis, L. Jansons L. R. Znots, A. Saulīte, E. Zvīnis, J. Lachs, M. Krujelis, J. Ķiploks, J. T. Arājs, O. Krādziņš, I. Bechmanis, L. Ozols, A. Kalupnieks, V. Ivarts, I. Dālbergs R. Briedis, A. Reiss, J. Grintāls, P. Zariņš, U. Maksiņš, E. Baltmanis, E. Grintāls, A. Altraks; Nezināms; Makarskis, A. Skuja, J. Ķeksis, V. Banders, J. Rušānovs, A. Bidla, A. Liepiņš, J. Tūte R. Beķeris, T. Madisons, A. Vasarājs, A. Vanags, P. Brencis, E. Plūdums, A. Gailītis, Kārklis, V. Noviks, E. Lapiņš.

$3.00 V. Lauge, $2.00 E. Bumbulis, $10.00 A. Rīdziņš, $2.00 H. Miks, $3.00 J. Uļuks, $2.00 V. Rubenis, $2.00 O. Kalniņš, $5.00 V. Skulte $5.00 E. Ermanbriks, $2.00 J. Dubinskis, $5.00 A. Ancāns, $5.00 A. Rupšenieks, $3.00 L. Boličevs, $2.00 Nezināms, $4.00 Nezināms; $2.00 J. Kreinats, $3.00 K. Graikste.

Izsakām visiem ziedotājiem, kas ar savu ārtavu ir palīdzējuši iepriecināt mūsu aprūpējamos tautiešus 1953. g. Ziemassvētkos Vācijā, sirsnīgu Daugavas Vanagu paldies.

Lūdzam atvainot, ka katram kvīti neesam sūtījuši, jo tā ietaupām pasta izdevumus. Lūdzam uzskatīt ziedotāju vārdu ievietošanu laikrakstā par ziedojumu kvitējumu.

(Turpinājums sekos).

DV Kanadas valde

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

Ziedosim stundas algu trūkumcietējiem

Ziedojumi iemaksājami DV Kanadas valdes kasierim Mr. A. Putniņam 280 Wrigth Ave, Toronto, Ont., vai vietējās Daugavas Vanagu nodaļās

Nākošais solis Baltijas valstu vēsturē

VECĀ KĀRTĪBA VAI FEDERĀCIJA?

Priekš 25 gadu simteņiem lielais sengrieķu vēsturnieks Herodots no Halikarnasas rakstīja savai paaudzei, ka pilsētas, kas bijušas lielas varā, kļuvušas neievērojamas un vājas, tādēļ tām jāapvienojas valstīs. Pilsētās, kas paklausīja Herodotam, pastāvēja, kas nepaklausīja, aizgāja bojā. Vēsture nepazīst tautu žēlastību.

Tagadnes ievērojamākais vēstures filozofs Arnolds Toinbijs izsaka rietumu civilizācijai to pašu Herodota liktenīgo brīdinājumu — apvienoties, vai — rietumu valstis aizies bojā (The Next Step in History, Life, 1952. g. 18. nov.).

A. Toinbijs paredz, ka nākamais solis pasaules vēsturē būs labprātīga vai piespiedu rietumu valstu apvienība. Tā ir nenovēršama rietumu civilizācijas nolemtība — lai dzīvotu. Rietumu civilizācija ir apdraudēta no austrumiem tādēļ, ka: 1) rietumu nācijas, kuru kopskaits ir tikai 1/5 no visas cilvēces, ir minoritāte; otrkārt, tādēļ, ka technika ir iznīcinājusi attālumus un, treškārt, rietumu civilizācijas izgudrojumus tagad ātri pārņem ne tikai krievi, bet arī ķīnieši, indieši, afrikāņi, u. c. A. Toinbijs ar vēsturnieka skatu konstatē, ka rietumu nācijas atrodas austrumu pasaules ielenkumā, tādēļ rietumu civilizācijas 40 suverēnām valstīm politiski un saimnieciski jāapvienojas — tas ir šo valstu dzīvības vai nāves jautājums.

Arī Baltijas tautas pieder pie rietumu civilizācijas, un ir šīs civilizācijas pierobežā. Tādēļ A. Toinbija brīdinājums vispirms attiecas uz Baltijas valstīm, kam šī laika lielākā vēstures filozofa atziņām jāpievērš jo sevišķa uzmanība. Īstenībā Baltijas valstis jau pārdzīvo A. Toinbija brīdinājuma alternātīvu — bojā eju āziātiskā komūnisma pasaulē, kas ir absolūti sveša un nepieņemama igaunu, latviešu un lietuviešu nācijām, vai apvienošanos vai atdzimšanu. Baltijas valstīm vispirms ar rietumu nāciju palīdzību ir jāizglābjas, iznīcinot komūnisma varu vai atspiežot to aiz Zilupes, Narvas un Viļņas. Bet arī pēc komūnisma iznīcināšanas vai atspiešanas paliek spēkā A. Toinbija vēsturiskais brīdinājums par rietumu pasaules ielenkumu un apdraudējumu no mostošās Āzijas.

Jautājums par Baltijas valstu apvienošanos ir mums svarīgs un aktuāls arī trimdā. Kad Baltijas valstis būs atbrīvotas no komūnisma varas, tad igauņu, latviešu un lietuviešu tautām tūlīt būs jāatbild uz liktenīgo jautājumu: atgriezties pie vecās kārtības vai apvienoties federācijā? Vai mūsu trīs tautas tad nemaldīgi uzminēs vienprātīgu atbildi jeb vai tikai tad atkal sāksies studiju un konferenču darbs, kas var beigties bez vienprātīga un ātra lēmuma, kā tas jau notika pirmajā neatkarības laikmetā no 1918.—1940. g.? Tad varam arī piedzīvot A. Toinbija paredzējumu piespiedu apvienošanu ar lielvalstu diktātu.

NAV SKAIDRĪBAS

Jau tagad mums draudzīgās rietumu lielvalstis vairāk par mums pašiem priecājas par baltiešu vienprātības apliecinājumiem un skumst par mūsu nesadarbību. Ja mēs pēc trimdinieku nostājas un darbiem šajā jautājumā gribētu uzminēt latviešu tautas atbildi — atgriezties pie vecās kārtības vai apvienoties federācijā ar Lietuvu un Igauniju — tad atbilde varētu būt plecu paraustīšana.

Mēs neesam varējuši īsteni izšķirties: vai vairāk piekerties un strādāt Eiropas ūnijas vai Baltijas valstu ūnijas idejai? Trimdā it kā nav nevienas autoritātes, kas varētu tautai dot norādījumus. Trimdinieku nosliece vairāk gan bijusi uz Eiropas ūnijas pusi, jo baltiešiem ir gan vairākas organizācijas Eiropas ūnijas popularizēšanai un studēšanai, bet līdz šim nebija nevienas tādas organizācijas Baltijas valstu apvienībai, kur varētu izteikties sabiedriskā doma.

Mēs zinām, ka Baltijas valstu sūtņi regulāri apspriežas diplomātiskos jautājumos, bet viņš, kas pārstāv neatkarīgās valstis, atturas no konkrētiem lēmumiem Baltijas valstu apvienības jautājumā. Vienīgi Baltijas valstu diplomātu konference Londonā 1952. g. no 27. — 30. jūlijam izskanēja pārliecība, ka Baltijas valstu vienībai nākotnē jābūt ļoti ciešai, un baltiešu diplomāti toreiz izteica vēlēšanos, lai Baltijas valstu ūnijas ideju publiski pārrunātu, lai tā šīs pārrunas kļūtu par vispārēju sabiedrības viedokli. Bet vajadzēja paiet vēl vienam gadam, lai Baltiešu federācija Kanadā (Toronto) un baltiešu studentu kongress Annabergā pie Bonnas sāktu to darīt.

KĀDI IR KONKRĒTIE PLĀNI?

Mēs zinām, ka pie komitejām Latvijas, Lietuvas un Igaunijas brīvībai ir nodibināta speciāla komisija, kas nodarbojas ar jautājumiem par Baltijas valstu savstarpējām attieksmēm un stāvokli pēc to atbrīvošanas, pamatojoties uz ideju par Eiropas valstu ūniju, bet sabiedrībai paliek nezināms komiteju viedoklis Baltijas valstu federācijas jautājumā.

Mēs zinām arī, ka Vācijā darbojas politisko partiju Baltijas padome, kas izdara pat iesniegumus ārvalstīm, bet latviešu sabiedrība tāpat nezina, kādi ir šīs padomes konkrētie plāni nākotnes jautājumos.

Mēs zinām tāpat, ka Amerikas latviešu apvienības valde 1952. g. novembrī nodibināja Baltijas tautu sadarbības biroju, bet tiklīdz birojs vēlējās uzsākt plašāku darbību arī Baltijas valstu nākotnes (ūnijas) jautājumā, kad pret šādu darbību iebildumus cēla pat tie ALAs valdes locekļi, kas ir arī Komitejas Latvijas brīvībai locekļi. Pēc tam Baltijas sadarbības biroju, pretēji ALAs kongresa lēmumam, degradēja par cita biroja sekciju, un darbība apklusa.

(Nob. 5. lpp.)

TRIMDAS

SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

Par pirmo eiropējisko izdevumu trimdā uzskatāma Zelta Ābeles izdotā Voldemāra Tones gleznu reprodukciju mape ar 50 attēliem un pazīstamā angļu mākslas vēsturnieka Nutona apceri. Kā vienīgā (!) no neskaitāmām latviešu trimdinieku organizācijām visā pasaulē vienu eksemplāru šīs gleznu mapes pasūtinājusi latviešu YMCA's Čepingas nodaļa. Zelta Ābeles izdevējs piesūtījis atsaucīgajiem latviešu jauniešiem sirsnīgu paldies!

Notikums labi illustrē latviešu sabiedrības nostāju latviskās gara kultūras saglabāšanā. Pareizi vien būs teicis tas latviešu žurnālists, kurš trimdas balamutes, kas kā gramafona plates skandina vārdu plūsmas par latviešu kultūru, latviešu sūtības saglabāšanu, upurēšanās un cīņas pienākumu", ir āpzīmējis kā „piepūtušās ūdens galvas". Darbu tām nav . . .

*

Londonas un Dienvidanglijas Latviešu korporāciju apvienības kopā par senioru ievēlēts prāvests Bergs, vice — plkv. Bulle. Jaunības dienu atmiņās vecās sirdis kļūst atkal jaunas, kaut galvas kā ābeles zied . . . Arī tā var rast gaismu trimdas tumsā.

*

„Ja dēls nouj nogurušiem vecākiem vīzes, vai viņš to dara pienākuma dēļ? Nē, mīlestība tā ir, un tikai mīlestība! Arī latviešu karavīrs nedomāja un nedomā par pienākumu — mīlestības dēļ, aiz mīlestības pret savu dzimteni tie Latvijai kājas auj un apauj!" Šos spēcīgos vārdus teicis plkv. Lobe, Daugavas Vanagu Gēteborgas nodaļas sarīkojumā.

Žēl ka tik maz šādus vārdus dzirdam, kas nāk no sirds un ieet uz sirdi. Tiem, kuriem mīlestība pret Latviju sāk jau izplēnēt un kuri vairs nesajūt nekādu pienākumu pret savu dzimteni un tautu, šādi vārdi dedzina sirdsapziņu. Mūsu pašu vaina, ja retākas kļūst rindas, kur Latvijas vārdu piemin kā lūgsnu, kur atmiņas par tēvzemi dod spēku trimdas smagumā, kur sirds pāri tālumiem uztver apspiesto latviešu nopūtas. Nacionālā degsme jāuztur kvēla; citādi salna kodīs vāro ziedu . . .

*

Apgāds Imanta, Dānijā, gatavo O. Freivalda plašā darba par mūsu tautas mocekļiem „Lielā sāpju draudze" otro izdevumu, kā arī tā paša autora interesanto apceri „Kurzemes cietoksnis. Apgāds aicinājis arī Artūru Kroderu sarakstīt grāmatu, kas veltīta Latvijas valsts tapšanas gaitām.

*

LCK laikraksts Vācijā „Latvija" jautā, kādēļ tautietis Rīsbergs neesot uzņemts par ALA's biedru un netiekot organizēti radio raidījumi par viņu, kurš, „par spīti saviem 456 gadiem, saglabājis kopības garu". Izrādās, ka Nujorkas „Laikā", rakstā par lielo Jāni kā latviešu trimdas būvnieku ciltstēvu, drukas kļūdu velnēns izspēlējis meistarstiķi: sagrozījis ciparus tā, ka Rīsbergs ieradies Amerikā 1497. gadā. Piecus gadus tūlīt pēc Kolumba! Kolumbs droši vien norūca bārdā: „Kur gan tie letiņi visur nelien!"

Kursiķis

TRIMDAS TAUTAS BALVA TEODORAM REITERAM

Teodora Reitera vārds latviešu kultūras dzīvē kļuvis par jēdzienu, kas vairs nav jāpaskaidro. Ar to saistās atmiņas par Rīgas Nacionālo operu, kur Reiters bijis pirmais diriģents veselus 26 gadus, par vispārīgajiem dziesmu svētkiem, kur viņš allaž bijis virsdiriģents kopā, un par paša Reitera koŗa spožajiem koncertiem Latvijā un 10 ārzemju turnejās pa dažādiem Eiropas centriem. Blakus šīm atmiņām par neatkarības laiku, kur T. Reiteram bija iespējams pilnā jaudā izmantot savas mūzika dotības un vērienu, pastāv trimdas īstenība, ar to, kas nolaupīts un neatgūstams, bet arī ar to, kas uzcelts no jauna lielā pacietībā, darbā un nesavtībā.

Reitera koris, ko nodibināja 1920. g., tika atjaunots trimdā 1945. g. Stokholmā, par spīti visiem šķēršļiem un grūtībām. Kā diriģents, tā dziedātāji strādā pa vaļas brīžiem, ārpus kārtējā maizes darba. Vairāku gadu darbā nostabilizējies koŗa dziedātāju sastāvs, ievērojami pacelts tā līmenis, un koris izaudzis par starptautiski respektējamu vienību. Diriģents Teodors Reiters nav aprobežojies ar parastā dzelzs repertuāra atkārtošanu, bet, netaupot lielas pūles, rūpējies par jaunieštudējumiem, kas stāda augstas prasības kā korim, tā diriģentam. Šī neatlaidīgā darba rezultāti bijuši dzirdami rūpīgi sagatavotajos koncertos, gūstot vislabākās atsauksmes skandināvu presē.

T. Reiteram tomēr bijusi izdevība apliecināt trimdā savas spējas arī kā orķestra diriģentam, atsevišķos koncertos vadot lielo koncertsavienības simfonijorķestri Stokholmā un pastāvīgi strādājot ar dāņu biedrības orķestri.

Šī gada 23. martā Teodoram Reiteram piepildās 70 mūža gadi. Šis fakts, ievērojot T. Reitera lielos nopelnus, prasa, lai to cienīgi atzīmētu visa trimdas latviešu sabiedrība. Nespējot emigrācijā atjaunot tradicionālo Tēvzemes balvu, visi latvieši globālā apjomā varam organizēt kaut ko citu, proti, Trimdas tautas balvu, dodot ikvienam iespēju piedalīties ar savu ziedojumu un parakstu. Šīs akcijas veikšanai Reitera jubilejas komiteja Stokholmā izraudzījusi vicepriekšsēžus, kuriem izsūtītas ziedojumu listes, un kas savukārt var dibināt vietējās komitejas sekmīgākai uzdevuma veikšanai. Minētie vicepriekšsēži ir:

Anglijā: Alberts Jērums, 55 Hans Road, London, S. W. 3.

ASV: A. Lācis, 101 Birgthwater Court, Brooklyn 35, N. Y., USA.

Austrālijā: A. Grosbachs, 19, Russel Str., Melburn, Australia.

Kanadā: V. Kaļiņš, 21 Denison Rd., W., Weston, Toronto, Ont., Canada.

Vācijā: Helmers Pavasars, Eggerstaedterstrasse 10 - 303, Pinneberg, Deutschland.

Zviedrijā: J. Grīns, Valutavaegen 86, Haegersten, Sverige.

Aicinām visus trimdās latviešus būt aktīviem šīs balvas reālizēšanā, lai šādā veidā apliecinātu T. Reiteram visu mūsu pateicību par viņa lielo darbu Latvijai un latviešu mākslai.

T. Reitera jubilejas komitejas priekšsēdis: A. Noritis,
Sekretāre: V. Strēlerte.

KURŠ BIJA PAREIZAIS CEĻŠ?

TAS, KO GĀJA PREZIDENTS KĀRLIS ULMANIS VAI SMETONA ?

9. janvārī lietuvieši brīvajā pasaulē pieminēja sava pēdējā prezidenta Antana Smetonas nāves 10. gada dienu. Viņš mira 1944. g. Klīvlendā, noslāpstot dūmos, kad viņa mājā bija izcēlies ugunsgrēks.

Kad 1940. g. krievu armija okupēja Lietuvu, prezidents Smetona „nepalika savā vietā", bet atstāja Lietuvu un devās trimdā. Sākumā viņš apmetās Vācijā, vēlāk pārceļās uz Šveici un no turienes devās uz Ameriku. Sav. Valstīs viņš ierādās 1941. g., kad Sav. Valstis vēl nebija iestājušās karā. ASV prezidents Rūzvelts toreiz pieņēma Smetonu Vašingtonā svinīgā audiencē kā Lietuvas prezidentu. Pieņemšana notika pēc parastā ceremoniāla, kāds paredzēts citas valsts galvam ierodoties. Netrūka arī 21 lielgabala salutšāvienu. Rūzvelts, toreiz uzrunājot Smetonu, teica, ka viņš atzīstot Lietuvu par neatkarīgu valsti par spīti tam, ka tā uz laiku zaudējusi brīvību.

Kad skaistie vārdi un lielgabalu saluts bija izskanējuši, Smetonam nācās sadurties ar skarbo īstenību, kas viņam atgādināja, ka viņš ir tikai prezidents trimdā. Lietuvas sūtnim Vašingtonā Žadeikim, kas šo amatu ieņem vēl šodien, bija jāievēro toreizējais politiskais stāvoklis un viņš nevarēja prezidentam dot patvērumu Lietuvas sūtniecībā. Smetona apmetās uz dzīvi Klīvlendā un uzsāka aktīvu darbību Lietuvas atbrīvošanai. Bet arī šeit viņš saņēma laipnu aizrādījumu ierobežot savu aktivitāti. Toreiz Padomju Savienība bija rietumvalstu sabiedrotā.

Lietuviešu prese brīvajā pasaulē toreiz bija dalītās domās, novērtējot Smetonas soli. Lielākā daļa laikrakstu nosodīja Smetonas bēgšanu no Lietuvas un norādīja par priekšzīmi Latvijas prezidenta K. Ulmaņa un Igaunijas prezidenta Paetsa rīcību. Kreisā spārna laikraksti bez tam vēl pārmeta Smetonam diktātūras nodibināšanu Lietuvā. Tagad turpretim visi lietuviešu laikraksti ir vienisprātis, ka Smetona ir rīkojies pareizi, jo, atstājot Lietuvu, viņš varējis darīt daudz vairāk Lietuvas labā, nekā paliekot uz vietas, kur viņu būtu piemeklējis Ulmaņa un Paetsa liktenis.

Mūs var interesēt vēl tas apstāklis, ka pirms krievu karaspēka ienākšanas Lietuvu atstāja daudz bēgļu, kuŗi nebija droši par savu dzīvību zem komūnistu varas. Visi šie bēgļi bez ierobežojumiem varēja šķērsot Lietuvas un Vācijas robežu.

A. Zv.

SAVIENOTĀS VALSTĪS

VAŠINGTONĀ

Svētdien, 10. janvārī Rock Creek kapos Vašingtonā notika pieminas brīdis un kapa plāksnes iesvētīšana pie Latvijas sūtņa Jūlija Feldmaņa kapa. Garīgo aktu vadīja Vašingtonas latviešu draudzes mācītājs Veinbergs. Ziedus uz kapa nolika sūtniecības vadītājs Dr. A. Dinbergs, ALA's priekšsēdis prof. P. Lejiņš, Vašingtonas latviešu draudzes vārdā — B. Albats, no „Austruma" — Mendians un Alps un citi. Kapos bija pulcējušies daudzi Vašingtonas latvieši un ALA's centrālās valdes locekļi, kas bija ieradušies Vašingtonā uz valdes sēdi. Sapulcējušos starpā bija Latvijas agrākā sūtņa Dr. Bilmaņa dzīves biedre, Lilija Štengele, ASV valsts departamenta Austrumeiropas nozares Baltijas nodaļas vadītājs H. Vedelers, K. Kalniņš, vijolnieks Lindbergs, inž. Jagars.

Vēlāk viesi mājās apmeklēja sūtņa Feldmaņa dzīves biedri.

ROČESTRA (N. Y.)

● Veco latviešu strēlnieku un Ziemassvētku kauju pieminas dievkalpojumu vietējā Sv. Pauļa baznīcā ievadīja draudzes mācītājs T. Zīrāks, vārdos cildinādams pirmos latviešu karotājus, kuŗi, brīvības zvaigznes vadīti, gājuši cīņā par savu tēvzemi. Pēc dievkalpojuma YWCA's mājīgajās telpās notika strēlniekiem veltīts akts, kuŗu atklāja Daugavas Vanagu apvienības priekšnies K. Serdāns. Krītušo varoņu piemiņu godināja ar korāļa skaņām. Veco strēlnieku cīņu gaitas plaši un uzskatāmi klāstīja vecais strēlnieks Z. Mitenbergs, bet strēlnieku ģimenes atvase Biruta Arājuma skandēja vārsmas no A. Čaka „Mūžības skārtie". Vecos cīnītājus sveica draudzes priekšnieks A.Niedols un latviešu jaunatnes kopa. Sekoja sirsnīgs un sadraudzīgs vakara azaids, kur vēl pa iezīmīgai ainai no strēlnieku laikmeta skicēja A. Vilks. Sarīkojumā bija ieradušies visi Ročestrā dzīvojošie vecie strēlnieki — Z. Mitenbergs, Ed. Bergmanis un J. Dzenis, savās atmiņās dalīdamies ar vakara viesiem un skandējot dziesmas, ko savās cīņu dienās dziedāja strēlnieki. Labi apmeklētais sarīkojums, kas norītēja bez reibīgu dzērienu lietošanas, pagāja pacilātības noskaņā. Atlikumu no tā Daugavas Vanagu apvienība nodod veco strēlnieku vai to ģimeņu atbalstam.

-s.

MILVOKOS

● Pirmie Milvoku latvieši, kas ieguvuši ASV pavalstniecību, ir 24 g. vecais Rolfs Ekmanis un 26 g. v. Zigurds Zīle, abi ASV bruņoto spēku atvaļināti karavīri. Pavalstniecība viņiem piešķirta saskaņā ar īpašu pagājušā gada jūnijā izdotu likumu, kas bijušajiem karavīriem neprasa 5, bet tikai 1 gada nodzīvošanu ASV un 90 dienu nokalpošanu bruņotajos spēkos pēc 1950. gada jūnija.

● Gaujas skautu vienības dižskautu pulciņš ar vad. G. Eglāju priekšgalā, atceroties skautu skaisto Latvijas laika tradiciju, jau otro gadu, latviešu strēlnieku slaveno Ziemassvētku kauju piemiņai mežā dedzināja eglīti un klausījās plkv. LKOK J. Druvaskalna stāstījumu par strēlnieku varoņcīņām. — Skautu un Tālavas gaidu vienības kopīgajā Ziemassvētku eglītes vakarā jaunā gada otrā dienā svētrunu teica māc. J. Meistars, bija priekšnesumi un rotaļas. J. Apsiša vadībā, kas no vadītājiem un dižskautiem arī pasniedza velti vad. G. Eglājam sakarā ar viņa 25 g. darbību skautismā.

-ol.-

KALAMAZŪ

● Kalamazū pilsētas Riversaides kapos, sestdien, 9. janvārī, guldīja pēdējā dusā Adolfu Kleberi. K. dzimis Latvijā, Garozas pagastā, 1891. g. 28. decembrī. Miris Leikvjū slimnīcā 5. janvārī, pēc ļoti smagi pārciestas operācijas. K. bija klusas un saticīgas dabas, ar ko bija iemantojis daudz draugu kā dzimtenē, tā svešumā. Dzimtenē K. saimniekoja savā priekšzīmīgi nostādītajā lauksaimniecībā. Arī šeit, vietējā kolledžā, kur K. strādāja kolledžas saimniecības darbus, K. bija iecienīts kā no darba devēja tā darba biedriem.

Nelaiķi izvadīja draudzes mācītājs A. Piebalgs, piedaloties ļoti kuplam izvadītāju pulkam. Svaigo kapa kopiņu klāja daudz ziedu. K. labprāt spēlēja šachu. Vietējais amerikāņu šacha klubs, bija sūtījis jaukus ziedus. Pēc K. skumst dzīves biedre Lūcija, mazgadīgais dēls Jānis un citi tuvinieki šinī zemē, Latvijā un citi tuvinieki Sibirijā. Lai vieglas smiltis svešajā kapu kalniņā čaklajam un dižajam Zemgales dēlam.

● Pie plašās sv. Jāņa ev.-lut. latviešu draudzes pastāv un ar ļoti labām sekmēm jau ilgāku laiku darbojas latviešu skola. Šim mācības gadam vecāki ievēlējuši skolas padomi, kas konstruējusies šādi: pr-dis N. Daulbergs, vietn. R. Banders, sekretāre E. Everse, kasiere L. Šneidere un viņas vietniece E. Brauķe.

● No Kalamazū sv. Jāņa ev.-lut. draudzes dēliem 12 atrodas ASV armijas aktīvā karadienestā. Draudzes dāmu komiteja katram nosūtījusi svētku sveicienu un mazu gaišu prieku. **Kalns**

GRAND RAPIDI (MICH.)

● 9. janvārī Grand Rapidu latviešu biedrības telpās vietējā Latviešu veco strēlnieku biedrības kopa bija rīkojusi Ziemassvētku kauju atceres svinības, kuŗās piedalījās arī 14. Skrundas skautu un gaidu vienības. Jauks noskaņojums radās, kad skautu un gaidu pārstāvji aizdezināja četras svecītes Ziemasvētku eglītē, no tām vienu Mātei Latvijai, otru vecajiem strēlniekiem, trešo atbrīvošanas cīņu dalībniekiem un ceturto latviešu leģionāriem. Vakaru atklāja Skrundas gaidu vienības vecāku padomes priekšsēdis E. Pētersons. Garīgo aktu vadīja prāvests J. Ozols. Rakstnieks J. Veselis stāstīja savas atmiņas par strēlnieku Ziemassvētku kaujām, kurās pats piedalījies, un nolasīja vienu no savām teiksmām par strēlniekiem. Strēlnieku kopas vecākais J. Bole un vecais strēlnieks A. Eversons pasniedza latviešu strēlnieku biedrības goda biedra diplomu prāvestam Jānim Ozolam. Par Latviešu veco strēlnieku biedrības goda biedriem uznemti sūtnis K. Zariņš un prāv. A. Bergs. Grāmatu Vecie latviešu strēlnieki mūžības gaismā, 14. Skrundas skautu vienībai no latviešu vecajiem strēlniekiem Grand Rapidos pasniedza LKOK Jānis Pētersons. Sekoja piemēroti priekšnesumi skautu un gaidu izpildījumā, kuŗi arī šoreiz guva klausītāju atsaucību. Noslēgumā nodziedāja Dievs, svētī Latviju, kas bija kā kopējs vecās un jaunās paaudzes zvērests mūsu tēvzemei. Tālākā vakara daļā viesi un vecie strēlnieki kavējās pie kopēja azaida galda, kur risinājās pārrunas un atmiņu stāstījumi par pagātnes notikumiem Nāves salā un Ložmetēju kalnā. Bija arī vairāki apsveikumi. **V. Z.**

INDIĀNĀPOLES CHRONIKA

● Brīvprātīgi ASV bruņoto spēku dienestā iesaistījies Pēteris Uljaņs — savā laikā rosīgs Indiānas latviešu biedrības sporta kluba dalībnieks — volejbolists un galda tenisists.

● Indiānāpoles latviešu jaunatnes organizāciju padome, kuŗas uzdevums ir visu atsevišķo Indiānāpoles latviešu jaunatnes pulciņu, kopu, grupu un nodaļu (skaitā pāri 10) darbības koordinēšana un lieka paralēlisma novēršana, Indiānāpoles latviešu jauniešu reprezentēšana Amerikas latviešu jaunatnes apvienībā — ALJAā un plašāka apmēra jaunatnes sarīkojumu organizēšana, kas prasa visu jauniešu sadarbību un spēku koncentrāciju — pašlaik pārstāv apm. 80 šejienes jauniešu, kas, ievērojot to, ka pēdējo skaitu Indiānāpolē un tās tuvākajā apkārtnē lēš pirmajā simtā, ir visai apmierinoši. No šiem ALJAā pašreiz iestājušies nedaudz vairāk kā puse — 43, un šķiet, ka tuvākajā nākotnē šis skaits arī vairs daudz nemainīsies.

Gundārs Grīslītis

Redakcija, kuŗā piecas reizes klaudzējuši dažādu varu ieroči

SAKARĀ AR KANADAS LATVIEŠU PRESES SVĒTKIEM Š. G. 22. JANVĀRĪ TORONTO

Turpinot Latvijas brīvvalsts laikā izkoptās tradicijas, arī trimdā esošie avīžnieki vēlas kaut reizi gadā pabūt kopā ar saviem draugiem un labvēļiem, lai dažās jautrās vakara stundās rakstītāji un lasītāji vēl vairāk nostiprinātu tās saites, kādas starp tiem ir radījis latviešu laikraksts un grāmata. Toronto šāds sadraudzības vakars — Preses balle šogad notiks 22. janvārī.

Šinī sakarā gribas atskatīties uz kādu laika posmu, kas ietver dažādu varu maiņu Latvijas pēdējos desmit gados Liepājā. Jau kopš Latvijas dibināšanas sākuma šī pilsēta bijusi bagāta notikumiem. Jau divas reizes mūsu valsts īsajā pastāvēšanas laikā Liepāja kļuvusi par otro Latvijas galvaspilsētu — 1919. gadā pēc Rīgas krišanas boļševiku rokās, kad sarkanie bija atkal ātnākuši jau līdz Ventai, un 1944. gadā, kad otrreiz krita Rīga un boļševiki atkal stāvēja Liepājas pievārtē, nekad tās aizstāvjus neuzvarot un pilsētu ar cīņu neieņemot. Dabiski, ka visi šie notikumi, kas bija stipra drāmatisma caurstrāvoti, ierāva virpulī arī Liepājas preses ļaudis, kas visam ne vien dzīvoja, bet arī cīnījās līdz, un to, ko mūsu karavīrs panāca ar savu ieroci, žurnālists veica ar spalvu.

LAIKRAKSTI LIEPĀJĀ

Ievirzoties Latvijas valsts dzīvei mierīgā gultnē, karavīrs varēja savu ieroci atpūtināt, bet latviešu žurnālistu, turpretim, ierāva citā cīņā — cīņā, kādu sāka izcīnīt Latvijas politiskās partijas par savu varu. Liepājā nostabilizējās divu galveno virzienu dienas laikraksti — Kurzemes Vārds kas pārstāvja t. s. latviešu pilsonību, un sociāldemokratu Strādnieku Avīze, kas gan šķita pārstāvam strādnieku intereses, bet galvenokārt palika tikai savas partijas organs. Kādu laiku iznāca arī nedēļas laikraksts Liepājas Atbalss, aizņemoties savu nosaukumu no krievu cara laikā izdotā Liepājas lielā dienas laikraksta, bet, izņemot vienu un to pašu nosaukumu, cita nekā kopīga šiem laikrakstiem nebija. Šo rindiņu rakstītājs cīnījās kādu laiku ar šī nedēļas laikraksta vadīšanu, bet laikrakstam nebija stingras politiskas aizmugures un līdz ar to vajadzīgo līdzekļu, tādēļ tas bija spiests savas gaitas izbeigt. Laikraksta izdevēji un faktiskie financētāji — Ieva Ābelīte un Ernests Embriks, tagad staigā tos pašus moku ceļus Sibirijā, kādus iet liels vairums mūsu tautiešu. Tā Liepājā palika tikai Kurzemes Vārds un Strādnieku Avīze. Abi laikraksti politiski nikni apkarojās, bet ne tas tā bija žurnālistu sadzīvē. Abu laikrakstu avīžnieki bieži draudzīgi tērzēja pie kafijas tases un kad Liepājā reizi gadā notika preses balle, tur priecājās nedalāmā preses saime, ieskaitot pat galvenos redaktorus. Tos vienoja kopējais avīžnieku darbs un preses jaužu tradicijas, kuŗas nespēja iedragāt nosūtījusi svētku sveicienu un nekādi politiskās cīņas ieroči. „Kas mīlējas, tie ķīvējas," toreiz smējās paši avīžnieki. Vai nebūtu jauki, ka arī svešumā, kur izcīņām līdzīgus „karus" katrs „uz savas bazes", mēs atzītu šo vārdu patiesību?

1934. gads krasas pārmaiņas radīja arī Liepājas avīžniecībā. Naktī no 15. uz 16. maiju bija noticis tas, ko ieraudzījām tikai otrā rītā. Steidzoties uz Kurzemes Vārda redakciju, redzēju pie Strādnieku Avīzes nama, kur atradās spiestuve, redakcija un kantoris, aizsargus ar šautenēm. Tur stāvēja tie paši aizsargi, kuŗus šī avīze diendienā tik nikni lamāja un neieredzēja. Bija skaidrs, ka Strādnieku Avīzes dienas ir skaitītas. Arī mēs pirmās dienas strādājām „zem ieročiem", bet tie mūs neapdraudēja, bet sargāja. Kā visā valstī arī Liepājā nekas sevišķs nenotika, un beidzot, šķiet, ļoti apmierināti bija arī pasī sociāldemokratu dižvīri, kas pēc dažu nedēļu izsaulošanās zem Liepājas Kara ostas priedēm saņēma diezgan prāvas pensijas un dzīvoja netraucētu un bezrūpīgu dzīvi, kuŗu gribējās pat apskaust.

Kurzemes Vārdam paliekot kā vienīgajam Liepājas laikrakstam sākumā avīžnieku dzīve, bez otrās kollēģes, likās stipri garlaicīga. Pilnīgi izkrita polēmikas raksti, kas rakstītāju bija nevien izklaidējuši un uzjautrinājuši, bet palielinājuši arī honorāru ienākumus, jo par polemikas rakstiem labi maksāja, un tematu nekad netrūka. Nu bija jāmēklē nevien jauni temati, bet visi raksti jāpiesakņo jaunajam virzienam, kas sākumā bija diezgan grūti. Bet drīz palīgā nāca Sabiedrisko lietu ministrija un redakcijās pārplūdināja saviem rakstiem. Redaktoru darbs tad gan ievērojami samazinājās, bet cieta avīžnieki, kas strādāja tikai par rindiņu honorāru.

Pārvēršot dažādus uzņēmumus par jaunajām akciju sabiedrībām, šinī sistēmā iekļāva arī Kurzemes Vārdu. Mainījās arī redakcijas vadība. Kādu dienu no Rīgas ieradās drukns vīrs, platām rokām un tuklu seju. Redakcija tolaik atradās bijušās Strādnieku Avīzes namā, kuŗu Kurzemes Vārds bija pārbūvējis un stipri paplašinājis. Redakcijas un kantora personāls jaunajās telpās bija tikko ievācies. Telpu ziņā tā bija viena no labāk iekārtotām Latvijas dienas laikrakstu redakcijām, kur manuskriptus no redaktora galda dažās sekundēs tieši nogādāja pie linotipiem. Nesen spiestuvē bija uzstādīta arī jauna rotācijas mašīna, kas izmeta jau noskaitītus laikrakstu eksemplārus. Arī spiestuve bija paša laikraksta īpašums.

K. Sidars

(Turpinājums sekos).

PAZIŅOJUMS

Amerikas Latviešu Apvienības sekretariātā saņemta telegramma, kuŗā lūgts atsaukties un paziņot savu adresi svarīgā lietā 1950. gada 9. augustā Nujorkā pēc DP likuma iecerotājusais Edgars - Žanis Strauss. Rakstīt uz sekojošu adresi: American Latvian Association Inc., 3220 17th Street, N. W., Washington 10, D. C. Pēc ziņu saņemšanas meklējamam paziņos meklētāja vārdu, lai sazinātos tieši.

CEĻA VĀRDI

Nelaimīgo ciešanas prasa ne masāk ievērības kā krizes, kas gāž šīs zemes lielos.

Balzaks

*

Labam mākslas darbam var būt un mēdz būt morālas sekas, bet māksliniekam uzdot morālus mērķus nozīmē samaitāt viņa darbu.

Goethe

*

Taužu samaitā ar frazēm, viņu nevar ar frazēm dziedināt. Kamēr trūkst īsta rakstura, tā saukšai politikai nav nekādas nozīmes.

Multatuli

*

Daudzām sievietēm ir nelaimīgā tieksme visu teikto uztvert vārdu pa vārdam.

Eulenbergs

— Klausies, vai tev ir suns vai kaķis, kas met spalvu?

— Nēēē — bet manai līgavai ir angoras vilnas džemperis.

GATAVOJITIES UZ DV HAMILTONAS NOD. TRADICIONĀLO KARNEVĀLU š. g. 13. februārī

DEJO DZIED UN MIELOJAS

KREMĻA MASKU BALLĒ

Pirmoreiz atdarīti Kremļa vārti. — Jaungada eglīte un masku balle Kremlī. — Salūgti ārzemnieki un gādāts, lai tie pārbrauktu mājās un liecinātu, ka viņi tiešām bijuši — paradīzē...

Vissolidākais vācu laikraksts „Frankfurter Zeitung" publicē sava korespondenta vēstuli no Maskavas, kurā, blakus nopietnai politiskai informācijai par jaunākiem notikumiem padomju valstī, liecina arī par kādām tiešām pārmaiņām Kremļa despotijā. Ko šīs pārmaiņas nozīmē, to rādīs notikumu attīstība. Rakstnoņjam sniedzam vācu vērotāja ziņojumu arī mūsu lasītājiem.

„Kremļa lielajā pilī Jaungada dienas vakarā bija sarīkota ļoti plaša masku balle, kurā padomju valdība bija saaicinājusi tūkstošiem studentu un strādnieku jaunatnes. Jau pēcpusdienā Lielajā pilī bija sarīkoti bērnu svētki, kādi turpinājās desmit dienas no vietas. Vēl plašāki bērnu svētki bija sarīkoti Arodbiedrību namā Puškina ielā, kur pavasarī tika turēts Staļina zārks, kam garām defilēja pavadītāju masas. Katru dienu līdz 7. janvārim 6000 bērniem tiek rīkotas teātra un filmu izrādes, rotaļas, un tos apdāvinā „Sala tētiņš".

Masku balli Kremlī ievadīja plašs koncerts, pēc kam lielajā zālē sākās dejas. Telpas pašā vidū bija novietota simtiem sveču apgaismota egle. Pie vienas sienas visgarām bija ierīkoti dažādu pārdodamu priekšmetu stendi, kur varēja pirkt atspirdzinājumus, pukes, dāvanas. Lielākā daļa saaicināto jauniešu bija tautiskos tērpos. Apsveikšanas runu teica Maskavas komjauniešu komitejas priekšsēdis Davidovs, protams, ar milzīgu uzsvaru apgalvodams, cik ļoti padomju valstī par jaunatni gādā un rūpējas padomju valdība un kompartija...

Kremļa vārtu atvēršana tik plašai publikai notika vienā laikā ar daudziem citiem padomju valdības žestiem, kuru uzdevums pasaulei parādīt, ka sācies — „jaunais kurss". Piektdienas vakarā arodbiedrību komjauniešu prezidijs uz vakariņām ar sekojošu deju bija uzaicinājis septiņus amerikāņu universitāšu studentu laikrakstu redaktorus. Tāpat pārbagāti apgādāta un pamielota tikusi Zviedrijas ledushokeja komanda, kas tobrīd viesojās Maskavā. Mājās pārbraukušie nevar vien beigt brinīties par pasakaini grezno un krāšņo dzīvi, kāda tiem rādīta. Katram zviedru hokejistam bijusi rezervēta sava istaba ar radio, telefonu, vannas istabu un visām iedomājamām ērtībām. Ēdināti tikuši līdz pārbagātībai. Visi šie ārzemnieki vadāti pa banketiem, uz operu un uz ārkārtīgi pompozi sarīkotām Jaungada ballēm. Vienā ballē — Maskavas universitātes telpās, visa nakts pagājusi nebeidzamos tostos, kas uzsaukti — mieram, tā kā visu Jaungada dienu laba daļa ārzemnieku dabūjuši „aiz pārmērīga noguruma" — **nogulēt**...

No padomju puses tiek darīts viss, lai panāktu iespējami ciešas saites ar starptautisko sporta pasauli. Ārzemniekiem padomju valsts rāda no iespējami jaukākās puses, lai tiem paliktu neizdzēšami labs iespaids. Starp citu šogad ārzemju sporta korespondentiem bijis atļauts savām redakcijām diktēt ziņojumus tieši no viesnīcu istabām, kurpretī pastāvigajiem Maskavas korespondentiem savi ziņojumi jāiesniedz galvenā telegrafa pārvaldē cenzēšanai.

Pēc tango un fokstrotu raidījumiem Maskavas radio pārsteidzis klausītājus ar vēl nedzirdētu melodiju un tekstu angļu valodā: Georga Geršvina „Someone to watch over me".

Un Maskavas dāmas? Tās prasa garākas kleitas, vaļīgākas blūzes! Ne par velti tiek runāts, ka pārmaiņas padomju zemē esot Krievijas sieviešu sacelšanās rezultāts... Lai izpatiktu šīm Maskavas dāmu vēlēšanām, Maskavā trīs reizes katru dienu tiek sarīkota modes apskate centrālā modes salonā. Jaunie modeļi domāti kā paraugi sūtīšanai uz fabrikām masu produkcijai. Svarīgākās pārmaiņas dāmu tērpos ir tās, ka kleitām jābūt trīs centimetrus garākām, plecu līnijai maigākai un blūzēm vaļīgākām. Bez tam krāsām jābūt raibākām, līdzšinēja melnās, brūnās un zilās vietā.

Kā zināms, arī Malenkovs savā Jaungada intervijā tēloja padomju „jauno dzīvi" paradīzes krāsās.

BIJUŠAIS KRIEVU SPIEGS BRĪDINA NO SABOTIERIEM

VAI KANADĀ IR 3000 KRIEVU SPIEGU?

Nenogurstošs cīnītājs pret komūnismu Kanadā ir bijušais krievu armijas virsnieks un ilggadīgais britu izlūkdienesta vadītājs, kapteinis J. Degrafs. Viņš kārdeiz izglītojies Ļeņina institūtā Maskavā, Frunzes militārā akadēmijā Berlinē, un bez tam vēl visriskantākajā un uzticamākā mācības iestādē — dzīves skolā. Degrafs Padomju Savienībā pats bijis ilgus gadus ļoti dedzīgs komūnisma piekritējs, bet tad atzinis savus maldus un turpmāko dzīvi veltījis komūnisma apkarošanai. Kanadā Degrefs noturējis vairākus interesantus priekšlasījumus, brīdinot no krievu spiegiem. Degrefa jaunākie atklājumi un brīdinājumi ir visai zīmīgi.

Savā laikā viņš izceļojis daudzus pasaules kontinentus un jūras. Japāņu — Ķīnas karā viņš ar 6 nemācītiem palīgiem uzspridzinājis japāņu lidlauku, lietojot tikai sprāgstvielas 5 dolaru vērtībā, bet nodarot japāņiem milzu zaudējumus — iznīcinot 36 lidaparātus un nogalinot 700 karavīrus. Viņš organizējis sacelšanos uz vācu karakuģa Westfalen, un no tiesas piespriestā nāves soda izglābies, vienīgi izraisoties vispārējiem kareivju nemieriem. No 1920. — 1929. gadam Degrafs strādājis krievu spiegošanas dienestā, kur bijis paaugstināts par majoru. Viņa uzdevums bijusi tīrā spiegošana, partijas locekļu apmācība dažādās valstīs un revolūcijas kustību sagatavošana. Tai laikā, kad Degrafs mainīja savu pārliecību un pārgāja britu dienestā, krievi viņu sūtīja uz Braziliju. Šeit viņš veikli salaida matos vienu revolūcionāru armiju ar otru, un tā deva iespēju valdības karaspēkam gūt vieglu uzvaru. Šeit viņš arī guva informāciju par nacionālsociālistu piekritējiem un pretiniekiem. Kad briti Caspes pussalā notvēra vācu trenēto sabotieri Janovski, tas dabūja padzīvot Degrafa pagrabā tik ilgi, kamēr apņēmās sūtīt uz Vāciju nepareizas ziņas, kuras ļoti uzmanīgi izkontrolēja daudz piedzīvojušais pagraba saimnieks...

Pēdējais tagad pasācis savu tirdzniecības uzņēmumu, jo grib no spraigās spiegu pasaules atvadīties un atpūsties. Viņš daudz dara, cīnoties pret komūnismu un noturot daudzus priekšlasījumus kanadiešiem.

Šajos priekšlasījumos ir tiešām daudz nopietnu atziņu — visumā tās sakrīt ar katra īsta latvieša ieskatiem par komūnismu, bet daudz kas ir arī citādi. Galvenokārt saista Degrafa nākotnes izpratne.

Šis daudz pieredzējušais un spriedumam nobriedušais vīrs par Kanadas apstākļiem stāsta apmēram sekojošo:

Kanadā ir pavisam ap 3000 krievu spiegu un sabotieru, kas dzīvo pagrīdē, bet sarkanie ir sastopami katrā vietā. Labi orģanizētas šūnas ir katrā lielākā Kanadas fabrikā, arodbiedrībās un karaspēka daļās. Kad komūnistus atklāj un arestē, tie par to nemaz neuztraucas, jo, lūk — par viņu ģimenēm gādā, un tie paši saņem 200 dolarus mēnesī no īpaša apdrošināšanas fonda par cietumā pavadīto laiku.

Komūnisti — taksīšu šoferi, autobusu vadītāji, jūrnieki un lidotāji nepārtraukti nogādā vajadzīgo informāciju uz Toronto vai internacionālo centru kaut kur Čikāgā.

Valdības iestādēm būtu sevišķi jāuzmanās no streikotājiem, jo pēdējos organizē komūnisti, kas ļoti labi apzinās, ka vairāk un ilgāk strādnieki streiko, jo vairāk tie zaudē un iegrimst dziļāk trūkumā un nabadzībā, un tādējādi kļūst par labākiem cīnītājiem komūnistu (lasi Labor-Progressive) partijā.

Miera kongress, atzīst Degrafs, ir īsts komūnistu iestādījums, un katrs dolars, kuru tam ziedo, ir iemaksa par neglām brīvās pasaules pilsoņu zārkam.

Nav šaubu, ka Padomju Savienībai ir vislabāk nostādītā spiegu organizācija, kura var lepoties ar to, ka krieviem tagad ir zināmi 90 proc. amerikāņu noslēpumu.

Staļina testaments Degrafa rokās nokļuvis tikai 4 dienas pēc tam, kad to nolasīja martā slepenā sēdē padomju varas vīriem. Viņš ir pārliecināts, ka Maļenkova politika ir tikai Staļina politikas turpinājums, proti: atbrīvošanās no pasīvās pretestības.

Degrafs zina, ka 4 lielo sastapšanās nedos nekādus pozitīvus panākumus, jo krievu nolūks ir tikai novilcināt laiku

Maldīgi ir ieskati, ka kara gadījumā miljoniem krievu kareivju dezertēs. Jaunatne jau kopš 36 gadiem ieaudzināta komūnisma melos un no šiem tikliem vaļā netiek. To liecina fakts, ka 60 proc. no 18 milj. politiski notiesāto nodevuši bērni (!) Pēdējo bērniem nevar pārmest, jo to dvēseles samaitātas jau no 6 gadu vecuma. Arī uz veco paaudzi vairs nav ko cerēt, jo tā ir vairs tikai atkritumu saslaukas.

Degrafs norāda, ka jātur vairāk acis vaļā par strātēģiski svarīgiem punktiem un nedrīkst neredzēt, ka Padomju Savienība sūta lidmašīnās uz sarkano Gvatemalu, no kuras karam izceļoties viegli varēs sapostīt Panamas kanālu.

„Mēs nevaram sakaut komūnismu tikai ar lidmašīnām un lielgabaliem. Mums jāsaprot mūsu kļūdas un jāpārgroza mūsu dzīve no pamatiem. Strādnieks ir pazaudējis ciņu mūsu politiskās partiju sistēmās. Viņam grūti atrast citu ceļu, ka uz Labor-Progressive partiju.

Mūsu glābiņš meklējams prodrošināšanas fonda par cietumā pavadīto laiku.

Komūnisti — taksīšu šoferi, autobusu vadītāji, jūrnieki un lidotāji nepārtraukti nogādā vajadzīgo informāciju uz Toronto vai internacionālo centru kaut kur Čikāgā.

Valdības iestādēm būtu sevišķi jāuzmanās no streikotājiem, jo pēdējos organizē komūnisti, kas ļoti labi apzinās, ka vairāk un ilgāk strādnieki streiko, jo vairāk tie zaudē un iegrimst dziļāk trūkumā un nabadzībā, un tādējādi kļūst par labākiem cīnītājiem komūnistu (lasi Labor-Progressive) partijā.

Miera kongress, atzīst Degrafs, ir īsts komūnistu iestādījums, un katrs dolars, kuru tam ziedo, ir iemaksa par neglām brīvās pasaules pilsoņu zārkam.

Nav šaubu, ka Padomju Savienībai ir vislabāk nostādītā spiegu organizācija, kura var lepoties ar to, ka krieviem tagad ir zināmi 90 proc. amerikāņu noslēpumu.

Staļina testaments Degrafa rokās nokļuvis tikai 4 dienas pēc tam, kad to nolasīja martā slepenā sēdē padomju varas vīriem. Viņš ir pārliecināts, ka Maļenkova politika ir tikai Staļina politikas turpinājums, proti: atbrīvošanās no pasīvās pretestības.

Degrafs zina, ka 4 lielo sastapšanās nedos nekādus pozitīvus panākumus, jo krievu nolūks ir tikai novilcināt laiku

Maldīgi ir ieskati, ka kara gadījumā miljoniem krievu kareivju dezertēs. Jaunatne jau kopš 36 gadiem ieaudzināta komūnisma melos un no šiem tikliem vaļā netiek. To liecina fakts, ka 60 proc. no 18 milj. politiski notiesāto nodevuši bērni (!) Pēdējo bērniem nevar pārmest, jo to dvēseles samaitātas jau no 6 gadu vecuma. Arī uz veco paaudzi vairs nav ko cerēt, jo tā ir vairs tikai atkritumu saslaukas.

Degrafs norāda, ka jātur vairāk acis vaļā par strātēģiski svarīgiem punktiem un nedrīkst neredzēt, ka Padomju Savienība sūta lidmašīnās uz sarkano Gvatemalu, no kuras karam izceļoties viegli varēs sapostīt Panamas kanālu.

„Mēs nevaram sakaut komūnismu tikai ar lidmašīnām un lielgabaliem. Mums jāsaprot mūsu kļūdas un jāpārgroza mūsu dzīve no pamatiem. Strādnieks ir pazaudējis ciņu mūsu politiskās partiju sistēmās. Viņam grūti atrast citu ceļu, ka uz Labor-Progressive partiju.

Mūsu glābiņš meklējams prodrošināšanas fonda par cietumā pavadīto laiku.

BRIESMU NAKTS TAURIJAS PILĪ

KRIEVIJAS VIENĪGĀS SATVERSMES SAPULCES LIKTENIS

18. janvārī paies 36 gadi, kopš uz Krievijas valsts politiskās skatuves pirmoreiz vēsturē uzkāpa demokratiski vēlētā Satversmes sapulce, kuŗa pēc dažām stundām tika padzīta. Šinī vēsturiskajā notikumā piedalījās visas toreiz Krievijas valstī ietilpstošās tautas, arī latvieši. Rezultējumā šis notikums cilvēci iedzinis chaosā un sarkanajā miglā, kam iznākums nav vēl paredzams.

Īsi pirms Satv. sapulces sanākšanas boļševiku Centr. k-ja deklarēja, ka aiz buržuaziskā (Kerenska) pagaidu valdības tā darīs visu, lai sanāksmi izjauktu. Marksa evaņģelija piesātinātie provokācijas leilmeistari Taurijas pilī Petrogradā ievadīja jaunu vēstures posmu. Satv. sapulces sanākšanai gatavojās abas puses: boļševiki un pārējās partijas. No oktobŗa apvērsuma panākumiem iedvesmots, Ļeņins secina, ka izšķirošajā brīdī un vietā visu noteiks vairākums. Viņš liek ievest Petrogradā uzticīgās karaspēka vienības. Arī otra puse gatavojas un cer uz diviem gvardes pulkiem, tehnisko divizionu un no pirmā apreibuma atžirgušiem strādniekiem, kuŗi kā Satv. sapulces apsveicēji — demonstranti ielenktu Taurijas pili — Satv. sapulces sanāksmes vietu, kur ar dzīvu cilvēku mūri to sargātu no uzbrucējiem — boļševikiem, kaut gan labi apzinājās, ka fiziskais pārspēks ir boļševikiem, bet viņu pusē vairāk morālais spēks, jo boļševiki no visām 36¼ milj. balsu vēlēšanās saņēmuši tikai 1/4 daļu.

NOTIKUMI TAURIJAS PILĪ

Vēsturiskajā 18. janvāŗa rītā Taurijas pils no boļševikiem ir jau ieņemta: pils laukumā novietoti lielgabali ložmetēji u. c. ieroči. Iekļūšanai pilī ir brīva tikai viena sānu ieeja, pa kuŗu, pārbaudot dokumentus, ielaiž deputātus. Pils iekštelpas pieblīvētas ar ruļu, līdz zobiem apbruņotu sardzi. Zīmējoties uz tautas pārstāvjiem, sardze savstarpēji apmainās kodolīgām piezīmēm: „Lūk, to būs labi pacelt uz durkļa," „šim, te no lodes neizbēgt" utt. Tāda ir tautas vietnieku sanāksmes prelūdija. Kad tautas demokratiskie pārstāvji zālē ir jau ieņēmuši vietas, tur nav vēl neviena boļševika; viņi ar saviem līdzjutējiem kreisajiem s. r. atsevišķās telpās apspriežas. Tā pienāk pusdiena, tai seko pēcpusdienas pirmā, otrā, trešā, ceturtā stundas, bet boļševiki nerādās. Pārējie uzsākt darbību neriskē. Pagaidām notiek parlamenta ēkā neredzama cīņa starp divām pasaulēm, bet tanī pašā laikā Petrogradas ielās noasiņo dzimusī demokratija. Boļševiki ir visu paredzējuši: Techniskā divizjona bruņotās mašīnas iepriekšējā naktī sabojātas, abi gvardes pulki, nesagaidījuši divizionu, neatstāj kazarmas, bet neapbruņoto strādnieku demonstrācijas aiztur boļševiku patruļas, nepaklausīgos uz vietas apšauj.

BOĻŠEVIKI DARA SAVU

Informāciju par notikumiem pilsētā Taurijas pilī kāri uztver abas puses. Vieni tiem uzgavilē, bet otri apzinās, ka kļuvuši gūstekņi ielenktā cietoksnī. Kad ielās stāvoklis nodrošināts, boļševiku frakcija ierodas sēžu zālē. Reizē „uzticama" publika ar Uricka biļetēm, piepilda galeriju. Ievērojot tradiciju, parlamentu jāatklāj vecākajam gados. Kad šis virs — neboļševiks, Švecovs — uzkāpj tribīnē, boļševiku krēslos un galerijā saceļas velnišķigs troksnis, sardze šautenu rezgaļiem dauza grīdu, pret Švecovu vērsas vairāku šautenu stobri. Izmantojot īsu apjukuma brīdi, Švecovs izsauc sakramentālo teikumu: „Satversmes sapulce ir atklāta." Pēc tam viņa vietu ieņem un Tautas komisāru padomes vārdā sapulci otrreiz atklāj Sverdlovs, kas ultimātivi liek pieņemt Komisāru padomes platformu. Lai uzsāktu darbību, satversmes sapulcei vajadzēja ievēlēt prezidiju. Par Satv sapulces priekšsēdi, par spīti boļševiku trakošanai, ar 244 pret 151 ievēl V. Černovu. Tālāk sēde norisinās ārkārtīgi dramatiskos apstākļos, ko raksturo sapulces vadītāja V. Černova vārdi: „Kas izlasīs stenogrammu par šo sēdi, ļoti maz zinās, kas te īsti noticis." Kad viņu platforma netiek pieņemta, boļševiki atstāj zāli. Palikušie gan izlemj dažādus svarīgus jautājumus par zemes reformu, par nākošo valsts iekārtu, bet tam vairs nav nozīmes, jo zālē stāvokli noteic Železņakova vadītie matroži. Kad logos vizmo rīta gaisma, kāds matrozis saņem V. Černovu aiz rokas un saka: „Laiks beigt, tāds ir tautas komisāra rīkojums, sardze noguruši, te ilgāk palikt nedrīkst."

Tā beidzās pirmā un vienīgā Krievijas Satversmes sapulce. Kā noskaidrots, boļševiki sēžu telpā neļāvuši izrēģināties ar deputātiem, bet viņu neaizkaramība izbeigusies aiz Taurijas pils sliekšņa. V. Černovs palicis dzīvs tikai tāpēc, ka brīdināts neiet pie savas mašīnas, kur to gaidījuši norīkotie slepkavas. Viņš izgājis pa citu eju.

Zīmīgi, ka boļševiki jau toreiz atklājuši savu seju nacionālā jautājumā, jo sēdes laikā protestējuši pret kādu runātāju ukraini, pieprasīdami runāt krievu valodā. Cik liela nozīme bruņotai varai, to savukārt raksturo tas, ka blakus telpā ir noturēta Tautas komisāru apspriede, kur Ļeņinam no mēteļa izzagta pistole. Zaglis nokerts un uz vietas nošauts. Otrā dienā Satversmes sapulces telpās jau bija aizzīmogotas un tās apsargāja matroži.

J. S-pš

Pieņemu labošanā visāda veida

PULKSTEŅUS

Garantēts darbs

O. BARONIŅŠ

553 Concord Ave, Toronto

Tel. LA 6139

Dr. A. RATINOV

Bijušais slimn. ārsts Eiropā un Kanadā. Speciālists iekšķīgās slimībās, sevišķi sirds, kuņģa, astmas, reumatisma u. c.

Runā arī vāciski un krieviski

479 1/2 EUCLID AVE, RA 6708

TORONTO (552)

Dr. T. L. GRANOVSKY

ZOBĀRSTS-CHIRURGS

runā krieviski un vāciski

514 DUNDAS St., W.

Spadīna stūrī.

Zvanīt EM 8-9038, Toronto

(168)

Dr. med.

K. ŽYMANTIENE

Ārste chirurģe sniedz dzemdību palīdzību 1189 Bloor St. W. Toronto (ieeja no 613 Brock Ave). Pieņem katru dienu no 1—4 un 5—8 un pēc vienošanās. OL 6851

Runā latviski un vāciski

Dr. JANIS REKAI

un

Dr. PAULS REKAI

Budapeštas Vispārējās Slimnīcas chirurģisko un iekšķīgo slimību nodaļu bijušie galvenie ārsti

219 St CLAIR Ave, W.

Toronto, Ont

Iepriekšēja telef. pieteikšanās: RA 0237 — MI 2395 — PR 3675

Runā vāciski (522)

Dr. S. V. FEINMAN

Vīnes universitātes ārsts-chirurgs

Tel. LL 5739.

Pieņem 1.30 — 3 pp. un 6—8 vak.

251 CRAWFORD St.

(Dundas stūrī) Toronto.

Runā vāciski up krieviski

Dr. B. DOBAI

ARSTS-CHIRURGS

465 Bloor St. W. Toronto, Ont.

Kabinetā pieņem no 10—12 un 3—7 pp un pēc norunas pa tel.

MI 8821

RENTGENA UZŅĒMUMI

The Telegram rūpējas par jaunkanadiešiem

Plašais un vispusīgais vakara laikraksts The Telegram, kas allaž lielu uzmanību pievērsis jaunkanadiešu un vispār immigrācijas problēmām, arī pēc savas politiskās nostājas būdams mums stipri labvēlīgs, tagad ievedis vēl kādu jauninājumu, kam var būt ļoti liela nozīme arī mūsu sabiedriski-politiskajā dzīvē, par cik tā saskaras ar plašākām kanadiešu aprindām un viņu presi.

Šis jauninājums ir tāds, ka Telegrammas redakcija iekārtojusi tulkojumu biroju visām jaunkanadiešu valodām tiem rakstiem, kas domāti kā „lasītāju vēstules" šim laikrakstam. Šo savu rīcību Telegrammas redakcija motivē tādējādi, ka pašreiz Kanadā ir ļoti daudz tādu immigrantu, kas gan jau pietiekami veikli var sarunāties angliski un arī lasīt šai valodā, bet nevar savas domas izteikt rakstos. Viņu vajadzībām tad arī kalpotu jaunatvērtais tulkojumu birojs „for the Letters — To — the — Editor column only", kā paskaidro Telegrammas redakcija.

Šo iespēju katrā ziņā vajadzētu izmantot katram, kam būtu kāda vērtīga doma prātā, kā arī izsakoties politiskas dabas jautājumos, īpaši kad tie skar mūsu kopīgo ciņu pret komūnismu.

KAS IR MOTELS?

Kāds lasītājs vēlas zināt, ko nozīmē „motel", un vai šī iestāde kaut kā atšķiras no parastajiem hoteļiem.

Vārds „motel" ir atvasināts no vārdiem „motor" un „hotel", un kā tie jau to norāda, ir galvenokārt hotelis autobraucējiem.

Pilsētās hoteļi parasti atrodas netālu no to centra, un ceļotājam — autobraucējam grūtības rada satiksme un automašīnas novietošana. Bez tam jāievēro arī dzeramnaudas daudzajiem laudīm, kas novieto viņa automašīnu, nes viņa saiņus un atver viņa istabas durvis. Toties moteļos, kas parasti atrodas lielceļa malā, netālu no lielām un mazākām pilsētām, ceļotājs savu automašīnu var novietot savas istabas durvju priekšā un pats nest savus saiņus. Viņš var nākt un iet bez grūtībām un kavēkļiem.

C. S.

NEMIERĪGAIS GADSIMTS

Fragmenti no Raita Rituma vēsturisko atmiņu krājuma Toreiz...

III

Rinkusu Jānis bija pagastā pazīsams kā nopietns un kārtīgs cilvēks, tāpēc daudzi gribēja dzirdēt tieši viņa uzskatus mazpazīstamās revolūcijas lietā. Jāpiemin, ka visa Rinkusu ģimene bija aktīva sabiedriskajā darbā, un tāpēs visā apkārtnē labi ieredzēta.

Pirms mītiņa istabas logus rūpīgi aizklāja ar segām, lai no ceļa puses neko aizdomīgu nemanītu. Mājas ārpusē nostādīja sardzi ar šaujamiem ieročiem: medību bisēm, pistolēm, un vecām armijas „berdankām." Sardzi izrīkoja ieslavētais mednieks Andrejs Dreika, kam bija jauna medību bise-divstobrene. Rinkusu Jānis savilņots atklāja mītiņu un nolasīja vairākus sociāldemokratu partijas proklamācijas, paskaidroja vispārīgo politisko stāvokli un uzuzaicināja dibināt pagastā tautas miliciju, ievēlēt pagasta rīcības komiteju, nemaksāt galvasnaudu un citus valsts nodokļus, ignorēt un pretoties visiem cara valdības un muižnieku rīkojumiem utt.

Piepeši ārpusē norībēja spalgs šāviens, un visus mītiņa dalībniekus pārņēma nāves bailes. Visiem bija tikai vienas domas — kazaki! Tomēr uztraukums šoreiz bija veltīgs, jo tūliņ noskaidrojās, ka kādam jaunam sardzes vīram uztraukumā šāviens nejauši gājis vaļā. Šis starpgadījums tomēr bija tā sabaidījis un satraucis sapulces dalībniekus, ka mītiņu vairs nevarēja turpināt. Bailīg apkārt raudzīdamies, visi dalībnieki lielā tumsā klusi izklīda uz visām pusēm.

MELNĀ SOTŅA

1905. gada vēlā rudenī vispārīgais stāvoklis Latvijā kļuva jau gluži nepārskatāms. Vienā pusē darbojās revolūcionāri, kas sasauca tautas sapulces un aicināja visus aktīvi uzstāties pret valdību un vācu muižniekiem. Otrā pusē muižnieki ar valdības ziņu pulcināja karaspēka nodaļas, kurām bija uzdots izklīdināt tautas sapulces un gūstīt mītiņu runātājus. Revolūcionāri postīja un dedzināja muižnieku pilis un īpašumus. Pēc vēsturnieku ziņām Vidzemē nodedzinātas 72 un Kurzemē ap 40 muižnieku pilis. Muižnieki savukārt goda policistu vadībā ķēra un sodīja visus aizdomīgos iedzīvotājus un nodedzināja vainīgo zemnieku mājas. Nācās ciest arī nevainīgiem cilvēkiem. Norisa pat atklātas cīņas revolūcionāriem ar muižnieku izsauktām karaspēka daļām, piem. pie Stāmerienas pils, pie Vecpiebalgas draudzes skolas, Veckalsnavā, pie Lielvārdes Ūbeļu kroga u. c. Arī Kurzemē notika lielākas sadursmes, sevišķi Tukumā, Aizputē un citur. Nepārskatāmo stāvokli pavairoja vēl tas, ka pasts nestrādāja, telefona līnijas bija bojātas, laikraksti neiznāca un visi sakari ar lielākiem centriem bija pārtraukti. Tāpēc laukos varēja brīvi cirkulēt visneticamākās baumas, kas uztrauca jau tā saviļņotos ļaužu prātus.

Diezin kā bija radušās un izplatījušās baumas par kaut kādu melno sotņu, kas šur tur jau parādījusies, visu dedzinot, postot un slepkavojot. Degošo muižu uguns atblāzma tumšajās rudeņa naktīs uz laiku laudīm darīja baismīgu iespaidu. Tas jo sevišķi veicināja baumu izplatīšanos par melno sotņu, kuŗu gan neviens vēl nebija redzējis un īstenībā par to arī nekā nezināja. Ļaužu bailes kāpināja arī tas, ka nekādas aizsardzības pret melno sotņu vairs nebija. Atlika tikai pašiem iedzīvotājiem uz vietām organizēt bruņotu pretestību. Tāpēc daudzās mājās, tumsai iestājoties, laudis atradās trauksmes stāvoklī, turot visus iespējamos ieročus pie rokas, lai, melnai sotņai ierodoties, varētu stāties tai pretī. Dažās mājās tika ierīkoti pat īpaši trauksmes signāli, lai briesmu brīdī ziņotu kaimiņiem par draudošo nelaimi. Par trauksmes signālu parasti noderēja sētā pakārts arkla lemesis, kam piesitot ar dzelzs priekšmetu, vai pat ar akmeni, varēja sacelt lielu un spalgu troksni, kas klusajos laukos tālu bija dzirdams.

KAUJA PIE LIEPSALĀM

Kādā vakarā Praulienas Liepsalu mājās pienāca no kaimiņiem ziņa, ka melnā sotņa it kā jau ieradusies tuvējā Meirānu pagastā un iespējams, ka tā došoties tagad uz Praulienas pagastu postīt un slepkavot. Tāpēc visiem praulenišiem vajagot būt modriem un uz visu gataviem. Liepsalu saimnieks Juris Markvarts bija liels „politikis", un tūdaļ aplēsa, ka melnā sotņa pa lielceļu nenāks, bet virzīsies caur „Meirānu mežu pa mazlietoto mežā ceļu, pāri seklajai Kujupei (Aiviekstes pietekai) taisnā virzienā uz Praulienas muižu. Seklākā vieta Kujupei bija meža ceļa turpinājumā tieši pret Liepsalu mājām, pie tā saukās lielās priedes. Tātad Liepsalu mājas varēja atrasties melnai sotņai tieši ceļā. Bija jāsagatavojas visādiem gadījumiem. Markvarts pavēlēja visiem mājas laudīm apbruņoties ar „ieročiem": cirvjiem, dakšām, izkaptīm, rungām u. c. Arī mūsu, zēnus, norīkoja „sardzē" pie rijas un kūts stūŗiem un pavēlēja uzmanīgi vērot apkārtni, par visu viņam ziņot un vajadzības gadījumā pašiem aizsargāties. Kas tā bija par baigu nakti! Satrauktie nervi uztvēra vismazāko troksnīti apkārtnē. Tusmā skatoties, likās, ka aiz katra krūmiņa upes virzienā kaut kas kustas un tuvojas ēkām. Zēniem bailes bija lielas, bet bija arī ziņkāre redzēt, kāda tad īsti izskatās tā melnā sotņa, par kuŗu visās malās runā?

Kamēr mēs stāvējām ārējos posteņos un pieaugušie vīrieši sargāja dzīvojamo ēku, tikmēr sievietes ar maziem bērniem satraukti rīkojās pa istabu. Bērnus neguldīja vis gultās, bet zemē uz grīdas vai klona, tuvu pie krāsns vai mūrīša, lai tā viņus pasargātu no uzbrūkošās, vai garām jonojošās melnās sotņas lodēm.

Tā nogaidījāmies melno sotņu gandrīz līdz rīta ausmai, protams — veltīgi. Nekas nenotika ne pie mums, ne kaimiņu mājās, kur tanī naktī valdīja līdzīgs satraukums ar līdzīgām izdarībām. Melnā sotņa kā bija, tā palika tikai baiga, mistiska leģenda, kādas parasti rodās juku laikos.

Beigas

Kanadā atklāj ledus laikmeta atliekas

Iespējams, ka kāds jauns Ontario provinces Voterdaunas mašīnlāpstas vadītājs Džīms Sīverts ir atklājis kāda Kanadas visvecākā dzīvnieka atliekas. Strādādams 30 pēdu dziļā grantsbedrē Alderšotā, netālu no Hamiltonas, viņš atklāja piecas pēdas garu un 75 mārciņas smagu ilkni, kas, domājams, kādreiz piederējis kādam mamūtam.

Līdz šim pa lielākai daļai mamūtu atliekas atrada tālo ziemeļu glečeŗos. Bet archaiologi domā, ka apmēram priekš 15.000 gadiem ledus masas varētu būt piespiedušas ilkņa īpašniekam pārcelties uz dienvidiem. Šis dzīvnieks, mūsdienu ziloņa priekštecis, domājams, šeit bijis iestidzis plūstošās smiltīs.

Sīverts ieguvis Hamiltonas zinātnieku pateicību. Kad viņa mašīnas lāpsta atdūrās pret ilkni, viņš uzmanīgi savu mašīnu atkāpināja un atliekas izrakšanas darbu paveica ar parasto rokas lāpstu. Tomēr ilknis bija pārlauzts četrās vietās un tā gals pazaudēts

C. S.

Lielākais atpūtas nams Kanadā

Toronto Metropoles padome paredz Ņūmarketas apkārtnē, netālu no Toronto uzcelt lielāko atpūtas namu Ziemeļamerikas kontinentā vecajiem cilvēkiem, kam nepieciešama sevišķa ārstnieciskā palīdzība. Pašlaik sagatavo plānus $2.500.000 celtnei, kuŗā novietotu 515 Toronto un tās 12 priekšpilsētu vecākos pilsoņus.

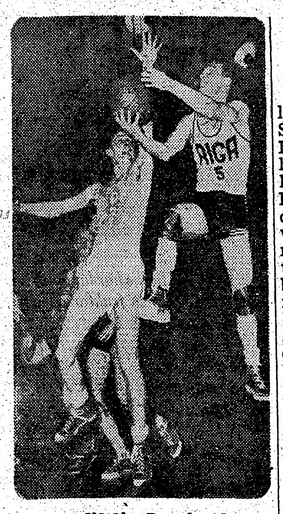

Rīgas spēlētājs Brands cīņā ar zviedru Vidēnu pēc bumbas. Aizmugurē J. Reneslācis un L. Strunke. Kā Rīgas zēni ir ne tikai labi sportisti, bet rūpējas arī par reprezentātīvu paskatu, liecina viņu „fasonīgās" basketbola bikses, kas īpaši pasūtinātas, un izrakstītas no Kanadas, kur šūdinātas katram pēc mēra.

BASKETBOLS KĻŪST TAUTAS SPORTS

Ar šādu virsrakstu Stokholmas lielā vakara laikraksta Expressen Sporta pielikumā red. Svens Eriks Lindstrēms apraksta zviedru un latviešu basketbola cīņas, kas ar katru turnīru kļūst saistošākas. Kā zināms, vēl pirms gadiem pieciem basketbols Zviedrijā bija pavisam nepopulārs sports, ko pilnīgi aizēnoja rokas bumba. Ja tomēr tagad Stokholmā basketbola sacīkstes notiek katru vakaru, ja nodibinājusies zviedru basketbola savienība, kas rīko īpašus kursus, ja notiek valstu sacīkstes ar Somiju, Norvēģiju u. c., tad jāatzīst, ka tur vislielākie nopelni ir baltiešu basketbolistiem, īpaši latviešiem un igauņiem.

Par Zviedrijas latviešu basketbolistu teicamajiem panākumiem daudz rakstīts jau agrāk, īpaši pēc viņu slavenās turnejas pa Franciju, kur latviešu izlases komanda no 10 spēlēm uzvarēja 9!

Stokholmā decembra beigās notikušajās basketbola finālspēlēs sīvākie konkurenti izvērtās Rīgas komanda un Stokholmas KFUM Sēder, kas sacentās niknā pusfināla cīņā, kur zviedri šoreiz uzvarēja rīdziniekus ar 44:43, kvalificējoties finālam, kur tiem tomēr bija jāatzīst Rīgas zēnu pārākums.

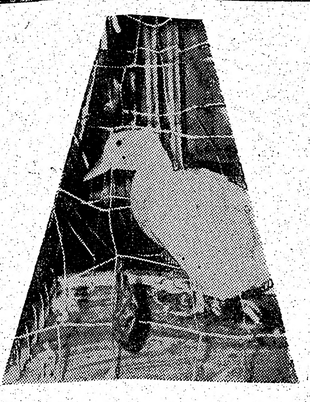

VIŅA IR JAU PAVISAM TUVU!

PRESES BALLE

22. JANVĀRĪ, PLKST. 20.00

KOLUMBUS ZĀLĒ (Sherbourne un Linden St.) TORONTO

Dziedās KANADAS PIECĪŠI JURA DZEGUZES vadīti

Piedalās ERIKA FREIMANE un ŽENTA PUKINSKA

Iznāks PRESES PĪLE, Nr. 1. iespiests zeltā, ar jaunākām aktuālitātēm sabiedriski-kultūrālā dzīvē

BOLES GALDS • BUFETE • BALONI

KLĀTI GALDIŅI

Polonēzi vadīs deju skolotājs N. ŠVĀNEBACHS

Ieeja kungiem $1.50, dāmām $1.00

Atlikušie galdiņi pasūtināmi pa tel. EM 8-0792, vakaros RI 6453 Toronto

LPB KANADAS KOPA

NĀKOŠAIS SOLISTS...

(Pārnesums no 3. lpp.)

Mēs zinām arī, ka vēl daudzās vietās darbojas baltiešu sadarbības komitejas, bet tām vairāk nozīmes dažādu sarīkojumu un akciju saskaņošanai.

Un tā nu notiek, ka svarīgais Baltijas valstu nākotnes jautājums ir pārvērsts par dažu iestādījumu kabineta jautājumu bez tautas līdzdalības. Filozofs A. Toinbijs sevišķi uzsver, ka rietumu valstu apvienošanās nav tikai valdību, ierēdņu vai lietpratēju lieta, bet tā ir visas tautas darīšana. Kaut arī pareizs ir norādījums, ka Baltijas valstu apvienību varēs izlemt tikai atbrīvotās tautas, tomēr neviens nevar atņemt latviešu tautas daļai trimdā to suverēnitātes daļu — veikt sagatavošanas darbus un ūnijas idejas popularizēšanu, lai vajadzīgā brīdī vismaz trimdas latviešiem, lietuvjiem un igauņiem būtu jau gatavs saskaņots viedoklis.

Tādēļ Baltijas federācijas Kanadā uzsāktām sistēmatiskam darbam publiskā forumā nodoties Baltijas federācijas problēmu studēšanai ir izcila nozīme. Tur pag. g. 20. nov. lietuvieša Dr. M. Anisas nolasītais referāts par konkrētu Baltijas federācijas konstitūcijas projektu ir pirmais zināmais baltiešu sabiedrībai, kas pelna tā studēšanu un plašākas pārrunas.

Baltiešu trimdas presē vairākkārt ir izteiktas atzinīgas domas un dedzīgi aicinājumi par labu Baltijas valstu apvienībai. Bet tūdaļ mēs arī ieraugām, ka latviešiem trimdā nav tādas centrālās organizācijas, kas uztvertu un apspriestu konstruktīvas idejas un atziņas Baltijas valstu nākotnes jautājumos. Tā arī Baltijas tautu federācija Kanadā vērtīgo Dr. M. Anisas federācijas projektu varēja nosūtīt tikai Kanadas centrālām nacionālām organizācijām, kaut gan projekts skar visus latviešus, igauņus un lietuviešus, un tādēļ tas apspriežams globālā mērogā.

Jau šis viens jautājums būtu svarīgs pamudinājums trimdiniekiem pasteigties ar trimdas globālās pārstāvniecības radīšanu. Baltijas valstu nākotnes problēmu nevar atrisināt tikai kabinetos, bet tautu sirdīs un jā vārdā. Tādēļ ir nepareiza prof. A. Aizsilnieka asā teze (sk. A. Aizsilnieka rakstu seriju „Trimdinieku politiskie uzdevumi" Vācijas Latvijā), ka globālas pārstāvības nozīme būs maza, nosaucot to par „globālās pārstāvības maģiju", kas atmetama.

Nākošais solis Baltijas valstu vēsturē — Baltijas Savienotās Valstis. Tā ir latviešu tautas nolemtība — lai mēs dzīvotu.

V. Lambergs

Laime kā no gaisa — jeb ceļojums par 50 centiem uz Miamī

Menedžeris Mr. Kingstons pasniedz H. Liepiņai laimestu.

Izrādās, ka arī mūsu dienās īsts Ziemassvētku vecītis vēl pastaigājas pa zemes virsu. Pavisam negaidot viņš iegriezies arī lielajā Simpsona uzņēmumā, kur aplaimojis nevienu citu kā tieši mūsu pašu tautieti — Hertu Liepiņu. Viss tas sācies tā: Simpsona darbinieku klubā pārdotas kādas loterijas biletes — kā tūkstoš vietās citur — un arī H. Liepiņa joka pēc nopirkusi vienu par 50c.

Reiz, kārtojot rokas somu, atradusi biletes pasakni un gribējusi to aizmest, bet beigās tomēr „kaut kur" noglabājusi. Tā arī šī biļešu lieta aizmirsusies, līdz kādu dienu īsi pirms Ziemassvētkiem H. Liepiņai pieskrējusi darba biedrene un aicinājusi pie galvenā „bosa." Tas smaidīdams teicis: „Apsveicu — jūs ceļosit uz Miamī!" H. Liepiņa gan sākumā sirdīgi pretojusies, jo bijusi nodomājusi braukt pa svētku laiku uz Ņujorku, līdz atklājies, ka šī „pavēle" braukt uz Miamī nav nekāds joks, bet vinnests uz nopirkto bileti.

Saprotams, sekojis liels uztraukums, kamēr atrasts „noglabātais" biletes pasaknis, bet tagad ģimene jau cītīgi saiņo ceļa somas, jo laimīgais vinnests paredz 2 nedēļu samaksātu atvaļinājumu Miamī, ieskaitot samaksu par lidmašīnas biletēm 2 personām, 2 nedēļu uzturēšanos viesnīcā un daļēji arī citur.

Saprotams, ka vispriecīgākais par šo laimestu ir ģimenes galva Alberts Liepiņš, ko torontieši, starp citu, labi pazīst no TN teātra izrādēm, kas šo laimesta ceļojumu sapēmis no sievas kā Ziemassvētku dāvanu un tagad iepērkas vasarīgi „modīgus" sporta kreklus.

Gr.

PRIEKŠLASĪJUMU VIRKNE MONTREĀLĀ

Janvāra un februāra mēnešos Montreālā būs īpaša priekšlasījumu virkne jauniebraucējiem Kanadā. Katru trešdienas vakaru Mekdonalda Fizikas celtnē, 102. istabā, 3450 Universitātes ielā (ieeja no Mekgila universitātes). Ieeja ir brīva.

Pirmais priekšlasījums šai virknē sākās 13. janvārī. Tā temats Kanadas immigrācija. Pārējie priekšlasījumi ir:

20. janv. Otavas Pilsonības un Immigrācijas departamenta V. J. Keie runās par tematu Kāda etniska grupa Kandā: ukraiņi.

27. janv. Kanadas Žīdu Padomes pētniecības vadītājs, Luis Rozenbergs: Žīdu immigrants.

3. febr. Sēra Džordža Viljems kolledžas pārstāvis Džons Kosa: Kā immigranti nopelna savu pārtiku: ungāri Kanadā.

10. febr. Montreālas Pilsonības un Immigrācijas departamenta darbin. W. A. Mekfols: Kanadas immigrācijas politika.

17. febr. Otavas pilsētas Kanadas Pilsonības padomes loceklis Henrijs Sivords: Immigranta pielāgošanās.

24. febr. Otavas Pilsonības un Immigrācijas departamenta locekļis R. J. Maligans: Svešvalodu prese Kanadā.

3. martā Otavas Darba Departamenta darbin. Imrī Bernlaks: Darbs, kapitāls un immigrācija; immigrācija no saimn. viedokļa.

Dr. MICHAEL BALKANI

spec. sieviešu slimībās un dzemd. palīdzībā.

202 St. CLAIR AVE pie Avenue Rd. Toronto, pieņem slimniekus.

Tel. RA 9632 un HU 8-7841

Dr. D. SAMU

Pieņem slimniekus

316 St. CLAIR Ave. W, pie Spadina Rd.

Diplomēts iekšķīgās un ādas slimībās

Tel. MI 8669

ARCHITEKTA JUBILEJA

Visā klusībā Lībekā savu 50. dzimšanas dienu 27. decembrī atzīmēja architekts Jānis Pīlādzis. Savā laikā Pīlādzis Rīgā piedalījies konkursa darbos, kur vairāki viņa projekti godalgoti, starp citu arī Rīgas ģimeņu mājiņu, Siguldas stacijas, Bauskas 6 kl. pamatskolas u. c. projekti. Tāpat neatkarības laikā Pīlādzis vadījis Rīgas vilnas rūpnieka u. c. jaunizbūves darbus, kā arī zīmējis vākus lielākam skaitam Grāmatu Drauga izdotajām grāmatām. Trimdā jubilārs bija Alterfrādes lauksaimniecības skolas mūrniecības nozares vadītājs, bez tam rosīgi darbojies Lībekas DV dzīvē.

K. Št.

Foto Studio A. Janitis 181 CARLTON ST. (pie Sv. Andreja Baznīcas)

SPEC. BĒRNU UN KĀZU UZŅĒMUMI, DAŽĀDAS APSVEIKUMU KARTIŅAS: DZIMŠ., KRISTĪBU, IESVĒT. etc.

GARANTĒTS DARBS.

SKAUTIEM GAIDAM

MĀSUPRĀT TALĒK AUGSIM VIENOTI LATVIJAI!

VADĪTĀJU SANĀKSME

10. janvārī notika sakutu un gaidu vadītāju sanāksme, kurā nolēma 20. februārī, plkst. 18.00 sv. Trīsvienības baznīcā atzīmēt skautu organizācijas dibinātāja Bēden Paula dzimšanas dienas atceri. Lai nodibinātu ciešākus sakarus un draudzīgas attiecības ar citu tautību skautiem un gaidām, šai sarīkojumā tiks uzaicināti arī dažādu zemju sakutu un gaidu pārstāvji.

PĀRMAIŅAS VADĪBĀ

Sakarā ar vad. E. Siliņas aiziešanu no gaidu pulciņa, Gaujas vienībā pulciņa vecākās vietu pārņem vad. M. Šuriņa.

● Šā gada 7. martā 72. Rīgas skautu un Gaujas gaidu vienība atskatīsies atkal uz vienu aiztecējušu darba gadu. Daudz tas ir prasījis, bet dots devējam atdodās, tā arī abās vienībās darbs vainagojies raženiem panākumiem. Tuvāk ar šī darba gaitu varēsim iepazīties svētdien, 7. martā, pl. 18.00 sv. Andreja baznīcā, kur skautu un gaidu vecāku padome rīko gada svētku sarīkojumu ar jautriem skautu un gaidu priekšnesumiem un sekojošām tautas dejām un rotaļām. Organizāciju pārstāvjus un labvēļus, kas vēlētos abas vienības apsveikt, lūdz iepriekš pieteikties pie kases. Turpat sv. Andreja baznīcā būs atvērta arī darba skate, kurā apmeklētāji varēs iegādāties glīti izstrādātas latviskas lietiņas, jauniešu rokdarbus. Skate būs atvērta no plkst. 14 — 16 un no 18—22.

INDIĀNĀPOLES GAIDAS SĀK ROSĪGU DARBĪBU

Pēc ilgāka klusuma brīža un faktiskas pastāvēšanas vienīgi „uz papīra", jaunajā gadā ieejot, rosīgāku darbību nolēmusi uzsākt vietējā latviešu gaidu vienība, kādēļ visas bijušās gaidu organizācijas locekles un jaunietes, kurām interesētu gaidisma idejas un kuras vēlētos darboties vietējā gaidu vienībā, lūgtas pieteikties pie Bronijas Melbārdes — 2328 N. Broadway; tel. WA 5694.

Guntiņās uzņem meitenes no 7 — 12 g. v., gaidās — no 12—16 g. v., lielgaidās — virs 16 g. v. Par nodarbību vietu un laiku ziņos savlaicīgi vēlāk.

GRAND RAPIDOS

14. Skrundas skautu vienība šinīs dienās rīkoja ekskursiju uz vietējo telefona centrāli, kur diezgan sīki iepazinās ar šo samērā lielo uzņēmumu. Skautu vienība izies ziemas nometnēs Mičigēnas ezera krastā š. g. 23. un 24. janvārī. Pārnakšņošana notiks telpās. Aizpagājušā gadā skauti nometnojot, naktis pavadīja teltīs.

GAUTINGAS SANATORIJĀ VĀCIJĀ

Gautingas sanatoriju Vācijā laikā no 15. oktobra līdz 15. decembrim 1953. g. atstājuši 5, bet pieņākuši 4 latviešu slimnieki. Uz 1953. g. 15. dec. latviešu Gautingā pavisam reģistrēti 80 kopas locekļi, no tiem 78 ir slimnieki un 2 strādājošie sanatorijas personālā.

*

Gautingas sanatorijas pārskološanas skolā tbc slimiem 6. decembrī svinīgā aktā vācu amatniecības kameras pārstāvji pasniedza zeļļa diplomus pirmiem 12 mašīnu atslēdznieku kursa beigušiem.

Alfrēds Ābers

MĒS PAŠI

VĒLREIZ PAR „PUIKĀM UN BĀRDĀM".

Sirds diktējusi Jāņa Klīdzēja sevī glabā autors un citi jaunie, rokai LA slejās rakstīt par „Puikām un bārdām", lai pēc tam pavērotu, kas iznāk, ja senas skanās mēģina izvilināt uz jaunām bungām.

Temati par tēviem un dēliem ir tikpat veci, cik veca paaudžu maiņa virs zemes. Un tie neizsīks, pirms uz zemes neapstāsies miršana un dzimšana...

Atkal šos tematus aizkerdams un ierosinādams par tiem pārrunas, Jānis Klīdzējs nekā nav nodarījis slikta. Vide un apstākļi, kādos mainās tagad izvazātās latviešu paaudzes, ir tik traģiski un nebijuši, ka rodas daži jauni vaicājumi, uz kuriem jāmeklē arī jaunas atbildes.

Jānim Klīdzējam savu domu vēl tikai raisot, jau tomēr atsaukušies oponenti un, galvenokārt, ne ar domu, bet ar asumiem. — Par to nav ko skumt. Tas tikai lieku reizi pierāda, ka senais temats patiesi atkal kļuvis aktuāls, jo, ja tas tā nebūtu, Jāņa Klīdzēja rakstītam nebūtu arī nekādas atbalss.

Turpmāko pārrunu lietderīgākai un mierīgākai novirzei, gribu pastāstīt dažus zīmīgus epizodus cīņās par šo pašu tematu agrāk, kur arī pats **tiku piedalījies.**

Būdams Zemes Spēka redaktors, mūsu Latvijas lielākais, pašaizliedzīgākais un dižākais valstsvīrs, **no tautas skaistākām atmiņām** neizdzēšamais Kārlis Ulmanis, reiz, kad kāds no „dēliem" par tēviem un dēliem bija uzrakstījis **pamatīgu rakstu, kas atrai**sīja asu pretrakstu virkni, satrauktajam vainīgajam sacīja:

„Ko jūs nervozējat, kam bēdājaties! Tas jūsu raksts bija labs: tas atklāja nepareizas domas, ko tēvs pats savām acīm ir redzējis un sirdī noglabājis, to dēls īsti **varēs saprast un izjust tikai pēc tam, kad tēvs būs miris; un arī ne tūlīt pēc tam, bet pēc gadiem, kad sasniegts būs tas pats vecums, kādā dēls atvadījās no sava tēva pie viņa kapa."**

Pieminētajā Zemes Spēkā, bet agrāk Latvijas lauksaimniekā un Zemē, kad tur par redaktoru bija Kārlis Ulmanis, viņš šad un tad, lai arī ne pārāk bieži, arī pats mēdza iemaisīties iekaisušo taisnības meklētāju vidū un it kā no malas tur iemest pa īsam, bet kodolīgam rakstiņam, vai tikai atsevišķam pateicienam. To tā darīdams, viņš dažreiz sevi mēdza paslēpt aiz iemīļotā ievadteikuma: „Kāds vīrs ir sacījis..."

Varbūt, ka ar neticamo atmiņas un novērošanas spēju pārbagāti apveltītais redaktors kādreiz patiesi nevarēja atminēties, kur viņš šo domu lasījis vai dzirdējis, kas nāk aiz kolona, bet vairāk gan šķita, ka dažreiz viņam patika šādā veidā pasacīt pašam savu domu un spriedumu, to nepasvītrojot ar savu „es to tā saku."

Atminos, ka, saasinoties un visādos sānu ceļos noklīstot debatēm par dēlu un tēvu attieksmēm, Kārlis Ulmanis rakstīja:

Kāds gudrs vīrs ir sacījis:

„Nesaprašanās tēvu un dēlu starpā bieži vien pastāv aiz tā vienkāršā iemesla, ka tēvi gan ir bijuši tik jauni kā šodien viņu dēli, bet dēli nekad nav bijuši vēl tik veci kā šodien ir viņu tēvi."

Citreiz:

„Kamēr vien dzīvs būs tēvs un viņam sekos dēls, vārdos un arī varbūt arī pārspēt, bet to, ko savas dzīves gadiem cauri iedams **lai jums labi klātos un lai jūs paši un jūsu darbi dzīvotu ilgi, tad nekad neaizmirstiet ceturto bausli!...**

Kādreiz dzimtenē, kā lauku dzīvē un lauku darbā, tā arī sabiedriskajā darbā, tomēr grūti bija ko sākt nu padarīt tikai ar jauno plikām idejām vien, bet vecie sēdēja virsū naudas makam, un jaunie tiešām bija ļoti atkarīgi no vecajiem. Tad bija reizes, kad varēja un arī drīkstēja sist dūri uz galda un prasīt jaunajiem jaunajo tiesu.

Bet vai tagad ir tāpat? Nav, draugi! Ja nerunājam par puikām līdz 16, tad vecākie par šo vecumu, bet pēc 18 jau jo drošāki, ir pilntiesīgi sava ceļa gājēji ar visām iespējām. Jaunākajiem šeit trimdā ir darbs un labāka izpelņa, un ar viņiem svinbārdaiņi ir domās nevar konkurēt. Neviens jaunajiem arī nevar aizliegt ar savu naudu rīkoties pēc savas brīvas vaļas un saviem ieskatiem. Un viņi to arī zina un tā dara.

Vai jaunajiem būtu liegts kādreiz vārds? Vai viņiem nebūtu bijis atļauts darboties sabiedrībā? Varbūt, es to nezinu. Taču ja jaunajiem ir sava nauda, ja viņiem ir sava doma un savas idejas, tad lai viņi sviež tās galdā un sēj tautā. Viņus no tā atturēt nevarēs ne viens, ne arī tūkstoši veco.

Bet dienu tecējums rāda, ka mūsu trimdinieku jaunatne nemaz nelaužas ap to, ap ko lauzušies tēvi un tēvu tēvi. Vēl jaunāk — daudzi no mūsu jaunatnes vairs nemaz nejūtās trimdā, un viņiem dzimtenē nav palikuši sakņu gali. Viņos nesāp ilgas, kas sāp viņu tēvos un mātēs. Viņi ne tikai jūtas, bet arī patiesībā ir tik brīvi, nesaistīti un neierobežoti, ka veči izbīstās un nezina, ko iesākt, lai viņus piedabūtu un pielūgtu savus vecākus aprakt kaut svešumā, bet pašiem atgriezties un savus bērnus izaudzēt tur, kur visu mūsu vieta.

Šis pēdējais teikums radiofonā skanēja:

Un tomēr pēc visa tā, ko esmu paguvis šodien te man atvēlētajās 20 minūtēs pasacīt, beigās man sirds diktē atgādināt: dēli, Druva tūlīt skatiju tā beigas.

„Kur palicis, kāpēc nav apakšā pats pēdējais teikums, ko jūs teiciet radiofonā?" viņš jautāja. „Prezidents man taisni lika jums pasacīt, ka jūsu referāts viscaur bijis kā vajag, bet visvairāk viņam bijis prieka par to, ka jūs tomēr savā domāšanā nepaliekot uz vietas, un to vislabāk parādot pats pēdējais teikums, ko jūs sacījis radiofonā."

Saņēmis manuskriptu, Jūjils

MIRIS PULKV.-LTN. K. BIRKHĀNS

Lībekā 27. decembrī pēkšņi ar vēzi miris bij. Rīgas Kara slimnīcas administrātors un pr-ka v. izpildītājs plkv.-ltn. Kārlis Birkhāns. Nelaikis dzimis 1895. gada 10. septembrī Ķemeros kā dzelzceļnieka dēls. Mācījies Rīgas reālskolā, bet Rīgas politechnikumā un Maskavas universitātē studējis inženierzinātnes. 1916. g. iesaukts krievu armijā un gadu vēlāk beidzis karaskolu leitnanta dienesta pakāpē. Piedalījies komūnistu padzīšanā no Rīgas, tāpat brīvības cīņās pret vācu un komūnistu okupantiem. Pēc miera līguma nolīgšanas, sākumā bijis rotas komandieris Sapieru pulkā, tad pārcelts uz Armijas stābu kā sev. uzdevumu virsnieks, bet vēlāk paaugstināts par mobilizācijas daļas vadītāju. No 1935. g. līdz 1940. g. bijis Rīgas Kara slimnīcas saimniecības daļas vadītājs un prāka vietnieks. Latvijas laikā K. Birkhāns apbalvots ar Trijzvaigžņu ordeni Latvijas atbrīvošanas kara piemiņas zīmi, Aizsargu nopelnu krustu, Viestura ordeņa IV šķiru (ar šķēpiem) u. c. goda zīmēm. Paralēli dienestam, Birkhāns, studējis Latvijas universitātē un 1936. g. 3 .sept. beidzis tieslietu fakultāti ar mag. iur. gradu. Vācu laikā bijis Iekšlietu ģenerāldirekcijas latviešu tiesas saimniecības nozares vadītājs. 1944. g. 28. jūnijā mobilizēts un piekomandēts Rīgas kara slimnīcai kā administrātors. Līdz ar slimnīcu 1944. g. 11. oktobrī devies uz Liepāju, tad tālāk uz Vāciju. Tie bij. Latvijas armijas karavīri un leģionāri, kuŗiem Birkhāna laikā nācies ārstēties Kara slimnīcā, viņu allaž paturēs labākā atmiņā. Atkāpjoties Birkhāns atstājis visu savu mantu, lai tikai varētu paņemt līdzi dažus ievainotus leģionārus. Trimdā no 1945. g. 22. jūnija B. bija Latviešu slimnīcas Lībekā administrātors līdz slimnīcas likvidēšanai. Pēc tam B. strādāja Lībekas — Mēzenes nometnē, kur bija nometnes vācu finanču pārvaldes tulks un kalkulātors līdz savai nāves dienai. Pēc dabas kluss būdams, Birkhāns savu slimību slēpis pat tuvākiem draugiem un tādēļ dažkārt nav rakstīiis tiem draugiem un paziņām, kas šodien mīt ASV un Kanadā, lai gan tos bieži pieminējis. Lībekieši un visi, kas pazina „mazo pulkvedi," kā viņu sauca draugi un paziņas, to vienmēr atcerēsies kā mīļu, sirsnīgu, atsaucīgu cilvēku, labu organizātoru, kuŗš sabiedrības intereses vienmēr stādījis augstāk par savām personīgajām. Nelaikis atstāj dzīves biedri un dēlu Valdi, kuŗš mācījās Augustdorfas gimnazijā, bet pašlaik uzturas sanatorijā Neištatē. Raksturīgi atzīmēt, ka īsi pirms svētkiem, jau slimības gultā, saņēmis no sava drauga, rakstnieka A. Dziļuma, dāvanu — grāmatu Dieva dzirnas, Birkhāns par to ļoti priecājies un dzīves biedrei teicis, lai Dieva dzirnas maļ tikai tālāk. Pēc pāris dienām Birkhāna vairs nebija...

Uz pēdējo atdusas vietu Lībekas Forverka kapos nelaiki izvadīja māc. J. Ramanis, Mēzenes latviešu vārdā plkv.-ltn. J Olte un daudzi draugi un paziņas. Lībekas Mēzenes nometnes latv. organizācijas domājušas par piemiņas zīmes iegādi un Birkhāna draugus ārzemēs aicina talkā — eventuālie ziedojumi sūtāmi nom. kom. pr-sēdim inž. R. Gusāram, Lībekā, Marlistr. 101 (13-75). Lai vieglas smiltāja pulkvedim svešas zemes smiltājā!

K. Št.

SVĒTKU EGLĪŠU MIRDZUMĀ MĒZENES LATVIEŠU NOMETNĒ LĪBEKĀ

Arī šogad Lībekas Mēzenes latviešu nometnē bija rīkoti vairāki eglīšu vakari. Vislielāko prieku bērniem sagādāja 6. janvārī visu nometnes latviešu organizāciju kopīgi rīkotais eglītes vakars. Līdzīgi agrākiem **gadiem, par to** galvenokārt bija gādājuši bij. lībekieši ASV — **lielāku naudas** summu Ņujorkā bija asvācis bij. JKS priekšnieks J. Zaķis, bet čikāgā bij. apgabala pārstāvis V. Vanags. Sarīkojumu ievadīja mācītāja J. Ramaņa uzruna, kuŗai sekoja daždi bērnu priekšnesumi un bērnu apdāvināšana. Pēc skaistā vakara bērni šķīrās, būdami dziļi pateicīgi saviem ārzemju draugiem, kas tos bija atcerējušies Ziemassvētkos. Nebija aizmirsti arī nometnes vecie ļaudis. Par tiem bija gādājis nometnes vācu vadītājs F. Peters un nometnes tautību padome, kopīgi ar dažādām organizācijām. Viesu vidū bija arī Lībekas pilsētas prezidents Nīndorfs, Lībekas angļu rezidents Mr. Sulivāns un citi lūgti viesi. Sarīkojumu atklāja F. Peters, sekoja māc. J. Ramaņa dievvārdi un LSK pārstāves Ziemeļvācijā E. Brices svētku runa. Vecos ļaudis sveica arī bēgļu pilnvarotais Lībekā A. Preiss. Sekoja bērnu priekšniesumi un apdāvināšana. Pirms svētkiem notika nometnes papildskolas bērnu eglīte ar L. Deņisovas un J. Heses iestudētiem bērnu priekšnesumiem.

K. št.

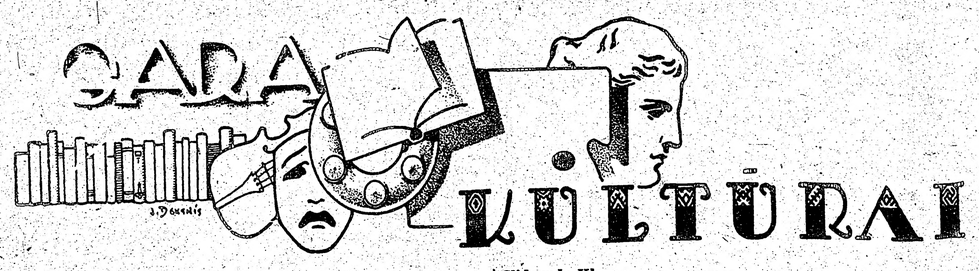

JAUNA GRĀMATA PAR LATVIEŠU LITERĀTŪRU UN KULTŪRU

ZENTAS MAURIŅAS — LATVIEŠU ESEJAS

Dzintara agāds, 1953. 294 lpp.

Z. Mauriņas trimdas gados iespiesto grāmatu skaits būs jau tuvu pie divdesmit. Dažas no tām pārstrādātas un papildinātas dzimtenē un ārpus tās, iznākušas atkārtotos izdevumos. Tas nu ļoti uzskatāmi apliecina autores ražīgumu un lasītāju interesi par viņas darbiem. Šis grāmatas aptver Latvijā un svešumā sacerētos darbus, starp tiem prāvas studijas par atsevišķiem rakstniekiem (Anna Brigadere — Baltais ceļš, Dante, Dostojevskis), esejas par latviešu un cittautu literārām un kultūras problēmām, atmiņu grāmatas (vācu valodā) un daiļprozu. Tās aizstāj 1939. g. Valtera un Rapas apgādā pasāktos Z. M. kopotos rakstus un zināmā mērā ir to turpinājums, kaut gan bez plāna, secības un sistēmas. Z. M. ārkārtīgā literārā ražība, iztirzājamo problēmu nozīmība un formas oriģinālitāte ierindo viņu mūsdienu izcilāko ne tikai latviešu, bet arī cittautu autoru vidū.

Kā viena no pēdējām Z. M. grāmatu ražā jāmin nesen Dzintara apgādā Zviedrijā izdotā — Latviešu esejas. Ieguvusi atzītas rakstnieces vārdu Vācijā un citur, Z. M. nealzmirst, ka viņa pirmā kārtā ir latviete un ka viņas talantam un literāram darbam šūpulis kārts Latvijā. Gandrīz vai katrā savā esejā, lai tā būtu publicēta latviešu vai citā valodā, Z. M. dedzīgi apliecina savu piederību latviešu nācijai un tieši vai netieši cildina un aizstāv latviešu tiesu un taisnību pasaules priekšā. Lai viņas garīgais skats cik plaši sniegtos pasaules horizontos, tas tomēr atgriežas atkal pie savas zemes un tās literārās dzīves. Šādu atgriešanos un organisku saistību ar savas tautas gara dzīvi autore apliecina arī pārrunājamā grāmatā. Tā aptver 21 eseju, kas atspoguļo autores literāro darbību kopš 1926. g. (Jānis Ezeriņš) līdz 1953. gadam un to nolūks, kā autore pati saka, izteikt un saglabāt „pirmlatvisko". Autorei tuva ne tikai latviešu daiļliterātūra, bet arī citas gara dzīves izpausmes. Ar lielu mīlestību, dziļu iejūtas spēku un kompetenci viņa raksta kā par mūsu pazīstamiem rakstniekiem un dzejniekiem, tā par zinātniekiem, mākslinieku un mūziķiem. Vairums eseju nāk no agrākiem krājumiem, sīkāki jubilejas raksti un apceres no periodikas, tāpēc pie katras no tām te vairs nevaram pakavēties. Grāmatu pavada un sasaista kopējs pavediens — autore lūko atsegt latviešu gara kultūras vērtības un subjektīvā skatījumā izsaka savas emocijas un pārdomas, ko viņā izraisījuši rakstnieki vai viņu darbi. Grāmatas centrālie darbi ir J. Raiņa, J. Akurātera, A. Austriņa dzejas raksturojumi un tiem pievienotie ievadvārdi, kas rakstīti pēdējā laikā. Eseja par Kr. Baronu, manuprāt pārspēj visus rakstus, kas veltīti Kr. B. personības un darbu vērtējumam, un apliecina ne tikai iejušanās spēku, bet arī autores rūpību faktu zināšanā un to izvērtēšanā. Būtu jāpiemin arī esejas par K. Skalbi un tēlnieku Kārli Zemdegu.

Z. Mauriņas pasaules skatījums un gara problēmu vērtējums ir subjektīvs, ko viņa arī pati ievadvārdos atzīst. Pārāk spilgti personiskais elements tad arī izpaužas viņas sacerējumu stila paņēmienos, kuŗus ne katrreiz var atzīt par pieņemamiem. Vai katra Z. M. eseja ir bagāta ar gleznām, epitetiem, metaforām, spilgtiem salīdzinājumiem. Tas ir autores dabā un pret to nenāktos neko iebilst. Bet savā tieksmē uz aforismiem, sauklīem, jūsmīgiem izteicieniem, autore nonāk līdz pārspīlētiem salīdzinājumiem un nekritiskiem secinājumiem vai neskaidriem jēdzieniem. Jau savā laikā prof. P. Zālītem nav visai paveicies ar latviešu „baltās dvēseles" glorificēšanu, tāpat tas ir ar „balto drānu" uzstiepšanu kā vienīgi latviešu dvēseles īpašumu. Latvieši nav nedz baltāki, nedz melnāki par citām tautām un nav arī klusāki par citu zemju jaudīm. Nedz Poruku, nedz Skalbi nevarētu vispārināt kā absolūtus un vispusīgus latviešu rakstura īpašību paudējus

Tautas dziesma „Dievip, tavu likumiņu: etc (8. l. p.), ko autore cenšas tulkot kā panteisma paraugu, drīzāk jāatzīst par spilgtu monoteisma piemēru. Tā Z. M. eseju „Baltās drānas — Latviešu pasaules uzskats" var pieņemt tikai ar ierunām.

Bieži sastopami arī patvaļīgi darināti un neskaidri jēdzieni, kā — „pirmlatviskais", „kultūras pakļājs, „saules maize" u. c.

Pie izvēlēto eseju sakārtošanas dažām trūkst uzrakstīšanas gads, un nevienai nav minēti avoti, no kādiem krājumiem, resp., kāda izdevuma tās ņemtas.

Šie un citi iebildumi, ko te varētu uzskaitīt, visumā nemazina šīs grāmatas nozīmi, un tā ir kā dzidrs spogulis dzejnieku darbu un personības, kā latviešu gara dzīves problēmu skaidrošanai.

Tā kā mūsu recenzenti līdz šim periodikas slejas pildījuši tikai īsākām atsauksmēm par jaunām grāmatām un ne visai izsmelīgām recenzijām un nopietnāku literāru pētījumu nav snieguši, tad Z. M. literārās esejas bija un paliek kā galvenais avots latviešu un cittautu literātūras problēmu skaidrošanā un dzejnieku personības un darbu izprašanā. Šinī virzienā Z. Mauriņai jau dziļas un stipras tradicijas. Šīm tradicijām pievienojas arī Latviešu esejas, un tas attalsnos šī krājuma izdošanu.

Grāmata izdota rūpīgi un glīti, ar Erika Šitca vāka zīmējumu un priekšlapu.

H. Tichovskis

Videvuds Kļava

MINIATŪRAS

Ļauj man mazgāties tavu acu spožumā!
Krēsla jau steidzas caur kokiem,
Vakars ir tuvu.
Iekāms nakts atņem pasaulei gaismu,
Ļauj man mazgāties tavu acu spožumā!

Tavas lūpas ir pēdējais, ko man pasaule dāvā,
Aizejot projām ar smaržām, vējiem un blāzmu,
Un, tajās juzdams dzīvības bēgošo pulsu,
Es reibdams mulstu —
Tavas lūpas ir pēdējais, ko man pasaule dāvā,

Tavi melnie mati — zīdaini kraukļa spārni —
Klājas pār mani kā bezzvaigžņu dzelme,
Mana pēdējā nakts.
Nezinā zūdot, mirst gaisma, un sakļaujas pāri
Tavi melnie mati kā zīdaini kraukļa spārni.

ELZA ŽEBRANSKA DZIEDĀS TORONTO

Koncerts 30. janvārī Central High School of Commerce zālē, 570 Shaw St.

Mūsu izcilā dziedone Elza Žebranska pirmoreiz Toronto latviešiem dziedāja 1951. g. 27. aprīlī. Šis koncerts bija patīkams notikums, jo dzirdēt māksliniecei ar abos kontinentos labi pazīstamu vārdu, pie tam vēl pašu tautieti, trimdas apstākļos bija reta izdevība.

Elzas Žebranskas sniegums bija māksliniecīski pilnvērtīgs, un par to jūsmoja pat pretenciozi mākslas vērtētāji kā latvieši, tā kanadieši. Plašā High School zāle bija klausītāju pilna. Ne tikai torontieši, bet arī latvieši no tālākas apkārtnes bija mērojuši garus ceļus, lai dzirdētu mākslinieces priekšnesumu. Nerimtīgie suminājumi un ziedu klēpji koncertā, kā arī labās atsauksmes latviešu un kanadiešu presē — apliecināja E. Žebranskas un viņas pavadītājas pianistes M. Kārkliņas lieliskos sniegumus.

Mākslinieces koncertēja arī Hamiltonā, gūstot tādus pašus panākumus.

Aizbraucot atpakaļ uz Sav. Valstīm, Elza Žebranska solījās koncertēt Toronto biežāk. Un tikai tagad, gandrīz pēc trīs gadiem, mums beidzot būs atkal izdevība dzirdēt mūsu populārās tautietes lielisko mecosoprānu latviešu un cittautu kompozicijās. Pēc šī koncerta māksliniece dosies garākā koncertturnejā uz Eiropu: dziedās Anglijā, Francijā, Zviedrijā un Vācijā.

Jāatzīst, ka latvju tauta var lepoties ar spējīgu mākslinieku kopu saimi visās nozarēs, tomēr no mūsu dziedopiem ar starptautiski pazīstamu vārdu visvairāk izcēlušies Elza Žebranska, kas, koncertjot Eiropā un Amerikā, visur guvusi atzīšanu un viscildenākās atsauksmes. Žebranska ir dziedājusi Briselē, Parīzē, Bordo, Vīnē, Stokholmā, Monte Karlo u. c., vienmēr apbrīnota un vislabāko kritiku pavadīta.

Kāds kritiķis starp citu rakstījis: „Lielākajās Spānijas pilsētās brīnišķīgās dziedones ceļu kaisīja puķēm."

Kāds Briseles kritiķis par viņu raksta: „Žebranskas dziedājums ir neparasti augstvērtīgs. Līdz pilnībai izkoptais mecosoprāns viņu ierindo visaugstākajā klasē. No dramatiskā viedokļa skaistā māksliniece radīta lielu personību tēlošanai. Viņas augums, seja, mīmika, acu izteiksme, temperaments, kustības — viss dziļi saskaņots."

Pēc konservatorijas beigšanas Parīzē Žebranska dziedājusi kopā ar krievu lielo dziedoni Fjodoru Šaļapinu. Stokholmā sajūsminātais zviedru karalis Gustavs V mūsu māksliniecei pasniedzis augstāko goda zīmi.

1937. gadā E. Žebranska iecelojusi Amerikā un koncertējusi Ņujorkā, pēc tam angažēta Metropolitēna operā, un uzņemta Čikāgas, kā arī Sanfrancisko operu sabiedrībā.

Amerikā Latvijas konservatorijas bijusī docente E. Žebranska kļuva populāra. Te par viņu daudz jūsmots un rakstītas vislabākās kritikas. Viņa ir pirmā latviete, kas uzņemta Amerikas mūziķu un mākslinieku ģildē. Žebranskas vārds lasāms arī Pasaules enciklopēdijā, kas iznākusi Šveicē. Tāpat mūsu māksliniece izpelnījusies vietu plašajā Amerikas mūziķu leksikonā — Who is Who in Music.

Visur, kur vien dziedone uzstājusies, viņas panākumi saistīti ar Latvijas vārdu, kam sevišķi liela nozīme tagad, kad cīnāmies par savas tautas brīvību un valsts atgūšanu.

Kā 1951. g. 27. aprīlis, tā tagad 30. janvāris Toronto latviešu saimei būs liela diena.: Elza Žebranska ar savu augsto mākslinieciesko gatavību atkal svešumā daudzinās Latvijas un latviešu vārdu. Mēs visi būsim iepriecināti, baudot viņas lielisko sniegumu.

Tuvākas ziņas par gaidāmo Elzas Žebranskas koncertu sekos mūsu laikraksta nākošajos numuros.

B. Z.

Dr. H. Biezais

Atmiņas par Nobeļa miera prēmijas laureātu Albertu Šveiceru

Nesen lasījām laikrakstos, ka Nobeļa miera prēmija par 1952. gadu ir piešķirta Albertam Šveiceram, misijas ārstam Ekvātoriālā Afrikā, pazīstamam teoloģijas profesoram, pirmšķirīgam Bacha interprētam un dziļām kultūras filozofam, kuŗa dažādie goda doktora tituli iesniedzas jau otrā desmitā. Atmiņā ir palikuši kāda sastapšanās 1935. gadā janvārī.

Studiju nolūkā uzturējos Cīrichē. Padzērīs rīta kafiju, pārlasīju svētdienas rīta laikrakstu. Baznīcas sludinājumu daļā ieraudzīju kādu nelielu atzīmi, ka vienā no Cīriches baznīcām par savu mūža meža slimnīcu runās Alberts Šveicers. LU Teoloģijas fakultātes studiju gaitā mūsu jaunos teologus jo pamatīgi ar Šveicera uzskatiem iepazīstināja prof. K. Kundziņš. Bez tam manā disertācijā, pie kuŗas pašreiz strādāju, bija paredzēta nodaļa par Šveicera dzīvības cieņas ētiku. Tādēļ katrā ziņā nolēmu uz šo pēcpusdienas priekšlasījumu ierasties un, ja iespējams, dabūt sarunu ar Šveiceru.

Jaukais laiks mani izvilināja laukā jau kādu stundu pirms priekšlasījuma sākuma. Pastaigājoties nogāju līdz baznīcai, kuŗā priekšlasījumam bija jānotiek. No baznīcas pašreiz pulcinos nāca ārā cilvēki, bet tā kā līdz priekšlasījuma sākumam bija trīsceturtdaļstundas laika, tad nolēmu, ka nupat ir beidzies kāds dievkalpojums un turpināju savu pastaigu. Ierodoties kādas desmit minūtes priekš sākuma, izrādījās, ka baznīcā ir pilna līdz pēdējai vietai un iepriekš minētie ārā nācēji jau toreiz baznīcu ir atraduši pilnu. Katrā ziņā gribēju Šveiceru redzēt un dzirdēt, tādēļ turpat pie durvīm apstājos un ar lielu pacietību un spiešanos mēģināju tikt uz priekšu. Pēc laba laika tiku arī līdz baznīcas durvju iekšpusei. Atklājās pavisam savāda un neparasta aina. Plašā baznīca bija pilna līdz pēdējai iespējai, bet ne parastā nozīmē. Visas logu palodzes bija pilnas ar sēdētājiem, tāpat cilvēki bija sakāpuši gar visu pīlāru pakājēm.

Drīz priekšā uz paaugstinājuma parādījās liels vīrs, kas atgādināja mūsu Zemgales novada spēcīgos saimniekus stāvus, drusku saliecies uz priekšu, ar nekārtīgi izpūrušiem, melniem, pie tam viegli iesirmiem matiem un tādām pašām kuplām ūsām.

Referāts ilga kādu stundu, un to papildināja daudzas gaismas bildes ar ainām no dzīves mūža meža slimnīcā. Šveicers runāja lēni ar vidēja skaļuma balsi, taču sadzirdamu visā baznīcā.

Kad pēc priekšlasījuma caur baznīcu virzījos uz ģērbkambara pusi, tad izrādījās, ka tādu, kas ar Šveiceru grib runāt, ir vairāki desmiti. Tādēļ manas izrēdzes likās esam visai mazas. Pie katra gaidītāja pienāca Šveicera sekretāre un apjautājās, kādā sakarā kuŗais gribot ar Šveiceru runāt. Viņa arī pati pēc saviem ieskatiem noraidītajiem izsniedza Šveicera vizītkarti un adresi ar lūgumu griezties pie Šveicera ar rakstu. Kad bijām palikuši kādi desmit, tad mūs pārvietoja uz ģērbkambari, kur Šveicers ar mum visiem iepazinās. Pēc tam uzaicināja sekot. Tā minūtes desmi kāpām pa kalnainajām Cīriches ielām līdz atradāmies pavisam vienkāršā krodziņā, ar kuŗiem šveice ir tik bagāta. Te sēdējām visa sabiedrība kādas pāris stundas, un Šveicers, mainot savu vietu pa kārtai, apsēdās pie visiem un pārrunāja, kas katram bija uz sirds.

Mūsu saruna galvenokārt koncentrējās ap Šveicera ētiskajiem uzskatiem. Viņš pats bija ievērojams Jaunās derības pētnieks ar saviem īpatnējiem uzskatiem par Jēzus personu un misiju. Bet savos ētiskajos domājumos viņš iet pavisam citus ceļus un apgalvo, ka augstākais ētiskais princips ir cieņa pret dzīvību. To ne tikai katrs teologs, bet domātājs vispār sajūt kā grūti izlīdzināmu pretrunu. Tādēļ arī mēģināju izdibināt savā īsajā sarunā, kā viņš pats iedomājas atrisināt šī pretstata izlīdzinājumu.

Tā soli pa solim savās sarunās nonācām pie mana pārgalvīgā, kaut arī konsekventā, jautājuma, ko vārēja atļauties tikai jauns doktorands: proti, ko tad Šveicers stāda augstāk — reliģisko pārdzīvojumu vai ētisko normu piepildījumu? Un viņš, ne mirkli nešaubīdamies, man atbildēja, ka pēdējais ir svarīgāks.

Kad šos Šveicera autentiskos vārdus ierakstīju savā grāmatā par Šveiceru, tad Baznīcas virsvaldes redakcijas komisija jutās aicināta tos nosvītrot, jo tie izklausījās pārāk ķecerīgi. Lai nu kādi būtu mūsu uzskati par Šveiceru un šo viņa apgalvojumu, viņš pats tomēr visu dzīvi šai domai ir sekojis un kristiānismu no runāšanas par milestību ir pārvērtis par aktīvu darbību. Tas arī viņu ir pacēlis pāri savam laikam.

MEISTARA ATZINĪBA JAUNAJIEM AUTORIEM

Mārtiņš Zīverts teicis nule atzinīgus vārdus par mūsu laikrakstā iespiestiem Tālivalda Dangava darbiem:

„Starp drūmajiem rakstiem," raksta meistars Zīverts, „kas parādās trimdas laikrakstos par latviešu globālo apatiju, asimilēšanās tendencēm, ledusskapjiem u. c. lietām, var saskatīt arī gaišākas parādības. Un tas liek domāt, ka mēs vēl nemirstam, vismaz garīgi ne."

Zīverts norāda, ka trimdas epigonā — romānā un stāstā, sācies spriegas vitālitātes posms, kuŗā starp jauniem vārdiem, blakus Vold. Kroderam un Eglonam Spēkam, pirmais — ne tikai alfabeta kārtībā — jāmin Tālivaldis Dangavs, kuŗš stāsta vienkārši, plastiski un aizgūtnēm, viņam ļoti daudz ko teikt, viņa izteiksmē nav manāmas svešas ietekmes. Ja arī lietu skatījumā dažreiz kaut kas pavīd no Servantesa groteskās perspektīvas, tad Dangava stāstījums tomēr liecina, ka autors ir pietiekami spilgta personība, lai nerotaļātos ar svešiem vizuļiem. Tā kā mūsu profesionālie kritiķi vērtē tikai grāmatās iespiestus darbus, bet laikraksta turpinājumos iespiestie tiek maz kritikas ievēroti, tad Mārtiņa Zīverta atzinība „jaunajam" būs liels un pelnīts gandarījums. Zīverta redzīgā acs un pareizā jūtoņa uztvērusi jauno autoru (Dangava, Vold. Krodera un Eglona Spēka) darbos tik svaigus izteiksmes līdzekļus, kādus daudzi no mūsu sen atzītiem rakstniekiem nekad nesasniegs.

Kk.

(14. turpinājums).

Patīkams vēsums apņēma visus trīs bērnus, un viņi vispirms nolūkojās uz visām mucām, kas tur tik majestātiski gulēja un slēpa sevī tādu viru, no kuŗas vīriem duļķojās prāti un sievām skurba sirdis.

Tad Juris sadūšojies piegāja pie nomaļus mucas un, prātīgi palicis krūzi tieši zem pagriezņa, tad pats svarīgi nostājies, pagrieza pagriezni. Bet tavu brīnumu! Alus viņš netecēja krūzē, bet strūklām sitās uz augšu ar tādu sparu, ka apšļāca no galvas līdz kājām. Gan Juris visādi izmēģināja pagriezni, lai apturētu alu, bet nekā! Visbeidzot pagrieznis nokrita zemē, un Juŗa mazie pirkstiņi velti izmēģināja apturēt nerātno alu, kas šaltām lauzās no mucas laukā. Meitenes, redzēdamas lielo postu, izskrēja no pagraba un skaļās balsīs sauca palīgā. Pirmā atskrēja Elga, bet bija jau par vēlu, muca gandrīz visa bija iztecējusi, un viss pagrabs plūdā alū. To izmisumu, to postu!

Nu saskrēja visi mājinieki, un, redzot asaras, kas tik lielas lija pār mazo sejiņām, neviens nebārās, tik' mierināja viņus, jo, lūk, vēl jau divas mucas esot pilnas, svētkiem pietikšot gana!

Ieviņa gan uz bērniem tā pārskaitās, ka gribēja tos tūliņ likt gultā, vienīgi Grietiņa tos izglāba, visu vainu uzņemdamās uz sevi.

Saulītei rietot, Artūrs pārradās ar Vītolu. Māte tūliņ aicināja atbraucējus pie galda, lai kārtīgi paēstu vakariņas, pirms ieradīsies līgotāji.

Mācītājs Vītols bija liela auguma, stingrs miesās, seja maz kustīgiem vaibstiem, brīžiem likās pat neizteiksmīga, lielām, bālgani zilām, labsirdīgām acīm, mati īsi apcirpti. Piere sevišķi augsta, tā liecināja par domātāja spējām un izcilu intelliģenci.

Meitenes pie galda jutās tā kā neveiklas sava iecienītā skolotāja tuvumā, it īpaši Elga, kad viņa šad tad juta sev pievērstu skatu. Viņa zināja, ka Vītols pret viņu nav vienaldzīgs, un tas biedēja un sasprindzināja viņas nervus, bet drīz vien izraisījās gudra saruna Kārļa un jaunā mācītāja starpā, un visi citi klusēja. Sarunā izpaudās pacilātība par latvietības attīstību, skaistas idejas un ierosinājumi tautas kultūras pacelšanā un nākotnes izveidošanā.

Visi klausījās sasprindzināti, it īpaši Elgas acis kvēloja kāda iekšēja prieka un sajūsmas atspulgā. Redzēja, ka viņa ar visu sirdi seko šai gudrajai sarunai.

Tās bija svētīgas apspriedes, un Liepsalu ļaudis, it īpaši māte, priecājās, ka jaunais, apdāvinātais mācītājs viņus apciemojis un aplaimojis ar savu lielo gara drosmi un ideju bagātību. —

Pēkšņi skaļa līgošana iztraucēja runātājus. Pagalms piebira pilns līgotāju. Tie bija Liepsalu graudnieki ar sievām un bērniem. Viņi apklāja vainagiem vispirms Liepsalu māti, Kārli, tad visus citus. Dziesmas nerima ne mirkli, viena cēlās pēc otras.

Meitenes iznesa sieru un pīrāgus, un Artūrs visus apgādāja ar miestiņu.

Tiklīdz galvas iesila, sākās pamatīga aplīgošanās, un viena dziesma bēra asāka par otru.

Drīz vien līgotājus dzirdēja nākam pa lielceļu, un viens bars pēc otra ieradās Liepsalās. Nu jau viss pagalms mudžēja no līksmiem ļaudīm. —

Tad atskanēja griezīgas ermoņikas skaņas, kas jauniešus izvilināja uz deju. Dejas jaucās ar dziesmām, smiekliem, un viss tas radīja jautru, žilbinošu jucekli, kuŗā ikviens jutās labi un pacilāti. . .

Tad viss kuplais līgotāju bars palēnām izklīda uz visām pusēm.

10.

Elga nevarēja pierast ne pie viena darba ne laukā, ne mājā, tāpēc viņai ļāva pilnīgu mieru.

„Viņa taču ir tik trausla, salūzīs kā skangals, un ko tad viņa ēd? Mazais kaķēns, ir tas vairāk noēdīs, lai viņa dzīvo savā vaļā, pakle-jojas pa mežiem, laukiem," mēdza teikt Liepsalu māte.

Bet Elga neklejoja daudz apkārt, viņa caurām dienām sēdēja gravā pie dzirnakmeņa galda un lasīja un rakstīja. Neviens gan nenojauda, ko viņa raksta un kam tas domāts, vai skolas darbam, vai kam citam. Nevienam citam jau ar' nebija laika ar viņu sarunāties, jo darbi kūsāja, viens darbs trenca otru, nebija vēl plavas kārtīgi nokoptas, kad rudzu vārpas jau metās dzeltenas, un atkal sūrs darbs stāvēja priekšā. Nē, visiem vajadzēja bez mitas kustēties, citādi ar darbiem netika uz priekšu un Liepsalu mātei vienas rūpes krājās uz otrām.

Vienīgais, ko Elga šeit veica, — viņa salika puķes traukos, ik rītus tām pārmainīja ūdeni, un to viņa darīja ar lielu rūpību, istabās vienmēr bija svaigas, skaistas puķes, gan dārzā plūktas, gan laukā salasītas. Arī galds katrai maltītei bija rūpīgi viņas klāts un uz tā bija puķes. Tad viņa vēl šad tad aizstaigāja līdz pasta kantorim, kad gaņei Zanei neiznāca laika. Vai viņa rakstīja vecākiem vai citam kādam, neviens viņu neiztaujāja, to nedarīja arī Grietiņa, jo negribēja izrādīt lieku ziņkāri un pārāk jaukties viņas dzīves noslēpumos. Un Elga bija savāda meitene, pat noslēpumaina, to redzēja ikviens. Vakaros gan viņa tāpat kā citi labprāt paplosījās, pasmējās, paālējās upē, jo bija laba peldētāja.

Tad Artūrs palika viens, jo Kārlis bija ļoti nodarbināts, tā ka vakarā atnākt tikai svētdienās pārraudzīt saimniecību un apspriesties ar pusgraudniekiem, kas te būtu labojams un veidojams.

Tad jau želošanās bija bez gala! Vienām vējš logu izsitis, otrs sūdzējās, ka dūmenis nemaz nevelkot, durvis galīgi izgāzušās, varot mazos bērnus nosist, jo pusgraudnieku mājā atradās tikai divi lieli, patumši kambari, starp tiem virtuve bez logiem, ar lielu krāsni un dūmeni vidū.

Dzīve tādos apstākļos tiešām bija drūma un neapskaužama, jo nepagāja ne diena, kad sievas nesaskrējās un viena ōtrai nenodarīja ļaunu gan vārdiem, gan darbiem.

Te nu bija Kārlim ko klausīties un spriest tiesu, bet viņš saprata, ka ļaudīm nav labi, un ka tā ir moku pilna dzīve un ka te būtu jādzēš

KOMP. T. ĶEŅIŅA LATVIEŠU KLAVIERU STUDIJAS

III. AUDZĒKŅU VAKARS

Svētdien, 17. janvārī, plkst. 6.00 vak. sv. Andreja baznīcas zālē

PROGRAMMĀ: MAZĀKO AUDZĒKŅU PRIEKŠNESUMI UN BACHA, BĒTHOVENA, ŠŪBERTA, ŠOPĒNA, ČAIKOVSKA, GRIEGA UN CITI SKAŅDARBI, HAIDNA UN MOCARTA KONCERTI 2 KLAVIERĒM, VECĀKO AUDZĒKŅU IZPILDĪJUMĀ

Ieeja pret ziedojumiem, saņemot programmu, bērniem brīva

Dr. JĀNIS KAROLS
LATVIETIS
Toronto, 404 Delaware Ave (pie Hallam St.)
no pl. 9—11 un no 5—7, izņemot trešdienas. Tel OL 1661
Ar Harbord tramvaju vai Ossington autobusu

Dr. P. BĀRDIŅŠ
740 Spadina Ave (pie Bloor), Toronto
no plkst. 5—7 vakarā. Tel. kabinetā RA 7203, mājās KE 5628

Dr. SILVIJA UŽĀNS
BĒRNU, IEKŠĶĪGĀS, ĀDAS SLIMĪBAS
(Slimniekus pagaidām apmeklē mājās)
Tel. GL 2892, Toronto

Dr. GUNDĀRS DRILLIS
M.D. — L.M.C.C.
780 Main St., East, HAMILTONĀ
DZEMDĪBU PALĪDZĪBA
pieņem no 2—4 un 7—8 un pēc vienošanās, tel. 9-6634

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ar ilggadīgu praksi slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē
SPECIĀLISTS IEKŠĶIGĀS, SIEVIEŠU UN VENERISKĀS SLIMĪBĀS (158)
3537 PARK AVE, MONTREAL, P.Q., tel. HA 7623, Montreal
Runā vāciski un krieviski Pieņem no 3—9 vakarā

SOMU ZVEJNIEKS

Somu zvejnieks valkā melnu cepuri. Viņa baltais linu krekls ir sapogāts ar lielām pogām. Vamzis ir sarkans ar tumši zilām vertikālām svītrām un zeltītām pogām. Biksas ir īsas un sapogātas apakšējā daļā ar divām zeltītām pogām. Izplatītākā bikšu krāsa ir zila. Bez tam šis zvejnieks valkā baltas zeķes un melnas kurpes ar sudraba vai niķeļa sprādzēm. Liels bronzas krusts grezno viņa krūtis.

Publicēts uz sabiedrības vēlēšanos

BRADING'S
Cincinnati Cream
BRADING'S izrunā BREDINGS

PATEICĪBA

Izsakām sirsnīgu pateicību sv. Andreja baznīcas māc. A. Čopa kungam, visiem Toronto latviešiem un kanadiešu darba kolēģiem, kas mūs ir atbalstījuši mūsu mīļā Arvīda Blauberga slimības un apbedīšanas gadījumā.

(71) Piederīgie

Dažāda veida ELEKTRISKUS REMONTA DARBUS
veic licencēts elektrotechnikis
Rūdolfs Purvs
Tel. RI 6453, Toronto
(83)

AKORDEONA STUNDAS
ARMANDA KRŪMKOKA
MŪZIKAS STUDIJA
Toronto OR 6486

NAUDAS ATLĪDZĪBA
tam, kas varētu palīdzēt sagādāt darbu Toronto
ESMU VIRPOTĀJS
ar ilggadīgu praksi arī Kanadā.
Lūdzu zvanīt katrā laikā tel. HA 9490, Toronto

ŽĀVĒTUS
ZUŠUS
Sākot ar 10 mārc., izsūtu uz visām ASV un Kanadas vietām. Lūdzu Jūsu pasūtījumus
A. ROZE
10 Widmer St., Toronto

MEKLĒJU SIEVIETI,
kas varētu pieskatīt pa dienām apmēram 2 g. v. zēnu, vēlams dzīvojošu pilsētas austrumos. Zvanīt ME 7545 vai OX 8016. (87)

Veras Keišes
BALETA
SKOLA
TORONTO
Tel. RA 1276

SPORTS

VIDUSONTARIO MEISTARSACĪKSTES GALDA TENISĀ

Kanadiešu rīkotājās Vidusontario meistarsacīkstēs galda tenisā daudzo dalībnieku vidū piedalījās kupls latviešu tenisistu pulciņš.

Vīriešu vienspēlēs no latviešiem piedalījās: Apsītis, Žulps, Cīrulis, Eglītis, Cīrulis, Teteris, Kūlītis, Eichvalds un Lapiņš. Mūsu spēlētājiem nācās atzīt pārējo spēles māku. Vienīgi jaunais spēlētājs prata nonākt līdz ceturtdaļ finālam.

Sieviešu vienspēlēs jau turnīra sākumā zaudēja Ādmine, bet Kanadas meistarei Kāpostiņai, pēc zaudējuma pusfinālā turnīra uzvarētājai Jessopai, bija jāsamierinās ar 3. vietu.

Vīriešu dubultspēlē ceturtdaļfinālā zaudēja Eichvalds - Teteris un Žulps - Eglīte, bet pusfinālā Apsītis - Cīrulis, kas ierindojās ceturtā vietā.

Sieviešu dubultspēlē latvietes Kāpostiņa - Ādmine izcīnīja pirmo vietu.

Jauktā dubultspēlē Žulps - Kāpostiņa, zaudējot turnīra uzvarētājiem, ierindojās trešā vietā.

DĒVISA KAUSA SPĒLES UN ATSKAŅAS

Baltā sporta cienītājiem daudzo sacensību vidū sevišķu popularitāti ieguvušas Vimbledonas neoficiālās pasaules meistarsacīkstes un Devisa kausa spēles.

Dēvisa kausa spēles sākās 1903. gadā un tikai ar pārtraukumiem kara laikos turpinās līdz mūsu dienām.

Dēvisa kausa spēles notiek starp atsevišķu valstu izlasēm, kas sadalītas pa zonām. Pietiek viena zaudējuma, lai attiecīgā valsts izkristu no Dēvisa kausa spēlēm.

Līdzšinējās sacensībās labākos panākumus guvuši ASV spēlētāji, kas uzvarējuši 16 reizes, un Austrālijas pārstāvji, kas pratuši 11 reizes būt uzvarētāju godā.

Pēdējos trijos gados austrālieši, pateicoties savam lieliskajam spēlētājam Sedžmanim, finālā pārspēja ASV spēcīgo izlasi.

Pagājušā sezona, beidzoties Dēvisa kausa spēlēm, Sedžmans pārgāja profesionālos, ar ko austrāliešu izredzes uzvarēt nākošajā gadā noslīdējušas līdz nullei.

Kā jau iepriekš varēja paredzēt, finālam kvalificējās Austrālija un ASV. Amerikāņi savā izlasē ierindoja par pasaulē labākiem amatieriem tenisā atzītos Trabertu un Seiksasu.

Austrālieši savukārt lielajai spēlei izraudzīja 19 gadus vecos Hodu, Rosevolu un Harvigu. Pirmās dienas sacensības beidzās 2:1 amerikāņu labā, kad Traberts uzvarēja Rosevolu un Seiksass zaudēja Hodam. Bet dubultspēlē pārākie bija amerikāņi. Nākošās dienas sacensības notika lietū, kad austrāliešu brīnumbērns Hods pārspēja Trabertu ārkārtīgi sīvā un saistošā spēlē. Lietus dēļ pašu pēdējo spēli atlika uz nākošo dienu, kad jaunais Roselovs uzvarēja rūdīto Seiksasu. Ar to Austrālija guva 3 : 2 uzvaru un izcīnīja uz vienu gadu Dēvisa kausu.

Amerikāņu prese pēc pirmās dienas panākumiem paredzēja savējo uzvaru, bet sacensībām beidzoties, raksta, ka vajadzīgi jauni talanti, kas varētu stāties pretim austrāliešiem.

Austrāliešu presē parādās ļoti optimiski raksti, jo abi brīnumbērni ir tikai 19 gadus veci, kas daudz vēl mācīsies spēlē, it sevišķi taktikā.

Kanadiešu laikraksti bija ļoti objektīvi savos spriedumos, lai gan veltīja vairākas slejas spēļu aprakstam.

DEJU STUNDAS
N. ŠVĀNEBACHS
1 First Ave, Toronto, Ont.
HA 6978 RI 5697
— TANGO — FOKSTROTS — VALSIS — LĒNAIS VALSIS — RUMBA — JITTERBOOG —
PRIVĀTSTUNDAS
Pieteikšanās katrā laikā

WOODBINE COAL CO
GRover 2176, Toronto
VISLABĀKĀS ANTHRACITA OGLES
POCHONTAS un KURINĀMĀS ogles
Kvalitāte un cena garantēta
Toronto apkalpojam jau 40 gadu

MEKLĒ mēbelētu istabu mājā kurā kāds varētu uzraudzīt 1½ g. v. meitenīti. Zvanīt ST 8-7975, Toronto. (88)

IZĪRĒJAMS daļēji mēbelēts 3 istabu dzīvoklis ar atsevišķu virtuvi un vannas istabu (otrs stāvs). GE 5515, Toronto. (48)

IZĪRĒJAMAS 2 istabas un virtuve otrā stāvā, kopīgi vai atsevišķi, uz vēlēšanos arī garāža. Ziemeļos no Danforth Ave, 78 Gowan Ave, tel. RI 5148, Toronto. (84)

AR 1. FEBRUĀRI atbrīvojas mēb. dzīvoklis — 2 istabas un virtuve Winchester — Parliament rajonā. Vēlams ar bērniem. Tel. KI 6849, Toronto. (82)

IZĪRĒJAMA liela nemēbelēta istaba vienai vai divām personām ar virtuves lietošanu. Zvanīt tel. HO 6433, Toronto. (89)

PAPE — DINGVALL rajonā nemēbelēta istaba un virtuve. Vienmēr silts ūdens ar ledus skapja un veļas mašīnas lietošanu. Tel. RI 6921, Toronto. (86)

IZĪRĒJAMA jauka istaba ielas pusē ar vai bez mēbelēm labā mājā, ar ērtībām. Tuvākas ziņas pa tel. RI 5516, Toronto. (81)

IZĪRĒJAMA viena istaba ļoti labā satiksmes rajonā. Zvanīt tel. RI 7271, Toronto. (79)

IZĪRĒJAMA liela saulaina nemēbelēta istaba ar garāžu. Zvanīt ME 6980, Toronto. (77)

IZĪRĒJAMA saulaina mēbelēta istaba un mēbelēta virtuve divām personām, vēlams atturīgi. Garāžas iespējas. Zvanīt tel. RA 1407, Toronto. (66)

S. VASARĀJA
TRANSPORTA UZŅĒMUMS
Izdara pakalpojumus katrā laikā
ZVANIT OL 1403, Toronto

Pēc grūžām ciešanām, š. g. 7. janvārī no mums šķīrās mans mīļais vīrs, dēls un mūsu tēvs

ARVĪDS BLAUBERGS

dzimis 1889. gada 23. februārī Valmierā

Dziļās sērās sieva, meita un māte Toronto un meita Austrālijā

Un kad jau zeme mani segs,
Pār kapiem Dieva zvaigznes degs,
Un darbs jūs atkal dzīvē sauks,
Tad krusts lai ir mans pēd'jais draugs.

GATAVOJIETIES TRADICIONĀLAJAM
STUDENTU KARNEVĀLAM
NAKTS LATĪŅU KVARTĀLĀ
Sestdien, 6. februārī, Bēthovena nama lielajā zālē
210 — 14 E. 5th St. Nujorkā
NŪJORKAS LATV. STUDENTU B-BA

THE CANADIAN BANK OF COMMERCE

KANADĀ IR PARADUMS
NOSAUKT 2. FEBRUĀRI „MURĶA DIĒNA"

Droši vien būsit dzirdējuši, ka kaimiņi jokodamies 1. februāŗa vakarā mēdz teikt, „minu, vai murķis rītu redzēs savu ēnu?"

Atsaucoties uz šo joku dienu šinī kontinentā, murķis izlien no savas ziemas migas Sveču dienā (2. februārī) aplūkot laiku, lai noteiktu, cik tālu vēl pavasaris. Ja murķis „redz savu ēnu"... citiem vārdiem, ja diena ir auksta un skaidra... tam ir skaidrs, ka savas sešas nedēļas būs jāpavada ziemas migā. Gadījumā, ja diena ir mākoņaina, tas, ir pārliecināts, ka pieturēsies maigs laiks.

Šī Ziemeļamerikas kontinenta leģenda ir cēlusies no Eiropas ticējuma: ja Sveču dienā ir auksts un saulains, gaidāms vēss un vēls pavasaris. Skots saka tā: „Ja Sveču diena ir auksta un skaidra, jārēķinās ar divām ziemām šinī gadā."

TAS IR ARĪ PARADUMS,

lai sevi nodrošinātu baltās un nebaltās dienās. Kanadas pilsoņi vienmēr ir sagatavojušies algas dienās papildināt savus krājkontus, iemaksājot noguldījumus Kanadas Komercbankā. Krājkontos noguldītā nauda ir drošībā, pie tam jums maksā procentus. Iegriezieties tuvākajā bankas nodaļā un atveriet savus krājkontus jau šodien. Jūsu laipnai apkalpošanai mums ir pāri par 630 nodaļu visā plašajā Kanadā no krasta līdz krastam.

BAZNICAS ZIŅAS

Nujorkas latviešu lut. draudze 564 Second St., Brooklyn 15, N.Y., tel. So 8-7721.

17. janvārī, plkst. 3 pp. Betlēmes baznīcā. Māc. R. Zariņš.

Svētdien, 24. janvārī, Betlēmes baznīcā, plkst. 2.15 bērnu dievkalpojums, plkst. 3 pp. regulārais dievkalpojums. Māc. R. Zariņš.

Plkst. 6 vak. dievkalpojums sv. Toma baznīcā, māc. A. Ozols.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Archibisk. pārst. A. Skrodelis (99 Herkimer St., **Hamilton, Ont. tel. 70136).**

Muskokā, 16. janvārī, plkst. 7 vakarā dievkalpojums.

Bramptonā, 24. janvārī, plkst. 1 pp. dievkalpojums Anglikāņu baznīcā.

Prāv. A. Mitulis, 331 Argyle St., Port Arthur, Ont.

24. janvārī, plkst. 3 pp. dievkalpojums. Draudzīgā aicinājuma pieminas brīdis.

Māc. V. Sēfers (659 Piccadilly Str., **London, Ont.).**

Vellandē, 1954. g. 17. janvārī, plkst. 1 pp. Ungāru baznīcā dievkalpojums.

St. Katarīnā, 1954. g. 17. janvārī, plkst. 3 pp. Kristus baznīcā dievkalpojums.

Londonā, 1954. g. 24. janvārī, plkst. 1 pp. Trīsvienības baznīcā dievkalpojums.

Sarnijā, 1954. g. 31. janv., plkst. 2 pp. dievkalpojums.

Māc. E. Pavasars, 1139 Cannon St. E, Hamilton, Ont., tel. 9-3410.

Hamiltonā, sv. Trīsvienības baznīcā (18 Victoria Ave So) svētdien, 17. janvārī, plkst. 3.00 pp. dievkalpojums bērniem, pl. 4 pp. pieaugušiem.

Māc. A. Lūsis (50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LO 2510)

Māc. A. Briedis (413 Dovercourt Rd., Toronto, tel.: OL 8171.

17. janvārī, plkst. 4 pp. dievkalpojums sv. Trīsvienības baznīcā, māc. A. Lūsis. Svētdienas skola bērniem.

24. janvārī, plkst. 4 pp. Bērnu dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā, māc. A. Briedis.

31. janvārī, plkst. 4 pp. dievkalpojums sv. Trīsvienības baznīcā, māc. A. Briedis. Svētdienas skola bērniem.

Māc. A. Cops (118 Isabella St., Toronto, Ont., tel. MI 1873), Toronto sv. Andreja b-cā (Carlton un Jarvis ielu st. PR. 1563).

Svētdien, 17. janvārī, pl. 4 pp. dievkalpojums.

Svētdien, 24. janvārī, plkst. 11 dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma draudzes gadskārtējā pilnsapulce. Darba kārtība: 1. Sapulces vadības vēlēšanas. 2. Mācītāja un padomes ziņojumi. 3. Revīzijas komisijas ziņojums. 4. Satversmes 10. panta grozījums. 5. 1954. gada budžets. 6. Piecu padomes locekļu un revīzijas komisijas vēlēšanas. 7. Dažādi jautājumi.

Māc. H. Kušils (4571 Coolbrook Ave, Montreal, P. Q., tel. DE 8394.

Montreālā. Debesbraukšanas baznīcā — Outremont un Blair Ave stūrī: dievkalpojumi: 17., un 31. janvārī, plkst. 1 pp. Bērnu dievkalpojumi — 17. un 31. janvārī, plkst. 12.30 pp. baznīcā.

Otavā — sv. Pāvila baznīcā, 210 Vilbrod St. Dievkalpojums 24. janvārī, plkst. 2 p. p. Svētdienas skola stundu pirms dievkalpojuma baznīcas zālē.

Māc. E. Lange, Billings Bridge, P. O. Box 66, Ottava, Ont.

Otavas latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojums Sv. Pētera baznīcā, 250 Lyon ielā.

17. janv., plkst. 3 pp. bērnu un jaunatnes dievkalpojums. Pēc tam sanāksme, gaismas bildes: Reformācija, pasaules radīšana.

24. janvārī, plkst. 3 pp. dievkalpojums. Pēc tam draudzes pilnsapulce.

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Drive, Sudbury, Ont., tel. 3-3284.

Kirklandleikā svētdien, 17. janvārī, plkst. 8.45 lut. baznīcā dievkalpojums ar sv. Vakarēdienu.

Virdžinijtaunā svētdien, 17. janvārī, plkst. 14.00 anglikāņu baznīcā dievkalpojums ar sv. Vakarēdienu. Dievgaldniekus lūdz iepriekš pierakstīties.

Sadberijā, svētdien, 24. janvārī, plkst. 14 sv. Jāņa baznīcā (238 Pine St.) dievkalpojums.

Norsbejā, svētdien, 31. janvārī, plkst. 17 lut. baznīcā dievkalpojums ar sv. Vakarēdienu.

Norandā, svētdien, 7. februārī, plkst. 16 United baznīcā dievkalpojums.

Māc. K. Avotiņš (1174 West 13 Ave, Vancouver B.C.) **Vankuverā**, Redeemer bazn., 8. Ave un Prince Edward ielas krustojumā. 17. un 31. janvārī plkst. 3 — dievkalpojums turpat.

Māc. Fr. Ruperts, 159 Maryland St., Winnipeg, Man.

Dievkalpojumi notiek sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrooke ielu krustojumā.

Svētdien, 24. janvārī, pl. 2 pp. dievkalpojums, dz. grām. Pēc dievkalp. baznīcas zālē Svētdienas skolas rīkotais Draudzīgā aicinājuma atceres brīdis un skolas liecību izdalīšana.

Svētdien, 7. februārī, pl. 2 pp., dievkalpojums, dziesmu grām. Pēc dievkalpojuma Draudzes Dāmu komitejas trīs gadu atcere un pēcpusdienas tēja pie klātiem galdiem. Visi ielūgti.

Māc. A. Voitkus, Hamiltonā, Pāvila ev.-lut. draudzē.

Māc. Elmārs Caune, 10166-107th St., tel. 41890, Edmonton, Alta.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 HURON ST., TORONTO, ONT., CANADA

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ .....
līdz ..... uz ..... mēnešiem ar šādu adresi:
Mr., Mrs., Miss .....
.....
Pievienoju money orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....
..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai.
(Nevajadzīgo svītrot)
Paraksts .....

ABONĒŠANAS MAKSA: $1.50 par 1 mēn.; $4.50 par 3 mēn.; $8.50 par 6 mēn.; $16.00 par 1 gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāčs, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A. Tel. NI 8-9369

A. BĒRZIŅŠ

Birojā tel. PR 5761 1172 Bay St., TORONTO
Tel. mājās LA 6569

E. BĀLIŅŠ

RIDOUT
ERNEST RIDOUT REAL ESTATE LIMITED

Tel. 94121 913 Main St., E., Hamilton

MĀJAS, VEIKALI, UZŅĒMUMI, FARMAS,

APBŪVES GABALI PĀRDOŠANA TORONTO, HAMILTONĀ UN ĀRPUSĒ. AIZDEVUMI IEMAKSĀM, OBLIGĀCIJĀM U.C. OBLIGĀCIJU ATJAUNOŠANA. JAUNU OBLIGĀCIJU PIRKŠANA UN PĀRDOŠANA

RIDOUT

REAL ESTATE, LTD., REALTORS

Lielākais nekustamo īpašumu birojs Toronto un visā Kanadā.

Katra māja fotografēta. — Ērta māju apskate un informācija bez laika zaudējumiem. — Izmantojiet Ridout foto reģistrāciju

Birojs atvērts ik dienas līdz plkst. 10 vakarā
VISU NEDĒĻU

Sekojiet ik dienas RIDOUTA sludinājumiem vietējos laikrakstos un pēc tuvākas informācijas par sludinājumos minētām mājām zvaniet jūsu latviešu pārstāvim

DV GRĀMATNĪCĀ

123 Huron St., Toronto, Ont. Tel. EM 8-0792

Dabūjamas jaunākās grāmatas, žurnāli, kalendāri, keramikas un koka izstrādājumi, piemiņlietas u. d. c.

PULKVEŽA V. JANUMA
MANA PULKA KAUJU GAITAS
Cena $4.00

ZENTAS MAURIŅAS
PILSĒTAS UN CILVĒKI
Cena $3.65

JĀŅA KLĪDZĒJA
VIŅAS UN VIŅI
Cena $3.35

RŪDOLFA BLAUMAŅA
KOPOTI RAKSTI I-V
Cena $18.00

CROSS ROAD COUNTRY LATVIA
Cena $12.50

Visas minētās grāmatas iesietas
IZSŪTĀM PA PASTU
Grāmatnīca atvērta katru dienu

DRAUDZĪGAIS AICINĀJUMS

— 20% ATLAIDE —

Mūsu lielā Prezidenta mestā sēkla zeļ un kuplo arī trimdā. Latvieti, neaizmirsti Draudzīgo Aicinājumu 28. janvārī.

Vecākā un plašākā grāmatnīca Amerikā dod jums vienreizēju iespēju, kādu nevar un nedod neviens cits, iegādāties zemāk minētās grāmatas par $11.20 lētāk.

Cross Road Country — LATVIA	9.80	12.50
R. Blaumaņa, KOPOTI RAKSTI, 5 sējumi	15.00	18.00
A. Rupainis, MĀRA MOSTAS, I., II.	6.90	8.00
A. Niedra, PASAULES PLAUKSTA	2.80	3.40
O. Liepiņš, VĒLĀ LIESMA	2.80	3.40
T. Zeltiņš, SLAZDĀ	2,40	3.00
E. Andersone, VASARA, J. Jēgera illustr.	1.20	—
Dr. Z. Ligera, LATVIEŠU ETNOGRAFIJA	6.50	—

Ievērojiet, 20% palētinājums spēkā visu janvāra mēnesi un vairāk neatkārtosies. Nenokavējiet šo izdevību!

Svarīgs paziņojums!

Paziņojam, ka mums laimīgi izdevies izkārtot latviešu grāmatu izvietošanu visas Kanadas un ASV skolu un publiskajās bibliotēkās visās pilsētās, kur vien mīt latvieši. Izvietošana notiek sistēmatiski un tikai saskaņā ar mūsu katalogiem, kas aptvers arī citu apgādu labākās grāmatas. Ja gadās bibliotēkas kurās latviešu grāmatu vēl nebūtu, pieprasiet caur bibliotēku vai arī tieši, un tas tūlīņ tiks izkārtots

Sirsnīgi vēlam tautiešiem jo jauku un laimīgu
JAUNO 1954. GADU!

LATVJU GRĀMATA
P. O. Box 332, Waverley, Iowa, U.S.A.

„Nelaime nekad nenāk brēkdama — tādēļ apdrošini sevi"

ARNOLDS BĒRZIŅŠ
GENERAL INSURANCE

Automobiļu — mājas pret uguni — slimības un nelaimes gadījumu — zādzību — drošības (bond) — kuģu sūtījumu — mēbeļu, kažoku, veikalu skatulogu apdrošināšana u. c.

Līgumu — lūgumu u. c. rakstu darbu tulkojumi, izziņas un paskaidrojumi katrā laikā (835)

227 Lauder Ave, Toronto. Tel. LA 6569

Pārdošanā latviešu teātru, koncertu un citu sarīkojumu biļetes

Latvijas amata meistara
J. KREIĻA
FOTO DARBNĪCA

Izdara uzņēmumus iepriekš pieteiktus pa tālruni
PIEŅEM REMONTĀ
FOTO APARĀTUS
FILMAS ATTĪSTA UN KOPĒ
445 PAPE Ave, TORONTO
Tel. HA 3800

Mag. iur. K. KAMPE
pie O. E. CARSON Ltd., Realtors
490 COLLEGE ST. TORONTO. TEL. PR 3313

- PIEDĀVĀ MĀJAS VISOS PILSĒTAS RAJONOS PAR DAŽĀDĀM CENĀM UN DAŽĀDĀM IEMAKSĀM
- AIZDEVUMU SAGĀDE LĪDZ $2.000 UZ ZEMIEM PROCENTIEM LĪDZ 2 gadiem
- PIEŅEM ĪPAŠUMUS PĀRDOŠANAI
- PADOMI UN PALĪDZĪBA JURIDISKOS UN CITOS JAUTĀJUMOS BEZ ATLĪDZĪBAS

PUDDICOMBE MOTORS LIMITED

1543 Bloor St., W., Toronto

Piedāvā Toronto un ārpus tās dzīvojošiem pircējiem pret izdevīgām cenām un maksāšanas noteikumiem jaunas

METEOR, MERCURY, LINCOLN vieglās,
MERCURY smagās un visu firmu lietotas mašīnas

Rakstveida vai mutvārdu informācija pie pārstāvja

P. BERNĀTA
Tel.: darbā OL 7531, mājā LL 1470

Bruno Purins

REAL ESTATE BROKER
ACTIVE MEMBER OF TORONTO REAL ESTATE BOARD

PIRMAIS LATVIEŠU NEKUSTAMO ĪPAŠUMU BIROJS KANADĀ

PĒRKOT: PIEDĀVAJAM PLAŠĀ IZVĒLĒ MĀJAS, VEIKALUS, FARMAS UTT.

PĀRDODOT: 20 LABĀKIE AĢENTI JŪSU RICIBĀ

AIZDEVUMU SAGĀDE: LĪDZ $2.500 PAR 3% GADĀ

FARMAS: ORANGEVILLE, SHELLBOURNE UN DUNDALKAS APKĀRTNĒ

Speciāls pārstāvis VALTERS GOBA Tel. 94J13 Dundalk

GALVENAIS BIROJS
OL 7561
1318 Bloor W. Toronto

AUSTRUMU BIROJS
GL 7516
173 Danforth Ave. Toronto

KLAUSIETIES LATVIEŠU MŪZIKU UN MŪSU SPECIĀLPIEDĀVĀJUMUS CKFH raidītājā (Ck 1400) katru pirmdienu, trešdienu un piektdienu no plkst. 3.30 līdz 4.00 pēc pusdienas

BIROJI ATVĒRTI NO PL 10—10 VAKARĀ

PĀRBAUDIET MŪSU PĀRDODAMO NAMU SARAKSTU

AUSTRAS ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St. W. Toronto, tel. LL 6792 (pie Grace)

ELZA PĒRKONE
Amaryllis Cosmetological Institute
Esmu saņēmusi labus LŪPU ZĪMUĻUS no Eiropas
61 CHARLES ST., W., TORONTO, TEL. RA 9011

Iris PUKU SALONS

588 BLOOR ST. W. TORONTO. Tel. ME 5665

Gaumīgi ziedu sakārtojumi līgavām un citiem gadījumiem
Orchidejas, gardēnijas, rozes utt.
Palmas, ziedoši stādi par pazeminātām cenām no pašu siltumnīcām

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC

68 WELLINGTON W, (tuvu Bay St.) Toronto, Ont., tel. EM 6-6451
Vecākais ceļojumu un notariāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notariālu dokumentu, Kanadas pavlastniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietas. Runā krieviski, vāciski, latviski (234)

FEDERAL
Tailors, Cleaners, Launderers
728 ST. CLAIR AVE, TORONTO
● PAGATAVOJAM DĀMU UN KUNGU APĢĒRBUS ●
PIEŅEM TĪRĪŠANĀ UN LABOŠANĀ ● VELAS MAZGĀTAVA
ME 7545 ZVANĪT ME 7545

Iecelošanas, izceļošanas, vīzu, pasu, uzturēšanās atļauju, laulības šķiršanas, legālizācijas un citas lietas administratīvās iestādēs kārto
ALEKSANDRS KANBERGS
596 Sherbourne St., Toronto, (pie Bloor St.), tel. RA 7149

MONTREĀLĀ
FOTO STUDIJA
OSKARS ASMENIS
1248 Mackay St., Apt. 1
Montreal, P. Q. Pilsētas centrā.
Tel. WE 5543.

TORONTO LATVIEŠU PUĶU VEIKALS
Lotus
802 BATHURST ST.
(Pie Bloor ielas stūŗa)
Tel. KE 3884 (arī dzīvokli)

- ZIEDI UN ZIEDU SAKĀRTOJUMI KATRAM GADĪJUMAM
- PLAŠĀ IZVĒLĒ DAŽĀDAS PODU PUĶES
- LATVIEŠU KERAMIKAS IZSTRĀDĀJUMI

Radio un televīzijas tehniķis A. EGLĪTIS
pieņem labošanā radio un televīzijas aparātus. Izbraucu arī mājās. Garantēts darbs. Mērenas cenas.
62 LANGLEY AVE. Tel. RI 6477. TORONTO

LATVIEŠU UZŅĒMUMS AUTOREMONTA DARBNĪCA
CROSSTOWN GARAGE
Hamiltonā, 388 Cannon St., E., tel. 7-2671
Izpilda visus auto remonta darbus, kā amerikāņu, tā angļu mašīnām. Pārdošanā motoru eļļas, riepas un citas auto daļas.

AUTO VADĪŠANAS KURSI BALTIC

A. MASINGS
26 Woodside Ave, tel. MU 8365, zvanīt pēc plkst. 9 vak.

MARTAS
PLĪVURI un PIEDERUMI
121 Parkside Dr.,
Toronto, LL 8173

Jaunākās spalvu, puķu un salmu cepures piemērotas katrai vajadzībai un gaumei, kā arī visāda veida sejas un cepuru plīvuri balles un ielas tērpiem.

(78) MARTA ŠVERNS

10% Atlaide pašreizējiem pasūtinājumiem 10%
V. KUČĀNS
DĀMU UN KUNGU DRĒBNIEKS
73 Westminster Ave, Toronto, tel. OL 7172, pieņem no pl. 9—20

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS
(LIETUVIETIS)
Diplomēts Vācijā un Kanadā
345 Bloor St. W. (žuvu Spadina Ave)
Zvanīt MI 2003 pēc norunas 9—5 pp. katru dienu
Runā vācu un slavu valodas

KLAVIERU BŪVĒTĀJS
A. KĻAVIŅŠ
skaņo, labo, modernizē klavieres, dod lietpratēja padomus klavieŗu pircējiem
TORONTO, 90 LONDON ST,
Tel. KE 8609
Pastāvīgi krājumā lietotas klavieres (440)

FRANK VASS, B.A.
ADVOKĀTS — NOTARS
455 Spadina Ave, Apt., 403
COLLEGE un Spadina ielu stūŗi
Tel. birojā — KI 4989,
dzīvoklī — MI 9352

DAVID R. JOSEPHSON
R.O.L.B.E.O.
OPTOMETRISTS
336A BLOOR ST. W., TORONTO
(pie Spadina Rd) birojā MI 9494
Acu pārbaude Recepte

HEINTZMAN un CO KLAVIERU TIRSKAŅOTĀJS
J. MEDNIS
Tel. GE 3109, GL 1326, Toronto,
(Latvijas Konservātorijas absolv.)
piedāvā savus pakalpojumus kā klavieŗu tirskaņotājs, remontētājs un eksperts.
Pērkot klavieres no augšminetās firmas 15 proc. atlaide
Lietotas klavieres pēc izvēles.

Automošīnu īpašnieki!
S & G RIEPAS
459 Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LA 2550
- Pārdod Firestone, Dunlop un Goodrich augstākās kvalitātes riepas.
- Mēs pārdodam Firestone un Goodyear sniega riepas.
- Mēs vulkānizējam un aļjaunojam jūsu vecās.

ZEMAS CENAS GARANTĒTS DARBS
Runājam zviedriski un krieviski. Atvērts no pirmdienas līdz piektdienai līdz pl. 8 vak., sestdienās līdz pl. 6 vakarā.

$1500.00 **$1500.00**
Jauna moderna 6 istabu māja. 3 telpas un vannas istaba pirmā stāvā, 2 telpas otrā stāvā. Liels pagrabs ar eļļas apkuri.
Griezieties pie **OJĀRA IEVIŅA**
ALLAN J. ROSEBOROUGH, REALTOR
957½ Barton St., E. Hamilton, Ontario
Mājās 2-7049 Birojā 4-9429